



Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Kurum: Bakanlar Kurulu
Kabul Tarihi: 27.11.2007
R.G. Tarihi: 19.12.2007
R.G. No: 26735

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Kurum: Bakanlar Kurulu
Kabul Tarihi: 27.11.2007
RGT: 19.12.2007
RG NO: 26735

B R NC KISIM: Genel Hükümler, Binaların Kullanım ve Tehlike Sınıfları

B R NC BÖLÜM: Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeli in amacı; kamu kurum ve kurulu ları, özel kurulu lar ve gerçek ki ilerce kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ve i letmenin, tasarımı, yapımı, i letimi, bakımı ve kullanımı safhalarında çıkabilecek yangınların en aza indirilmesini ve herhangi bir ekilde çıkabilecek yangının can ve mal kaybını en aza indirerek söndürülmesini sa lamak üzere, yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirlerin, organizasyonun, e itimin ve denetimin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Bu Yönetmelik;

a) Ülkedeki her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan i letmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini,

b) Yangının ısı, duman, zehirleyici gaz, bo ucu gaz ve panik sebebiyle can ve mal güvenli i bakımından yol açabilece i tehlikeleri en aza indirebilmek için yapı, bina, tesis ve i letmelerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve i letim esaslarını,

kapsar.

(2) Karada ve suda, sürekli veya geçici, resmi veya özel, yeraltı veya yerüstü in aatı ile bunların ilâve, de i iklik ve onarımlarını içine alan sabit ve hareketli tesisler bu Yönetmeli in uygulanması bakımından yapı sayılır ve bu tesisler hakkında bu Yönetmeli e göre i lem yapılır.

(3) Türk Silahlı Kuvvetlerince kullanılan yapı, bina ve tesisler ile e itim ve tatbikat alanlarında uygulanacak yangın önlemleri, bu Yönetmelik hükümleri de dikkate alınarak yapının özelliklerine göre Milli Savunma Bakanlı ınca belirlenir.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 9/6/1958 tarihli ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun ek 9 uncu maddesi, 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı Çi leri Bakanlı ı Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 33 üncü maddesi ve 13/12/1983 tarihli ve 180 sayılı Bayındırlık ve skân Bakanlı ının Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 30/A maddesine dayanılarak hazırlanmı tır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmeli in uygulanmasında;

(DE K BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

a) Acil durum: Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye u ratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların olu turdu u kriz halini,

b) Acil durum ekibi: Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sa layan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama -kurtarma ve söndürme i lerine katılan ve gerekti inde ilk yardım uygulayan ekibi,

c) Acil durum planları: Acil durumlarda yapılacak müdahale, koruma, arama -kurtarma ve ilk yardım i ve i lemlerinin nasıl ve kimler tarafından yapılaca ını gösteren ve acil durum öncesinde hazırlanması gereken planları,

ç) Acil durum asansörü (tfaiye asansörü): Binalarda bulunan, kullanımını do rudan yangın söndürme ve kurtarma ekiplerinin veya itfaiyenin denetimi altında bulunan ve ek korunum uygulanmı olan özel asansörü,

d) Açık arazi i letmesi: Tabiat artlarına açık olan ve otopark, tank sahaları, hurda sahaları, kimyevi madde, kereste deposu, piknik alanı ve turistik tesis gibi amaçlarla kullanılan muhtelif büyüklükteki arazi i letmesini,

e) Alevlenme noktası: Isınan maddeden çıkan gazların, bir alevin geçici olarak yakla tırılıp uzakla tırılması sonucunda yanmayı sürdürdü ü en dü ük sıcaklı ı,

f) Apartman: çinde ba ımsız mutfak ve banyoya sahip en az üç mesken bulunan binayı,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

g) Atrium: ki veya daha çok sayıda katın içine açıldı ı, merdiven yuvası, asansör kuyusu, yürüyen merdiven bo lu u veya su, elektrik, havalandırma, iklimlendirme, haberle me, tesisat bacaları ve aiftlar hariç, üstü kapalı geni ve yüksek hacmi,

) Basınçlandırma: Kaçı yollarındaki iç hava basıncını yapının di er mekânlarındaki basınca göre daha yüksek tutarak duman sızıntısını önleme yöntemini,

h) Bina yüksekli i: Binanın kot aldı ı noktadan saçak seviyesine kadar olan mesafeyi veya imar planında ve bu Yönetmelikte öngörülen yüksekli i,

(DE K BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

ı) Bodrum katı: Su basman kotunun altında in a edilen, kısmen tabii veya tesviye edilmi zemin altında kalan katı,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

i) Çıkmaz koridor mesafesi: Mekân içerisinden mekânın koridora ba lanan kapısına kadar olan mesafe göz önüne alınmaksızın, kaçıtta, mekânların ba lı oldu u koridorun en uzak noktasından koridor boyunca bir çıkıtı a veya iki yönde kaçıtı imkânına sahip olunan noktaya kadar olan mesafeyi,

- j) Duman haznesi: çinde dumanın toplanması amacıyla tavanda tasarlanan hacmi,
- k) Duman kontrolü: Yangın hâlinde duman ve sıcak gazların yapı içindeki hareketini veya yayılımını denetlemek için alınan tedbirleri,
- l) Duman perdesi: Yükselen dumanın yanal yayılımını sınırlamak amacıyla tavanda sabit konumda, uzaktan kapatılabilen veya bir algılayıcı uyarısıyla kapanan, yangına karşı dayanıklı bölücü perdeyi,
- m) Duman tahliyesi: Dumanın yapının dışına kendiliğinden çıkmasını veya mekanik yollarla zorlamalı olarak atılmasını,
- n) Duman yönlendirme bacası: Yangın hâlinde, dumanların istenilen yöne çekilerek yangının genişlemesini önlemeye yönelik bacaları,
- o) EN: Avrupa standartlarını,
- ö) Güvenlik bölgesi: Binadan tahliye edilen şahısların bina dışında güvenli olarak bekleyebilecekleri bölgeyi,
- p) Islak borulu yağmurlama sistemi: Boruları sürekli olarak su ile dolu durumda tutulan otomatik söndürme sistemini,
- r) İlgili standart: Türk standartlarını, bu standartların olmaması hâlinde Avrupa standartlarını, Türk veya Avrupa standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerliliği kabul edilen standartları,
- s) Kademeli yatay tahliye: Kullanıcıların yangından uzaklaşarak aynı kat seviyesinde yer alan yangın geçirimsiz kompartımanına sığınmasını,
- (DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)
) Acil durum aydınlatması: Olağan aydınlatma devrelerinin kesintiye uğraması hâlinde, armatürün kendi gücüyle veya ikinci bir enerji kaynağından beslenerek sağlanan aydınlatmayı,
- t) Kaçış (Yangın) merdiveni: Yangın hâlinde ve diğer acil hâllerde binadaki insanların emniyetli ve süratli olarak tahliyesi için kullanılabilen, yangına karşı korunumlu bir şekilde düzenlenen ve tabii zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan merdiveni,
- (DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)
u) Kaçış uzaklığı: Herhangi bir katta bir mekân içinde durulabilen en uzak noktada bulunan bir kullanıcının kendisine en yakın kat çıkışına kadar almak zorunda olduğu yürüme yolunun uzunluğu,
- ü) Kaçış yolu: Oda ve diğer müstakil hacimlerden çıkışlar, katlardaki koridor ve benzeri geçişler, kat çıkışları, zemin kata ulaşan merdivenler ve bina son çıkışına giden yollar dâhil olmak üzere binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki cadde veya sokağa kadar olan ve hiçbir şekilde engellenmemiş bulunan yolun tamamını,
- v) Kamuya açık kullanım: Binanın, herkesin giriş ve çıkışına açık olarak kullanılmasını,
- y) Kamuya açık bina: Otel, sinema, tiyatro, hastane, lokanta, okul, yurt, lokal, işyeri, açık ve kapalı spor tesisleri, eğitim ve dinlenme tesisi ve benzeri binaları,
- z) Konut: Ticari amaç gözetmeksizin bir veya birçok insanın iş zamanı dışında barınma, dinlenme ve uyuma amacıyla ikamet ettiği, imar planında bu amaca ayrılmış olan yer,

aa) Kullanıcı yükü: Herhangi bir anda, bir binada veya binanın esas alınan belirli bir bölümünde bulunma ihtimali olan toplam insan sayısını,

bb) Kullanıcı yük katsayısı: Yapılarda ki i ba ına dü en kullanım alanının metrekare cinsinden m²/ki i olarak ifadesini,

cc) Kuru boru sistemi: Normalde içinde su bulunmayan, yangın hâlinde itfaiyenin zemin seviyesinden su basabilece i boruyu,

çç) Kuru borulu ya murlama sistemi: Çalı ma öncesi, kontrol vanasından sonraki boru hattı, basınçlı hava veya inert gaz ile dolu durumda tutulan otomatik söndürme sistemini,

dd) Korunumlu koridor veya hol: Biti ik oldu u mekânlardan yangına kar ı dayanıklı yapı elemanlarıyla ayırılmak suretiyle yangın etkilerinden korunmu koridoru veya holü,

ee) Korunumlu merdiven: Yangına kar ı dayanıklı bir malzeme ile çevrili veya yangından etkilenmeyecek ekilde düzenlenen merdiveni,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

ff) Mevcut yapı: Bu Yönetmeli in yürürlü e girmesinden önce yapı ruhsatı alınıp yapımı devam eden veya yapımı tamamlanan yapı, bina, tesis ve i letmeyi,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

gg) Ortak merdiven: Birden çok sayıda kullanım birimine hizmet veren ve kaç ı merdiveni olarak da kullanılabilen bina merdivenini,

) Sertifika: Herhangi bir ekipman, malzeme veya hizmet için, Türk Standartları Enstitüsü veya Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul gören uluslararası bir onay kurulu u tarafından test edilerek verilen ve ilgili standartlara uygunlu u gösteren belgeyi,

hh) Sıvıla tırılmı petrol gazı (LPG): Petrolden ve do algazdan elde edilerek basınç altında sıvıla tırılan propan, bütan ve izomerleri gibi hidrokarbonları veya bunların kar ımını,

ıı) Site: Herhangi bir ekilde çevresinden ayrılan ortak kullanım alanları, güvenlik te kilatı ve sistemleri ile yönetim bütünlü ü olan konut veya i yeri toplulu unu,

ii) Son çık ı : Bir yapıdan kaç ı sa layan yolun yapı dı ndaki yol ve cadde gibi güvenli bir alana geçit veren biti noktasını,

jj) Sulu boru sistemi: Sürekli olarak su ile dolu durumda tutulan boruyu,

kk) Tek yönlü kaç ı mesafesi: Bir mekân içindeki ki ilerin sadece tek bir yönde hareket ederek bir çık ı a veya alternatifli iki yönde kaç ı imkânına sahip oldu u noktaya kadar olan mesafeyi,

ll) TS: Türk Standartları Enstitüsünce yürürlü e konulmu Türk standartlarını,

mm) Ya murlama (sprinkler) sistemi: Yangını söndürmek, so utmayı sa lamak ve geli en yangını itfaiye gelinceye kadar sınırlamak amacı ile kurulan ve su püskürtmesi yapan otomatik sistemi,

nn) Yangına kar ı dayanım (direnç): Bir yapı bile eninin veya elemanının yük ta ıma, bütünlük ve yalıtkanlık özelliklerini belirlenmi bir süre koruyarak yangına kar ı dayanmasını,

oo) Yangına tepki: Belirli artlar altında bir ürünün yangına maruz kaldığında gösterdiği tepkiyi,

öö) Yangın bölgesi (zonu): Yangın hâlinde, uyarı ve söndürme tedbirleri diğer bölümlerdeki sistemlerden ayrı olarak devreye giren bölümü,

pp) Yangın kesici: Bina içinde, yangının ve dumanın ilerlemesini ve yayılmasını belirlenmiş bir süre için durduran, yatay veya dikey konumlu elemanı,

rr) Yangın duvarı: İki bina arasında veya aynı bina içinde farklı yangın yüküne sahip hacimlerin birbirinden ayrılması gereken hâllerde, yangının ilerlemesini ve yayılmasını belirlenmiş bir süre için durduran dikey elemanı,

ss) Yangın güvenlik holü: Kaçış merdivenlerine yangının ve dumanın geçişini engellemek için yapılacak bölümü,

tt) Yangın kapısı: Bir yapıda kullanıcılar, hava veya nesnelere için dolaşım imkânı sağlayan, kapalı tutulduğunda duman, ısı ve alev geçişine belirli bir süre direnecek nitelikteki kapı, kapak veya kepengi,

uu) Yangın kompartımanı: Bir bina içerisinde, tavan ve taban döşemesi dâhil olmak üzere, her yanını en az 60 dakika yangına karşı dayanıklı yapı elemanları ile duman ve ısı geçirmez alanlara ayrılmış bölgeyi,

uu) Yangın perdesi: Korunması gereken nesne, ürün veya alt yapının yangına karşı korunması veya ısının yatay veya dikey olarak yayılmasını engellemek amacıyla kullanılan özel donanımlı bariyerleri,

üü) Yangın tahliye projesi: Mimari proje üzerinde, kaçış yollarının, yangın merdivenlerinin, acil durum asansörlerinin, yangın dolaplarının, itfaiye su verme ve alma aızlarının ve yangın pompalarının yerlerinin renkli olarak işaretlendiği projeyi,

vv) Yangın türü: Yanmakta olan maddeye göre;

1) A sınıfı yangınlar: Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddeler yangını,

2) B sınıfı yangınlar: Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddeler yangını,

3) C sınıfı yangınlar: Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yangını,

4) D sınıfı yangınlar: Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddeler gibi metaller yangını,

yy) Yangın yükü: Bir yapı bölümünün içinde bulunan yanıcı maddelerin kütleleri ile alt ısıl değerleri çarpımları toplamının, plandaki toplam alana bölünmesi ile elde edilen ve MJ/m² olarak ifade edilen büyüklüğü,

zz) Yapı sahibi: Yapı üzerinde mülkiyet hakkına sahip olan gerçek veya tüzel kişiyi,

aaa) Yapı sorumluları: Yapım işlerinde görev alan yapı müteahhidi, proje müellifi, tasarımcı, antiyefi ve yapı denetimi kuruluştur,

bbb) Yapı yüksekliği: Bodrum katlar, asma katlar ve çatı arası piyesler dâhil olmak

üzere, yapının in a edilen bütün katlarının toplam yüksekli ini,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

ccc) Yüksek bina: Bina yüksekli i 21.50 m?den, yapı yüksekli i 30.50 m?den fazla olan binaları,

ççç) (MÜLGA BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

ddd) Yüksek tehlike: Yüksek tehlike sınıfına giren maddelerin üretildi i, kullanıldı ı ve depolandı ı yerleri,

(EKLENM BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

eee) Dı yüzey cephe kaplaması: Yapıyı dı etkenlere kar ı koruyan yapının ta ıyıcı sisteminin ve duvarlarının malzeme veya farklı malzeme katmanlarından olu an sistem ile kaplanmasını,

(EKLENM BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

fff) Gaz dedektörü: İgili standardına uygun elektrik kesilmesine kar ı kendinden bataryalı algılama ve uyarı cihazını,

(EKLENM BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

ggg) Geleneksel cephe kaplaması: Bir yapıda ta ıyıcı sistemi ve/veya dı duvarları olu turan yapı elemanlarının, arada havalandırma bo lu u te kil edilmeyecek ekilde çe itli yapı malzemeleri kullanılarak kaplanmasını,

(EKLENM BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

) Giydirmce cephe: Binanın ta ıyıcı sistemine kendine ait bir konstrüksiyon yardımı ile asılı olarak yapının kabu unu olu turan, binanın yükünü almayan, önceden üretilmi de i ik malzemelerden olu an dı duvarları,

(EKLENM BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

hhh) Yapı malzemeleri: Bina ve di er in aat i leri de dâhil olmak üzere, bütün yapı i lerinde kalıcı olarak kullanılmak amacı ile üretilen bütün malzemeleri,

ifade eder.

K NC BÖLÜM: İkeler, Görevler, Yetkiler, Sorumluluklar ve Yasaklar

İkeler

MADDE 5 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Projeler, kanuni düzenlemeler yanında, yangına kar ı güvenlik bakımından bu Yönetmelikte öngörülen artlara uygun de il ise yapı ruhsatı verilmez. Yeni yapılan veya proje tadilatı ile kullanım amacı de i tirilen yapılarda bu Yönetmelikte öngörülen esaslara göre imalat yapılmadı ının tespiti hâlinde, bu eksiklikler giderilinceye kadar binaya yapı kullanma izin belgesi veya çalı ma ruhsatı verilmez.

(2) Tasarımcılar tarafından, bu Yönetmelikte hakkında yeterli hüküm bulunmayan hususlarda ve metro, marina, helikopter pisti, tünel, stadyum, havalimanı ve benzeri kullanım alanlarının yangından korunmasında Türk Standartları, bu standartların olmaması hâlinde ise Avrupa Standartları esas alınır. Türk veya Avrupa Standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerlili i kabul edilen standartlar da kullanılabilir.

(3) Bu Yönetmeli in uygulanmasında proje ve yapım ile ilgili konularda tereddüde dü ülen hususlar hakkında Bayındırlık ve skân Bakanlı ının, di er hususlar hakkında ise ç i leri Bakanlı ının uygulamaya esas olacak yazılı görü ü alınarak bu görü lere göre

İlemler yapılır.

Görev, yetki ve sorumluluk

MADDE 6 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasından;

a) Yapı ruhsatı vermeye yetkili idareler,

b) Yatırımcı kuruluşlar,

c) Yapı sahipleri,

ç) İzin veren veya temsilcileri,

d) Tasarım ve uygulamada görevli mimar ve mühendisler ile uygulayıcı yükleniciler ve imalatçılar,

e) Yapı yapılmasında ve kullanımında görev alan müavin, danışman, proje kontrol, yapı denetimi ve inşaat yetkilileri,

görevli, yetkili ve sorumludur.

(2) Yangın söndürme ve algılama, duyuru ve acil aydınlatma gibi aktif yangın güvenlik sistemlerinin yeterli olmamasından; projenin eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde proje müellifleri ve yapımın eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde ise müteahhit veya yapımçı firma sorumludur. Sistemin uygun çalışmaması inşaatmeden kaynaklanıyor ise, inşaatmeci kuruluşundan sorumlu olur. Yangın güvenlik sistemlerinin yaptırılmasının gerekli olduğu yapı sahibine yazılı olarak bildirildiği hâlde, yapı sahibi tarafından yaptırılmaması veya standartlara uygun yaptırılmaması ise, yapı sahibi sorumlu olur.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması sebebiyle meydana gelen yangın hasarlarından dolayı;

a) Yapı inşaatında yer alan yapı sahipleri, izin veren ve inşaat veren temsilcileri,

b) Tasarımda, uygulamada ve denetimde görevli mimar ve mühendisler,

c) Yapı denetimi kuruluşları,

ç) Müteahhitler, imalatçılar ve danışmanları,

kusurlarına göre sorumludur.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 05.04.2012 RG NO: 28255) (KOD 2) (KOD 1)

(4) Binaların yangın algılama ve söndürme projeleri, tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanır. Bir kat alanı 2000 m²'den fazla olan katların tahliye projeleri, mimari projelerden ayrı olarak hazırlanır. Tahliye projeleri diğer yapılarda mimari projelerde gösterilir. Projeler; ruhsat vermeye yetkili merciler tarafından onaylanarak uygulanır. Yorumlanması gereken, açıklık gerektiren veya belirsiz olan konularda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alındıktan sonra inşaat ve uygulama yapılır.

(5) Yapı ruhsatı vermeye yetkili merciler; yangın söndürme, algılama ve tahliye projelerinin ve uygulamalarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını denetler.

(6) Sigorta şirketleri, yangına karşı sigorta ettirme talebi aldıkları binalarda, tesislerde

ve i letmelerde, bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadı ını kontrol etmek mecburiyetindedir.

(7) Yangın güvenli i sistemlerinin te vik edilmesi için, ilgili kanunlarda belirtilen vergi, resim ve harçlar hariç olmak üzere, kamu kurulu larınca proje onay ve denetim hizmetlerinden hiçbir ekilde vize, harç ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep ve tahsil edilemez.

Genel sorumluluklar ve yasaklar

MADDE 7 - (1) Herhangi bir yerde kontrol dı ı ate yandı ının veya duman çıktı ının görülmesi hâlinde, itfaiyeye haber verilir.

(2) Kamuya açık telefon ve ücretli telefon kabinlerinin içine, karayolları ve otobanların ehirdı ındaki uygun yerlerine, kamu binalarının, sitelerin ve di er kurum ve kurulu lara ait binaların güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulundu u yerlere, kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte (DE K BARE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2) itfaiyenin güncel telefon numarasının yazılması mecburidir.

(3) Yangına müdahaleyi kolayla tırmak bakımından, itfaiye araçlarının yapıya kolayca yana masını sa lamak üzere, yapıların ana giri ine ve civarına park yasa ı konulması ve bu hususun trafik levha ve i aretleri ile gösterilmesi arttır.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Toplam kapalı kullanım alanı 10000 m2?den büyük imalathane, atölye, depo, otel, motel, sa lık, toplanma ve e itim binalarında, binaya ait yangın tahliye projeleri, bina giri inde ve yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ula abilece i bir yerde bulundurulur. Bu projelerde; binanın kaççı yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, itfaiye su verme a ızları, yangın pompaları ile jeneratörün yeri i aretlenir.

(5) Binada yangın çıkması hâlinde olaya müdahale eden acil durum ekipleri mahalli itfaiye te kilatı amirinin olay yerine gelmesinden itibaren onun emrine girerler ve ona her konuda yardım etmek mecburiyetindedirler.

(6) Gerek bina acil durum ekiplerinin ve gerekse yangına müdahale eden itfaiye ekiplerinin görev yaptıkları sırada, yetkili itfaiye amirince can ve mal güvenli ini korumak üzere verilecek olan karar ve talimatlar, di er kamu görevlilerince ve yangın güvenli i sorumlularınca aynen yerine getirilir.

(7) Kamu görevlileri, bina kullanıcıları, bina görevlileri, gönüllü ekipler ve olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerinin görevlerini yerine getirmesine yardımcı olur ve çalı maları güçle tirici davranı lardan kaçınır.

(8) Kuru, park, bahçe ve piknik yerlerinde ilgili kamu kurum ve kurulu ları ile i leticilere ve vatanda lara ocak yeri olarak ayrılmı yerler dı ında ate yakmak, ate le ilgili i ler yapmak ve anız yakmak yasaktır. Kâ ıt, plastik ve naylon gibi kolay yanan maddeler ile kıvılcımlı küllerin ve sigara izmaritlerinin kapalı mekânlara, kapı önlerine, ormanlık alanlara, otoban, cadde ve sokaklara atılması ve dökülmesi yasaktır.

(9) Araçların, sokak ve caddelerde yangın söndürme cihazlarının kullanılmasını ve itfaiye araçlarının geçi ini zorla tıracak ekilde park edilmesi, itfaiye araçlarına yol verilmemesi, yaya kaldırımını a acak ekilde tabela ve afi asılması, sergi açılarak yolun kapatılması ve dar sokaklara araç park edilmesi gibi fiil ve hareketler yasaktır.

(10) Her türlü binada, açık arazide, tesiste, sokakta, caddede, meydan ve alanda bulunan sabit ve seyyar yangın söndürme tesisat ve cihazlarını karı tırmak, bozmak,

kırmak sökmek, içine kâ it ve paçavra gibi yabancı maddeler koymak veya bunları kullanılmayacak hâle getirmek veyahut bozuk bir hâlde tutmak, her ne suretle olursa olsun yangın musluklarının önünü kapatmak, bina önüne ip çekmek, tente asmak ve benzeri hareketler yapmak yasaktır. Yangın söndürücü tesis ve malzeme, amacı dışında kullanılamaz.

(11) Yönetmeli in bu bölümündeki maddelerinde yer alan yangın güvenli i, itfaiyeye yardım ve yasaklar ile ilgili hususların uygulanmasından; kamu yapılarında binadaki en üst amir, kat mülkiyeti tesis etmi yapılarda yöneticiler ve site yöneticileri ve di er binalarda ise, bina malikleri sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Binaların Kullanım Sınıfları

Kullanım sınıfları

MADDE 8 - (1) Binaların kullanım özelliklerine göre sınıfları a a da belirtilmi tir:

- a) Konutlar,
- b) Konaklama amaçlı binalar,
- c) Kurumsal binalar,
- ç) Büro binaları,
- d) Ticaret amaçlı binalar,
- e) Endüstriyel yapılar,
- f) Toplanma amaçlı binalar,
- g) Depolama amaçlı tesisler,
- ğ) Yüksek tehlikeli yerler,
- h) Karı ık kullanım amaçlı binalar.

(2) Binaların kullanım sınıfı ile ilgili olarak herhangi bir tereddüt do du unda, Bayındırlık ve skân Bakanlığı nın de erlendirmesine ve kararına uyulur.

Konutlar

MADDE 9 - (1) Konutlar; ba ımsız bölüm sayısına göre, en çok iki ba ımsız bölümü olan bir ve iki ailelik evler ve üç veya daha çok ba ımsız bölümü bulunan apartmanlar olarak tasnif edilir.

Konaklama amaçlı binalar

MADDE 10 - (1) Konaklama amaçlı binalar; konaklama hizmeti veya konaklama hizmeti ile birlikte beslenme, e lence, gösteri ve animasyon gibi hizmetlerden birinin veya birkaçının sunuldu u yerlerdir. Oteller, moteller, termal tesisler, tatil köyü ve pansiyonlar, kampingler, ö renci yurtları, kamplar ve benzeri tesisler konaklama amaçlı binalardandır.

Kurumsal binalar

MADDE 11 - (1) Kurumsal binalar ve bu binaların kullanım özellikleri a a da

belirtilmi tir:

a) E itim tesisleri: E itim ve ö retim faaliyetlerinin yürütüldü ü yerlerdir. E itim amaçlı binalar; ilkö retim, ortaö retim kurumları ve yüksek ö retim kurumları dâhil olmak üzere, altı veya daha fazla ki i tarafından günde 4 saat veya daha fazla bir süre ile veya haftada 12 saatten fazla bir süre ile e itim amacı ile kullanılan binalar veya binaların bu amaçla kullanılan bölümlerini kapsar. Anaokulları, kre ler, çocuk kulüpleri, özel e itim kurumları, ilkö retim okulları, ortaö retim kurumları, dersaneler, kütüphaneler, yeti tirme yurtları, yatılı bölge okulları, yüksek ö retim kurumları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

b) Sa lık hizmeti amaçlı binalar: Bedensel veya zihinsel bir hastalı ın veya yetersizli in tedavisinin veya bakımının yapıldı ı veyahut küçük çocuklar, nekahet hâlindeki ki iler veya bakıma muhtaç ya lıların bakımları için kullanılan ve dört veya daha fazla ki inin yatırılabilirdi i binaları veya binaların bu amaçla kullanılan bölümlerini kapsar. Hastaneler, huzurevleri, çocuk bakım ve rehabilitasyon merkezleri, dispanserler ve benzeri yerler bu sınıfa girer. Sa lık ocakları, özel klinikler, revirler, te his ve tedavi merkezleri ve tıbbi laboratuvarlar da bu sınıftan sayılır.

c) Tutukevi, cezaevi ve ıslah evi binaları: Hürriyetleri kısıtlanmı veya güvenlik sebebiyle hareketleri sınırlandırılmı ki ilerinin barındırıldı ı binalardır. Ceza ve tutukevleri, nezarethaneler, ıslah evleri ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

Büro binaları

MADDE 12 - (1) Büro binaları; ticaret amaçlı binaların kapsamına giren i ler hariç olmak üzere, i amacı ile her türlü büro hizmetlerinin yürütüldü ü, hesap ve kayıt i lemlerinin ve benzeri çalı maların yapıldı ı binalardır. Bankalar, borsalar, kamu hizmet binaları, genel büro binaları, doktor ve di hekimi muayenehaneleri gibi yerler bu binalardandır.

(2) Ba ka bir binanın bünyesinde büro hizmetleri için kullanılan bölümler, ana binanın kullanım sınıflandırılmasına tabidir.

Ticaret amaçlı binalar

MADDE 13 - (1) Ticaret amaçlı binalar; gıda, giyim, sa lık ve di er ihtiyaç maddelerinin toptan ve perakende olarak satıldı ı yerlerdir. Ma azalar, dükkânlar, marketler, süpermarketler, toptancı siteleri, sebze, meyve ve balık halleri, et borsaları, kapalı çar ıllar, pasajlar, tamirhaneler, yedek parça ve malzeme satı yerleri ile benzeri yerler ticaret amaçlı binalardır.

(2) Ticari malların satı ı ile ba lantılı olarak kullanılan ve aynı binanın içinde bulunan büro, depo ve hizmet amaçlı bölümler ticaret amaçlı bina sınıfına girer. Esas olarak ba ka bir kullanım sınıfına giren bir binada bulunan küçük ticaret amaçlı bölümler, binanın esas kullanım sınıflandırılmasına ili kin hükümlere tabi olur.

Endüstriyel yapılar

MADDE 14 - (1) Endüstriyel yapılar; her çe it ürünün yapıldı ı fabrika ve i leme, montaj, karı tırma, temizleme, yıkama, paketleme, depolama, da itim ve onarım gibi i lemlere mahsus bina ve yapılarıdır. Her türlü fabrika, bıçkımhaneler, çama ırhaneler, tekstil üretim tesisleri, enerji üretim tesisleri, gıda i leme tesisleri, dolun ve bo altım tesisleri, kuru temizleme tesisleri, maden i leme tesisleri, rafineriler ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

Toplanma amaçlı binalar

MADDE 15 - (1) Toplanma amaçlı binalar; tören, ibadet, eğlence, yemek, içme, ulaşım ve araç bekleme gibi sebeplerle, 50 veya daha fazla kişinin bir araya gelebildiği bütün binaları veya bunların bu amaçla kullanılan bölümlerini ifade eder. Toplanma amaçlı binalar şunlardır:

a) Yemek ve içme tesisleri: Beslenme ile ilgili hizmetlerin sunulduğu açık ve kapalı yerleri kapsar. Kahvehaneler, çay bahçeleri, pastaneler, lokantalar, lokaller, fırınlar, kafeterya ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

b) Eğlence yerleri: Eğlence hizmeti veren açık ve kapalı yerleri kapsar. Sinemalar, tiyatrolar, pavyonlar, gazinolar, tavernalar, barlar, kokteyl salonları, gece kulüpleri, diskotekler, düğün ve nikâh salonları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

c) Müzeler ve sergi yerleri: Sanat ve bilim eserlerinin muhafaza ve teşhir edildiği yerleri kapsar. Müzeler, sergi yerleri, müzayede yerleri, fuarlar ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

ç) İbadethaneler: İbadet yapılan alanları ve benzeri yerleri kapsar. Camiler, kiliseler, sinagoglar ile benzeri ibadet yerleri bu sınıfa girer.

d) Spor alanları: Spor yapılan alanları ve benzeri yerleri kapsar. Açık ve kapalı spor alanları ve salonları ile benzeri yerler bu sınıfa girer.

e) Terminal ve garlar: Kara ve demiryolu araçlarının yolcu ve yüklerini indirip bindirdikleri yerlerdir.

f) Hava alanları: Üzerindeki her türlü bina, tesis ve donanımlar dâhil olmak üzere, kısmen veya tamamen uçakların iniş, kalkış ve yer hareketlerini yaparken kullanabilmeleri için yapılmış alanlardır.

g) Limanlar: Gemilerin barındıkları, yük alıp boşalttıkları ve yolcu indirip bindirdikleri yerlerdir.

(2) Herhangi bir binada toplanma amaçlı olarak kullanılan, ancak 50'den az kişinin toplanmasına uygun olan bölümler, esas binanın kullanım sınıflandırılmasına tabidir.

Depolama amaçlı tesisler

MADDE 16 - (1) Depolama amaçlı tesisler; her türlü mal, eşya, ürün, araç veya hayvanın depolanması veya muhafazası için kullanılan bina ve yapıları ifade eder. Depolama amaçlı tesisler şunlardır:

a) Depolar: Çeşitli mal, malzeme ve maddelerin gerektiğinde kullanılmak üzere muhafaza edildiği yerlerdir. Silolar, tank çiftlikleri, basımevi depoları, antrepolar, ahırlar, ambarlar, eşya emanet ve muhafaza yerleri, arşivler ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

b) Otoparklar: Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının bekletildiği ve muhafaza edildiği yerlerdir. Kapalı ve açık otoparklar, bina otoparkları, oto galerileri, kapalı taksi durakları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

(2) Bir binanın içerisinde bulunan 50 m²'den küçük depolama amaçlı bölümler esas binanın bir parçası olarak kabul edilir.

Yüksek tehlikeli yerler

MADDE 17 - (1) Parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile akaryakıtların imal edildiği,

depolandı ı, doldurma -bo altma ve satı ı lerinin yapıldı ı yerler yüksek tehlikeli yerler olarak de erlendirilir. A a ıda belirtilen yerler bu sınıfa girer.

a) Parlayıcı ve patlayıcı gazlarla ilgili yerler, LPG, do algaz ve benzeri gazların depolama, ta ıma, doldurma -bo altma ve satı ı lerinin yapıldı ı yerlerdir.

b) Patlayıcı maddelerle ilgili yerler, ısı ve basınç tesiri ile kolay tutu abilen ve patlayabilen maddelerin bulundu u yerlerdir. Mermi, barut, dinamit kapsül ve benzeri maddelerin imal ve muhafaza edildi i ve satıldı ı yerler bu yerlerdendir.

c) Yanıcı sıvılarla ilgili yerler, yanıcı sıvıların üretildi i, depolandı ı ve hizmete sunuldu u satı tesisleri ve benzeri yerlerdir.

Karı ık kullanım amaçlı binalar

MADDE 18 - (1) Bir binada iki veya daha fazla kullanım sınıflandırılmasına tabi olacak bölümler var ise ve bu bölümler birbirinden, daha yüksek tehlike sınıfına uygun bir yangın bölmesi ile ayrılamıyor veya iç içe olması sebebiyle ayrı korunma tedbirlerini uygulamak mümkün de il ise, daha yüksek koruma tedbirleri gerektiren sınıflandırmaya ili kin kurallar bütün bina için uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Tehlike Sınıflandırması

Bina tehlike sınıflandırması

MADDE 19 - (1) Bina veya bir bölümünün tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen i lemin ve faaliyetlerin niteli ine ba lı olarak belirlenir. Bir binanın çe itli bölümlerinde de i ik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyor ise, su ve pompa kapasitesi bina en yüksek tehlike sınıflandırmasına göre belirlenir.

(2) Binada veya bir bölümünde söndürme sistemleri ve kompartıman olu turulurken, tasarım sırasında a a ıdaki tehlike sınıflandırması dikkate alınır:

a) Dü ük tehlikeli yerler: Dü ük yangın yüküne ve yanabilirli e sahip malzemelerin bulundu u, en az 30 dakika yangına dayanıklı ve tek bir kompartıman alanı 126 m2'den büyük olmayan yerlerdir.

b) Orta tehlikeli yerler: Orta derecede yangın yüküne ve yanabilirli e sahip yanıcı malzemelerin bulundu u yerlerdir.

c) Yüksek tehlikeli yerler: Yüksek yangın yüküne ve yanabilirli e sahip ve yangının çabucak yayılarak büyümesine sebep olacak malzemelerin bulundu u yerlerdir.

(3) Binada veya bir bölümünde, söndürme sistemleri tasarımında uyulacak bina tehlike sınıflandırılması ile ilgili olarak kullanılan alanlar, Ek -1/A, Ek -1/B ve Ek -1/C'de gösterilmi tir.

K NC KISIM: Binalara li kin Genel Yangın Güvenli i Hükümleri

B R NC BÖLÜM: Temel Hükümler

Binanın in ası

MADDE 20 - (1) Bir bina, yangın çıkması hâlinde;

a) Binanın yük ta ıma kapasitesi belirli bir süre için korunabilecek,

- b) Yangının ve dumanın binanın bölümleri içerisinde geni lemesi ve yayılması sınırlandırılabilir,
 - c) Yangının civarındaki binalara sıçraması sınırlandırılabilir,
 - ç) Kullanıcıların binayı terk etmesine veya di er yollarla kurtarılmasına imkân verecek,
 - d) itfaiye ve kurtarma ekiplerinin emniyeti göz önüne alınacak,
- ekilde in a edilir.

Binaların yerle imi

MADDE 21 - (1) mar planları yapılırken; konut, ticaret, sanayi ve organize sanayi gibi fonksiyon bölgeleri arasında, yangın havuzları ve su ikmal noktalarının yapımına imkân verecek ekilde ye il ku aklar ayrılması mecburidir.

(2) mar planlarının tasarımında donatı alanları ile yerle im fonksiyonları belirlenirken, bina sınıflandırmalarındaki yangın tedbirleri esas alınır.

(3) Yeni planlanan alanlarda bitişik nizamda te ekkül edecek imar adalarının uzunlu u 75 m'den fazla olamaz. Uzunlu u 75 m'den fazla olan bitişik nizam yapı adalarında, yangına kar ı güvenli e ve eri im kontrolüne ili kin düzenlemeler yapılır ve alınması gereken tedbirler plan müellifi tarafından plan notunda belirtilir.

(4) Plan yapımı ve revizyonlarında, planlama alanı ve nüfus dikkate alınarak, 0.05 m²/ki i üzerinden itfaiye yerleri ayrılır.

Binaya ula ım yolları

MADDE 22 - (1) itfaiye araçlarının ehrin her binasına ula abilmesi için, ula ım yollarının tamamında itfaiye araçlarının engellenmeden geçmesine yetecek geni likte yolun trafi e açık olmasına özen gösterilir. Özellikle park edilmi araçlar sebebiyle itfaiye araçlarının geçi inin engellenmemesi için, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklere göre, belediye trafik birimleri ile emniyet trafik ube müdürlü ü, normal zamanlarda yolları açık tutmakla yükümlüdür. Bunlar, yangın anında ula ımın sa lanması için, park edilmi araçlara veya özel mülkiyete zarar vermeyecek tedbirleri alarak ula ım yollarını açma yetkisine sahiptirler.

(2) itfaiye araçlarının yakla abildi i son noktadan binanın dış cephesindeki herhangi bir noktasına olan yatay uzaklık en çok 45 m olabilir.

(3) ç ula ım yolları, herhangi bir binaya ana yoldan eri imi sa layan yollardır. ç ula ım yollarında ola an geni lik en az 4 m ve çıkmaz sokak bulunması hâlinde en az 8 m olur. Dönemeçte iç yarıçap en az 11 m, dış yarıçap en az 15 m, e im en çok % 6 ve dü ey kurp en az R=100 m yarıçaplı olur. Serbest yükseklik, en az 4 m ve ta ıma yükü 10 tonluk arka dingil yükü dü ünülerek en az 15 ton alınır.

(4) ç ula ım yolundan binaya eri im için gerekli açılı mesafe, o bölgeye hizmet verecek itfaiyede bulunan araçların eri im imkânlarından daha uzak ise, itfaiye aracının binaya yana masına engel olabilecek çevre veya bahçe duvarları, itfaiye aracı tarafından kolaylıkla yıkılabilecek ekilde zayıf olarak yapılır. Bu ekilde zayıf olarak yapılan duvar bölümü, en az 8 m uzunlu unda olur; kolayca görülebilecek ekilde kırmızı çapraz i aret konularak gösterilir ve önüne araç park edilemez.

K NC BÖLÜM: Ta ıyıcı Sistem Stabilitesi

Bina ta ıyıcı sistemi stabilitesi

MADDE 23 - (1) Bina ta ıyıcı sisteminin yangın direncinin belirlenmesinde, yük ta ıma kapasitesi, bütünlü ü ve yalıtımı göz önüne alınır.

(2) Bina ta ıyıcı sistem ve elemanlarının, gerek bir bütün olarak ve gerekse her bir elemanıya, bir yangında insanların tahliyesi veya söndürme süresinde korunmaları için yeterli bir zaman boyunca stabil kalmalarını sa layacak eklede hesaplanarak boyutlandırılması mecburidir.

(3) Yapı elemanları ile birle ik olarak kullanılan mamuller dâhil olmak üzere, yapı elemanlarının yangın kar ısındaki tepkileri ve dirençleri için ilgili yönetmelikler ve standartlar esas alınır.

(4) Çevreye yangın yayma tehlikesi olmayan ve yangın sırasında içindeki yanıcı maddeler çelik elemanlarında 540 0C üzerinde bir sıcaklık artı ına sebep olmayacak bütün çelik yapılar, yangına kar ı dayanıklı kabul edilir. Alanı 5000 m²den az olan tek katlı yapılar hariç olmak üzere, di er çelik yapılarda, çeli in sıcaktan uygun eklede yalıtılması gerekir. Yalıtım, yangına dayanıklı püskürtme sıva ile sıvama, yangına dayanıklı boya ile boyama, yangına dayanıklı malzemeler ile çevreyi sarma, kutuya alma ve kütleli yalıtım eklede yapılabilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2) (KOD 1)

(5) Betonarme ve ön gerilmeli betondan mamul ta ıyıcı sistem elemanlarında ilgili yönetmelik ve standartlara uyulur. Çok katlı ve özellikle yatay yangın bölmeli binalarda, sistem bir bütün olarak incelenir, eleman genle melerinin kısıtlandı ı durumlarda do an ek zorlamalar gözönünde tutulur. Betonarme veya betonarme-çelik kompozit elemanların Ek-3/B'ye göre 120 dakika yangına kar ı dayanıklı olabilmesi için, en dı taki çelik profil veya donatının dı yüzü ile en dı beton lifi arasında kalan mesafe olan net beton ölçüsünün, kolonlarda en az 35 mm, kiri lerde 25 mm ve dö emelerde ise en az 20 mm olması gerekir. Yangına kar ı dayanımı 120 dakikadan daha az olan betondan mamul ta ıyıcı sistem elemanlarında TS 500 standardına uyulur.

(6) Ah ap elemanların yangın mukavemet hesapları yanma hızına dayandırılır. Yanma hızı 0.6 ilâ 0.8 mm/dak kabul edilip; ah ap elemanın bu eklede azalan en kesitiyle ve güvenlik katsayısı 1.00'e e it alınarak, üzerine gelen gerçek yükü ta ıyabildi i süre yangın mukavemet süresi kabul edilir. En az 19 cm kalınlı ında kagir ta ıyıcı duvar, kemer, tonoz ve kubbeler, di er yönetmelik ve standartlara uygun in a edilmi olmaları kaydıyla, 4 saatten kısa süreli yangınlar için ayrı bir kontrolü gerektirmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yangın Kompartımanları, Duvarlar, Dö emeler, Cepheler ve Çatılar

Yangın kompartımanları

MADDE 24 - (1) Yangın kompartıman duvar ve dö emelerinin yangına en az direnç sürelerine Ek - 3/B?de yer verilmi tir.

(2) ki veya daha çok bina tarafından ortak kullanılan duvarlar, kazan dairesi, otopark, ana elektrik da ıtım odaları, yapı içindeki trafo merkezleri, orta gerilim merkezleri, jeneratör grubu odaları ve benzeri yangın tehlikesi olan kapalı alanların duvarları ve dö emeleri kompartıman duvarı özelli inde olur.

(3) ki veya daha çok binaya ait mü terek duvarlar yangına dayanıklı duvar olarak in a edilir. kiz evleri birbirinden ayıran her duvar yangın duvarı olarak in a edilir ve evler ayrı binalar olarak de erlendirilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2) (KOD 1)

(4) Bina yüksekli i 21.50 m'den fazla olan konut harici binalarda ve bina yüksekli i 30.50 m'den fazla olan konut binalarında belirtilen yüksekliklerden daha yukarıda olan katlarında en çok üç kat bir yangın kompartımanı olarak düzenlenir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(5) Atriumlu bölümlere, sadece dü ük ve orta tehlikeli sınıfları içeren kullanımlara sahip binalarda müsaade edilir. Atrium alanının hiçbir noktada 90 m²'den küçük olmaması esastır. Alanı 90 m²'den küçük olan atrium bo luklarının çevresi her katta en az 45 cm yüksekli inde duman perdesi ile çevrelenir ve ya murlama sistemi ile korunan binalarda duman perdesinden 15 ila 30 cm uzaklıkta, aralarındaki mesafe en çok 2 m olacak ekilde ya murlama ba lı ı yerle tirilir. Atriumlarda do al veya mekanik olarak duman kontrolü yapılır.

(6) Binalarda olması gereken en fazla kompartıman alanına Ek -4'de yer verilmi tir.

(7) Yangın kompartımanlarının etkili olabilmesi için, kompartımanı çevreleyen elemanların yangına dayanıklılı ı birle me noktalarında da sürekli olur ve kompartımanlar arasında yangına dayanıksız açıklıklar bulunamaz.

Yangın duvarları

MADDE 25 - (1) Biti ik nizam yapıları birbirinden ayıran yangın duvarları, yangına en az 90 dakika dayanıklı olarak projelendirilir. Yangın duvarlarının cephe ve çatılarda göstermeleri gereken özellikler ilgili maddelerde belirtilmi tir.

(2) Yangın duvarlarında delik ve bo luk bulunamaz. Duvarlarda kapı ve sabit ı k penceresi gibi bo luklardan kaçınmak mümkün de il ise, bunların en az yangın duvarının direncinin yarı süresi kadar yangına kar ı dayanıklı olması gerekir. Kapıların kendili inden kapanması ve duman sızdırmaz özellikte olması mecburidir. Bu tür yarı mukavemetli bo lukların çevresi her türlü yanıcı maddeden arındırılır. Su, elektrik, ısıtma, havalandırma tesisatının ve benzeri tesisatın yangın duvarından geçmesi hâlinde, tesisat çevresi, açıklık kalmayacak ekilde en az yangın duvarı yangın dayanım süresi kadar, yangın ve duman geçi ine kar ı yalıtılır.

(3) Yüksek binalarda, çöp, haberle me, evrak ve teknik donanım gibi, dü ey tesisat aft ve baca duvarlarının yangına en az 120 dakika ve kapaklarının en az 90 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz olması gerekir.

Dö emeler

MADDE 26 - (1) Bütün dö emelerin yangın duvarı niteli inde olması gerekir. Dö emelerin yangına dayanım sürelerine Ek -3/B'de yer verilmi tir. (EKLENM CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) Kat dö emelerinde ön dökümlü olmayan di li dö eme kullanılan betonarme binalarda, di lerin arasına konulan dolgu malzemesi en az zor alevlenici olmalıdır. (EKLENM CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) Normal alevlenici sınıfına tabi dolgu malzemesi kullanılan durumlarda, dolgu malzemesi ile tavan kaplama malzemelerinin birlikte olu turdu u sistemin en az zor alevlenici ve yangına dayanım sınıfının Ek-3/B'ye uygun oldu unun, ilgili standartlar kapsamında akredite bir laboratuvar tarafından sertifikalandırılması ve piyasaya arz dokümanında sistem detayının yer alması gerekir.

(2) Dö eme kaplamaları en az normal alevlenici, yüksek binalarda ise en az zor alevlenici malzemededen yapılır.

(3) Dö eme üzerinde kolay alevlenen malzemededen ısı yalıtımı yapılmasına, üzeri en az 2 cm kalınlı nda ap tabakası ile örtölmek artı ile müsaade edilir.

(4) Ayrık nizamda müstakil konutlar dı ndaki binaların tavan kaplamaları ve asma tavanlarının malzemesinin en az zor alevlenici olması gerekir.

(EKLENM FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(5) Su, elektrik, ısıtma ve havalandırma tesisatı ile benzeri tesisatların dö emeden geçmesi hâlinde, tesisat çevresi, açıklık kalmayacak ekilde en az dö eme yangın dayanım süresi kadar, yangın ve duman geçi ine kar ı yalıtılır.

Cepheler

MADDE 27 - (DE K MADDE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2) (KOD 1)

(1) Dı cephelerin, bina yüksekli i 28.50 m'den fazla olan binalarda zor yanıcı malzemeden ve di er binalarda ise en az zor alevlenici malzemeden olması gerekir. Alevlerin bir kattan di er bir kata geçmesini engellemek için iki katın pencere gibi korumasız bo lukları arasında, dü eyde en az 100 cm yüksekli inde yangına dayanıklı cephe elamanıyla dolu yüzey olu turulur veya cephe iç kısmına en çok 2 m aralıklarla cepheye en fazla 1.5 m mesafede ya murlama ba lıkları yerle tirilerek cephe otomatik ya murlama sistemi ile korunur.

(2) Geleneksel cephe sistemleri;

a) Isı yalıtım malzemesi, ısı yalıtım yapı tırıcısı, dübel, sıva filesi, sıva ve benzeri di er teçhizat kullanılarak te kil edilen ısı yalıtım sistemi uygulandı nda, sistem, ilgili standartlar kapsamında akredite bir laboratuvar tarafından sertifikalandırılmalıdır. Sertifikalandırılan sistem detayları ve teknik özellikleri piyasaya arz dokümanlarında yer alır.

b) Dı cephesi zor alevlenici malzeme veya sistemden olu an, yüksekli i 28.50 m'den az olan binalarda, tabii veya tesviye edilmi zemin kotu üzerindeki 1.5 m mesafe hiç yanmaz malzeme ile kaplanmalı; bina yüksekli i 6.50 m'den fazla olan binalarda pencere ve benzeri bo luklarının yan kenarları en az 15 cm ve üst kenarı en az 30 cm eninde hiç yanmaz malzeme ile yangın bariyerleri olu turulmalıdır.

c) Farklı yüksekli e sahip biti ik nizamdaki yapılarda, alçak binanın çatı hizasındaki yüksek bina katının dı cephe kaplaması hiç yanmaz malzeme veya sistem ile kaplanmalıdır.

(3) Giydirme cephe sistemleri;

a) Cephe elemanları ile alevlerin geçebilece i bo lukları bulunmayan dö emelerin kesi ti i yerler, alevlerin kom u katlara atlamasını engelleyecek ekilde dö eme yangın dayanımını sa layacak süre kadar yalıtılır.

b) Derzleri açık veya havalandırmalı giydirme cephe sistemli binalarda kullanılan cephe ve yalıtım malzemeleri en az zor yanıcı olmalıdır.

Çatılar

MADDE 28 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Çatıların in asında;

a) Çatının çökmesi,

b) Çatıdan yangının giri i ve çatı kaplaması yüzeyinin tutu ması,

c) Çatının altında ve içinde yangının yayılması,

ç) Çatı ı ıklı ı üzerindeki rüzgâr etkileri,

d) Çatı ı ıklı ından binaya yangının geçmesi,

e) Yangının çatı kaplamasının dış yüzeyi üzerine veya katmanlarının içerisine yayılması ve alev damlalarının oluşması,

f) Bitişik nizam binalarda, çatılarda çıkan yangının komşu çatıya geçmesi,

ihtimalleri göz önünde bulundurulur.

(2) Çatı kaplamalarının BROOF sınıfı malzemelerden, çatı kaplamaları altında yer alan yüzeyin veya yalıtımın en az zor alevlenici malzemelerden olması gerekir. Ancak, çatı kaplaması olarak yanmaz malzemelerin kullanılması durumunda üzerine çatı kaplaması uygulanan yüzeyin en az normal alevlenen malzemelerden olmasına izin verilir.

(3) Yüksek binalarda ve bitişik nizam yapılarda;

a) Çatıların oturdukları döşemelerin yatay yangın kesici niteliğinde,

b) Çatı taşıyıcı sistemi ve çatı kaplamalarının yanmaz malzemeden,

olması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Binalarda Kullanılacak Yapı Malzemeleri

Binalarda kullanılacak yapı malzemeleri

MADDE 29 - (1) (MÜLGA FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

(2) Yangına karşı güvenlik bakımından, kolay alevlenen yapı malzemelerinin inşaatında kullanılmasına müsaade edilmez. Kolay alevlenen yapı malzemeleri, ancak, bir kompozit içinde normal alevlenen malzemeye dönüşürülerek kullanılabilir.

(DEĞİŞİK FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

(3) Duvarlarda iç kaplamalar ile içte uygulanacak ısı ve ses yalıtımları; en az normal alevlenici, yüksek binalarda ve kapasitesi 100 kişiden fazla olan sinema, tiyatro, konferans ve düğün salonu gibi yerlerde ise en az zor alevlenici malzemeden yapılır.

(4) Yüksek binalarda ıslak hacimlerden geçen branşman boruları hariç olmak üzere, 70 mm'den daha büyük çaplı tesisat borularının en az zor alevlenici malzemeden olması gerekir. (EKLENMİŞ CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) Normal alevlenici malzemeden pis su tesisat borusu kullanılması halinde, pis su borusu kat geçişlerinde yangın kompartıman duvarının yangına dayanım süresi kadar yangına dayanım sağlayacak yangın kesicileri kullanılır.

(5) Yapı malzemelerinin yangına tepki sınıflarının belirlenmesinde ilgili yönetmelik ve standartlar esas alınır.

(6) Malzemelerin yanıcılık sınıflarını gösteren tablolar aşağıda belirtilmiştir.

a) Ek -2/A'da döşeme malzemeleri hariç olmak üzere, yapı malzemeleri için yanıcılık sınıfları,

b) Ek -2/B'de döşeme malzemeleri için yanıcılık sınıfları,

c) Ek -2/C'de yanıcılık sınıfı A1 olan yapı malzemeleri,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

ç) Ek-2/Ç?de TS EN 13501-1 ve TS EN 13501-5?e göre malzemelerin yanıcılık sınıfları.

(7) Yangına dayanım sembollerini ve sürelerini gösteren tablolar a a da belirtilmi tir:

- Ek -3/A?da yapı elemanlarının yangına dayanım sembolleri,
- Ek -3/B?de yapı elemanlarının yangına dayanım süreleri,
- Ek -3/C?de bina kullanım sınıflarına göre yangına dayanım süreleri.

ÜÇÜNCÜ KISIM: Kaçış Yolları, Kaçış Merdivenleri ve Özel Durumlar

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Kaçış güvenli i esasları

MADDE 30 - (1) nsanlar tarafından kullanılmak üzere tasarlanan her yapı, yangın veya di er acil durumlarda kullanıcıların hızla kaçış larını sa layacak yeterli kaçış yolları ile donatılır. Kaçış yolları ve di er tedbirler, yangın veya di er acil durumlarda can güvenli inin yalnızca tek bir tedbire dayandırılmayaca ı biçimde tasarlanır.

(2) Her yapının, yangın veya di er acil durumlarda yapıdan kaçış sırasında kullanıcıları, ısı, duman veya panikten do an tehlikelerden koruyacak ekilde yapılması, donatılması, bakım görmesi ve i levini sürdürmesi gerekir.

(3) Her yapıda, bütün kullanıcılara elveri li kaçış imkânı sa layacak ekilde, yapının kullanım sınıfına, kullanıcı yüküne, yangın korunum düzeyine, yapısına ve yüksekli ine uygun tip, sayı, konum ve kapasitede kaçış yolları düzenlenir.

(4) Her yapının içinde, yapının kullanıma girmesiyle her kesimden serbest ve engelsiz eri ilebilen ekilde kaçış yollarının düzenlenmesi ve bakım altında tutulması gerekir. Herhangi bir yapının içinden serbest kaçış ları engelleyecek ekilde çıkış lara veya kapılara kilit, sürgü ve benzeri bile enler takılamaz. Zihinsel engelli, tutuklu veya ıslah edilenlerin barındı ı, yetkili personeli sürekli görev ba ında olan ve yangın veya di er acil durumlarda kullanıcıları nakledecek yeterli imkânları bulunan yerlerde kilit kullanılmasına izin verilir.

(5) Her çıkış ın açıkça görünecek ekilde yapılması, ayrıca, çıkış a götüren yolun, sa lıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı do rultuyu kolayca anlayabilece i biçimde görünür olması gerekir. Çıkış niteli i ta ımayan herhangi bir kapı veya bir çıkış a götüren yol gerçek çıkış la karı tırılmayacak ekilde düzenlenir veya i aretlenir. Bir yangın hâlinde veya herhangi bir acil durumda, kullanıcıların yanlı lıkla çıkmaz alanlara girmemeleri ve kullanılan odalardan ve mekânlardan geçmek zorunda kalmaksızın bir çıkış a veya çıkış lara do rudan eri meleri için gerekli tedbirler alınır.

K NC BÖLÜM: Kaçış Yolları

Kaçış Yolları

MADDE 31 - (1) Kaçış yolları, bir yapının herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye kadar olan devamlı ve engellenmemi yolun tamamıdır. Kaçış yolları kapsamına;

- Oda ve di er ba ımsız mekânlardan çıkış lar,

- b) Her kattaki koridor ve benzeri geçitler,
 - c) Kat çıkı ları,
 - ç) Zemin kata ula an merdivenler,
 - d) Zemin katta merdiven a ızlarından aynı katta yapı son çıkı ına götüren yollar,
 - e) Son çıkı ,
- dâhildir.

(2) Asansörler kaçı yolu olarak kabul edilmez.

(3) Kaçı yollarının belirlenmesinde yapının kullanım sınıfı, kullanıcı yükü, kat alanı, çıkı a kadar alınacak yol ve çıkı ların kapasitesi esas alınır. Her katta, o katın kullanıcı yüküne ve en uzun kaçı uzaklı ına göre çıkı imkânları sa lanır.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Kaçı merdivenleri bodrum katlar dahil bütün katlara hizmet verebilir.

(5) De i ik bölümleri veya katları, de i ik tipte kullanımlar için tasarlanan veya içinde aynı zamanda de i ik amaçlı kullanımların sürdürüldü ü yapılar, yapı bütününe veya kat bütününe ili kin gerekler, en sıkı kaçı gerekleri olan kullanım tipi esas alınarak tespit edilir veya her bir yapı bölümüne ili kin gerekler ayrı ayrı belirlenir.

(6) Tuvaletler, soyunma odaları, depolar ve personel kantinleri gibi mekânlar, holler ve koridorlar gibi di er mekânlara hizmet veren ancak di er mekânlar ile aynı katta oldu u hâlde aynı zamanda kullanılmayan mekânların dö eme alanları, yer aldıkları katın kullanıcı yükü hesaplanmalarında dikkate alınmayabilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2) (KOD 1)

(7) Bir katı geçmeyen açık merdivenler ile bir kat inilerek veya çıkılarak bina dı ına tahliyesi olan kata ula ılan yürüyen merdivenler ve rampalar, bina dı ına ula ım noktasına veya korunmu kaçı noktasına olan uzaklıklar, tek yönde ve iki yönde korunmu kaçı yollarına olan uzaklıklar ve Ek-5/B'de belirtilen uzaklıklara uygun olmak artıyla, kaçı yolu olarak kabul edilir. Ancak kullanıcı sayısı 50 ki iyi geçen katlarda kaçı yollarının kapasite ve sayı bakımından en az yarısının korunmu olması gerekir.

Çıkı kapasitesi ve kaçı uzaklı ı

MADDE 32 - (1) Kullanıcı yükü katsayısı olarak, gerekli kaçı ve panik hesaplarında kullanılmak üzere Ek -5/A'da belirtilen de erler esas alınır.

(2) Çıkı geni li i için, çıkı kapıları, kaçı merdivenleri, koridorlar ve di er kaçı yollarının kapasiteleri 50 cm'lik geni lik birim alınarak hesaplanır. Birim geni likten geçen ki i sayısı bina kullanım sınıflarına göre Ek -5/B'de gösterilmi tir.

(3) Kaçı uzaklı ı, kullanım sınıfına göre Ek -5/B'de belirtilen de erlerden daha büyük olamaz.

(4) Kullanılan bir mekân içindeki en uzak noktadan en yakın çıkı a olan uzaklık, Ek -5/B'de belirlenen sınırları a amaz.

(5) Odalara, koridorlara ve benzeri alt bölümlere ayrılmı büyük alanlı bir katta, direkt (ku uçu u) kaçı uzaklı ı Ek -5/B'de izin verilen en çok kaçı uzaklı ının 2/3'ünü a mıyor ise kabul edilir.

(6) Kaçış uzaklığı ölçülecek en uzak nokta mekân içinde mekânı çevreleyen duvarlardan 40 cm önde alınır.

(7) Yangına en az 60 dakika dayanıklı ve duman geçişi önlenmiş yatay tahliye alanı sağlanan hastane gibi yerlerde kaçış uzaklığı, yatay tahliye alanına götüren koridorun çıkış kapısına kadar olan ölçüdür. Her yatay tahliye alanından en az bir korunumlu kaçış yoluna ulaşılması gerekir.

(8) Zemin kattaki dükkân ve benzeri yerlerde kişi sayısı 50'nin altında ve kaçış uzaklığı en uzak noktadan dış ortama açılan kapıya olan uzaklık 25 m'den az ise, bina dışına tek çıkış yeterli kabul edilir.

Kaçış yolu sayısı ve genişliği

MADDE 33 - (DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1)

(1) Toplam çıkış genişliği, 32 nci maddeye göre hesaplanan bir kattaki kullanım alanlarındaki toplam kullanıcı sayısının birim genişlikten geçen kişi sayısına bölümü ile elde edilen değerlerin 0.5 m ile çarpılması ile bulunan değerden az olamaz. Toplam kullanıcı sayısı 50 ila 500 kişi arasında ise kattaki bir kaçış yolunun genişliği 100 cm'den, 501 ila 2000 kişi arasında ise kattaki bir kaçış yolunun genişliği 150 cm'den, 2001 ve daha fazla ise kattaki bir kaçış yolunun genişliği 200 cm'den az olmayacak şekilde çıkış sayısı bulunur. Kaçış yolu, bu özelliği dışında, yapının mekânlarına hizmet veren koridor ve hol olarak kullanılıyor ise 110 cm'den az genişlikte olamaz. Hiçbir çıkış veya kaçış merdiveni veyahut diğer kaçış yolları, hesaplanan bu değerlerden ve 80 cm'den daha dar genişlikte olamaz.

(2) Yüksek binalarda kaçış yollarının ve merdivenlerin genişliği 120 cm'den az olamaz.

(3) Genişliği 200 cm'yi aşmayan merdivenler, korkuluklar ile 100 cm'den az olmayan ve 160 cm'den fazla olmayan parçalara ayrılır. Kaçış yolu koridoru yüksekliği 210 cm'den az olamaz.

(4) Kişi çıkışı gereken mekânlarda, her bir çıkışın toplam kullanıcı yükünün en az yarısını karşılayacak genişlikte olması gerekir.

(5) Genişlikler, temiz genişlik olarak ölçülür. Kaçış merdivenlerinde ve çıkış kapısında temiz genişlik aşağıda belirtilen şekilde ölçülür:

a) Kaçış merdivenlerinde temiz genişlik hesaplanırken, küpe tenin yaptığı çıkıntının 80 mm'si temiz genişliğe dâhil edilir.

b) Çıkış kapısında; tek kanatlı kapıda temiz genişlik, kapı kasası veya lamba çıkıntısı ile 90 derece açılmış kanat yüzeyi arasındaki ölçüdür. Tek kanatlı bir çıkış kapısının temiz genişliği 80 cm'den az ve 120 cm'den çok olamaz. İki kanatlı kapıda temiz genişlik, her iki kanat 90 derece açık durumdayken kanat yüzeyleri arasındaki ölçüdür.

(6) Bütün çıkışların ve erişim yollarının aşağıda belirtilen şartlara uygun olması gerekir:

a) Çıkışların ve erişim yollarının açıkça görülebilir olması veya konumlarının simgeler ile vurgulanması ve her an kullanılabilmesi için engellerden arındırılmış hâlde bulundurulması gerekir.

b) Bir yapıda veya katlarında bulunan her kullanıcı için, diğer kullanıcıların kullanımında olan odalardan veya mekânlardan geçmek zorunda kalınmaksızın, bir çıkışa veya çıkışlara doğrudan erişim sağlanması gerekir.

Yangın güvenlik holü

MADDE 34 - (1) Yangın güvenlik holleri; kaçış merdivenlerine dumanın geçişinin engellenmesi, söndürme ve kurtarma elemanlarınca kullanılması ve gerektiğinde engellilerin ve yaralıların bekletilmesi için yapılır. Hollerin, kullanıcıların kaçış yolu içindeki hareketini engellemeyecek şekilde tasarlanması şarttır.

(2) Yangın güvenlik hollerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılamaz ve bu hollerin, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılması gerekir.

(3) Yangın güvenlik hollerinin taban alanı, 3 m²'den az, 6 m²'den fazla ve kaçış yönündeki boyutu ise 1.8 m'den az olamaz.

(4) Acil durum asansörü önünde yapılacak yangın güvenlik holü alanı, 6 m²'den az, 10 m²'den çok ve herhangi bir boyutu 2 m'den daha az olamaz.

(5) Döşemeye, asansör holünde çıkış kapısına doğru 1/200'ü aştırmayacak bir eğim verilir.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(6) Aksi belirtilmedikçe kaçış merdivenlerine, bir yangın güvenlik holünden veya kullanım alanlarından bir kapı ile ayrılan hol, koridor veya lobiden geçilerek ulaşılabılır.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(7) Acil durum asansörü ile yapı yüksekliği 51.50 m'den fazla olan binalarda kaçış merdiveni önüne yangın güvenlik holü yapılması zorunludur. Acil durum asansörünün yangın merdiveni önündeki güvenlik holüne açılması gerekir.

(8) Yangın güvenlik hollerinin kullanmaya uygun şekilde boyutlandırılmasından, bina veya inşaat yeri sahibi ve yöneticileri sorumludur.

Kaçış yolları gerekleri

MADDE 35 - (1) Bütün yapılar için bu Kısımda belirtilen imkânlardan biri veya daha fazlası kullanılarak kaçış yolları sağlanır. Yapının kullanımda olduğu sürece zorunlu çıkışların kolayca erişilebilir, kapıların açılacak durumda olması ve önlerinde engelleyicilerin bulunmaması gerekir.

Korunumlu iç kaçış koridorları ve geçitler

MADDE 36 - (1) Korunumlu iç kaçış koridorları ve geçitler için aşağıda belirtilen şartlar aranır:

a) Bir binada veya bina katında, kaçış yolu olarak hizmet veren korunumlu koridorların veya korunumlu hollerin yangına dayanım sürelerinin Ek -3/B ve Ek -3/C'de belirtilen sürelerle uygun olması mecburidir.

b) İç kaçış koridorlarının ve geçitlerin aşağıda belirtilen özelliklerde olması gerekir.

1) Bir iç kaçış koridoruna veya geçidine açılan çıkış kapılarının, kaçış merdivenlerine açılan çıkış kapılarına en az en az düzeyde yangına karşı dayanıklı olması ve otomatik olarak kendiliğinden kapanan düzenekler ile donatılması mecburidir.

2) İç kaçış koridorunun en az genişliği ve kapasitesi, 33 üncü maddeye göre belirlenen değerlere uygun olmak zorundadır.

3) Kaçış koridoru boyunca döşemede yapılacak dört basamaktan az kot farkları, en çok

% 10 e imli rampalarla ba lanır. Bu rampaların zemininin kaymayı önleyen malzeme ile kaplanması arttır.

Dı kaçı geçitleri

MADDE 37 - (1) Kaçı yolu olarak, bir iç koridor yerine dı geçit kullanılabilir. Ancak, dı geçide biti ik yapı dı duvarında düzenlenecek duvar bo luklarına konulacak menfezlerin yanmaz nitelikte olması, bo lu un parapet üst kotu ile dö eme bitmi kotu arasında 1.8 m veya daha fazla yükseklikte kalması ve bu tür havalandırma bo luklarının bir kaçı merdivenine ait herhangi bir duvar bo lu una 3.0 m'den daha yakın olmaması arttır.

(2) Bir dı geçide açılan çıkı kapısının, yangına kar ı 30 dakika dayanıklı olması ve kendili inden kapatan düzenekler ile donatılması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Kaçı Merdivenleri

Kaçı merdivenleri

MADDE 38 - (1) Yapının ortak merdivenlerinin yangın ve di er acil hâllerde kullanılabilir özellikte olanları, kaçı merdiveni olarak kabul edilir.

(2) Kaçı merdivenleri, yangın ve di er acil hâl tahliyelerinde kullanılan kaçı yolları bütünüün bir parçasıdır ve di er kaçı yolları ö elerinden ba ımsız tasarlanamazlar.

(3) Kaçı merdivenlerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılamaz ve bu merdivenler, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile di er bölümlerden ayrılır.

(4) Kaçı merdivenlerinin kullanıma uygun ekilde bo bulundurulmasından, bina veya i yeri sahibi ve yöneticileri sorumludur.

Acil çıkı zorunlulu u

MADDE 39 - (1) Bütün yapılarda, aksi belirtilmedikçe, en az 2 çıkı tesis edilmesi ve çıkı ların korunmu olması gerekir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Çıkı sayısı, 33 üncü madde esas alınarak belirlenecek sayıdan az olamaz. Aksi belirtilmedikçe, 25 ki inin a ıldı ı yüksek tehlikeli mekânlar ile 50 ki inin a ıldı ı her mekânda en az 2 çıkı bulunması arttır. Ki i sayısı 500 ki iyi geçer ise en az 3 çıkı ve 1000 ki iyi geçer ise en az 4 çıkı bulunmak zorundadır.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(3) Çıkı ların birbirinden olabildi ince uzakta olması gerekir. Bölünmemi tek mekânlarda 2 çıkı gerekiyor ise çıkı lar arasındaki mesafe ya murlama sistemi bulunmadı ı takdirde diyagonal mesafenin 1/2'sinden ve ya murlama sistemi mevcut ise diyagonal mesafenin 1/3'ünden az olamaz.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Çıkı mesafelerinin kapıdan alındı ı bina kullanım sınıflarında, bir koridor içindeki 2 kaçı merdiveni arasındaki mesafe, ya murlama sistemi olmayan yapılarda koridor uzunlu unun yarısından ve ya murlama sistemi olan yapılarda ise koridor uzunlu unun 1/3'ünden az olamaz.

Kaçı merdiveni yuvalarının yeri ve düzenlenmesi

MADDE 40 - (1) Yangın hangi noktada çıkarsa çıksın, o kotta bütün insanların çıkı larının

sa lanması için kaç ı yollarının ve kaç ı merdivenlerinin birbirlerinin alternatifi olacak ekilde konumlandırılması gerekir. Kaç ı yolları ve kaç ı merdivenleri, yan yana yapılamaz. Kaç ı merdivenine giri ile kat sahanlı ının aynı kotta olması gerekir. Genel merdivenlerden geçilerek kaç ı merdivenine ula ılamaz. Kaç ı merdiveni yuvalarının yerinin belirlenmesinde, en uzak kaç ı mesafesi ve kullanıcı yükü esas alınır.

(2) Merdiven yuvalarının yeri, binadaki insanların güvenlikle bina dı ına kaç ı larını kolayla tıracak ekilde seçilir. Kaç ı merdivenlerinin, ba ladıkları kottan çık ı kotuna kadar süreklilik göstermesi gerekir.

(3) (MÜLGA FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

Kaç ı merdiveni özellikleri

MADDE 41 - (1) Kaç ı merdivenlerinin kapasite ve sayı bakımından en az yarısının do rudan bina dı ına açılması gerekir.

(2) Kaç ı merdiveninin, zemin düzeyindeki dı arı çık ı ın görülebildi i ve engellenmedi i hol, koridor, fuaye, lobi gibi bir dola ım alanına inmesi hâlinde, kaç ı merdiveninin indi i nokta ile dı a açık alan arasındaki uzaklık, kaç ı merdiveni bir kattan daha fazla kata hizmet veriyor ise 10 m'yi a amaz. Ya murlama sistemi olan yapılarda bu uzaklık en fazla 15 m olabilir. Dı a açık alanın, kaç ı merdiveninin indi i noktadan açıkça görölmesi ve güvenli bir ekilde do rudan eri ilebilir olması gerekir. ç kaç ı merdivenlerinden bo alan kullanıcı yükünü kar ılayacak yeterli geni likte dı a açık kapı bulunması arttır.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(3) Kaç ı merdivenlerinde her dö eme düzeyinde 17 basamaktan çok olmayan ve 4 basamaktan az olmayan aralıkla sahanlıklar düzenlenir. Bina yüksekli i 15.50 m'den veya bir kattaki kullanıcı sayısı 100 ki iden fazla olan binalarda dengelenmi kaç ı merdivenlerine izin verilmez.

(4) Sahanlı ın en az geni li i ve uzunlu u, merdivenin geni li inden az olamaz. Basamakların kaymayı önleyen malzemeden olması arttır.

(5) Kaç ı merdiveni sahanlı ına açılan kapılar hiçbir zaman kaç ı yolunun 1/3' nden fazlasını daraltacak ekilde konumlandırılmaz.

(6) Merdivenlerde ba kurtarma yüksekli inin, basamak üzerinden en az 210 cm ve sahanlıklar arası kot farkının en çok 300 cm olması gerekir.

(7) Herhangi bir kaç ı merdiveninde basamak yüksekli i 175 mm'den çok ve basamak geni li i 250 mm'den az olamaz.

(8) Kaç ı için kullanılmasına izin verilen merdivenlerde, basama ın kova hattındaki en dar basamak geni li i, konutlarda 100 mm'den ve di er yapılarda 125 mm' den az olamaz. Her kaç ı merdiveninin her iki yanında duvar, korkuluk veya küpe te bulunması gerekir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(9) Kaç ı merdiveni yuvasına ve yangın güvenlik holüne elektrik ve mekanik tesisat aft ı kapakları açılmaz, kombi kazanı, iklimlendirme dı ünitesi, sayaç ve benzeri cihaz konulamaz.

Dı kaç ı merdivenleri

MADDE 42 - (1) Dı arıda yapılan açık kaç ı merdiveni, ilgili gereklere uyulması artıyla iç kaç ı merdivenleri yerine kullanılabilir. Dı kaç ı merdiveninin korunumlu yuva içinde

bulunması art de ildir.

(2) Açık dı kaç merdiveninin herhangi bir bölümüne, yanlardan yatay ve alttan dü ey uzaklık olarak 3 m içerisinde merdivenin özelliklerinden daha az korunumlu kapı ve pencere gibi duvar bo lu u bulunamaz.

(3) Bina yüksekli i 21.50 m'den fazla olan binalarda, bina dı ında açık merdivenlere izin verilmez.

Dairesel merdiven

MADDE 43 - (1) Dairesel merdivenler; yanmaz malzemedan yapılmaları ve en az 100 cm geni likte olmaları hâlinde, kullanıcı yükü 25 ki iyi a mayan herhangi bir kattan, ara kattan, veya balkonlardan zorunlu çıkı olarak hizmet verebilir. Belirtilen artları sa lamayan dairesele merdivenler, zorunlu çıkı olarak kullanılamaz.

(2) Dairesel merdivenler 9.50 m'den daha yüksek olamaz.

(3) Basama ın kova merkezinden en fazla 50 cm uzaklıktaki bası geni li i 250 mm'den az olamaz.

(4) Basamak yüksekli i 175 mm'den çok olamaz.

(5) Ba kurtarma yüksekli i 2.50 m'den az olamaz.

Kaçı rampaları

MADDE 44 - (1) ç ve dı kaç rampaları, a a ıda belirtilen esaslara uygun olmak artıyla, kaç merdivenleri yerine kullanılabilir:

a) Kaç rampalarının e imi % 10'dan daha dik olamaz. Kaç rampaları düz kollu olur ve do rultu de i iklikleri sadece sahanlıklarda yapılır. Ancak, herhangi bir yerindeki e imi 1/12'den daha fazla olmayan kaç rampaları kavisli yapılabilir.

b) Bütün kaç rampalarının ba langıç ve biti düzeylerinde ve gerekti inde ara düzeylerde yatay düzlüklerin, yani sahanlıkların bulunması gerekir. Kaç rampalarına giri ve rampalardan çıkı için kullanılan her kapıda, yatay sahanlıklar düzenlenir. Sahanlı ın en az geni li i ve uzunlu u, rampa geni li inden az olamaz. Ancak, düz kollu bir rampada sahanlık uzunlu unun 1 m'den daha büyük olması gerekmez.

c) Kaç rampalarına, merdivenlere ili kin gereklere uygun biçimde duvar, korkuluk veya küpe telerin yapılması mecburidir.

ç) Bütün kaç rampalarında kaymayı önleyen yüzey kaplamalarının kullanılması arttır.

d) Kaç rampaları, kaç merdivenlerine ili kin gereklere uygun ekilde havalandırılır.

e) Kaç yolu olarak yalnızca tek bir bodrum kata hizmet veren kaç rampalarının korunumlu yuva içinde bulunması gerekmez.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Bir kat inilerek veya çıkılarak do rudan bina dı ına ula ılan ve e imi % 10'dan fazla olmayan araç rampaları, kaç rampası olarak kabul edilir.

Kaç merdiveni havalandırması

MADDE 45 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Bütün korunmu kaç ı merdivenlerinin, do al yolla veya Altıncı Kısımdaki gereklere uygun olarak mekanik yolla havalandırılması veya basınçlandırılması gerekir. Kaç ı merdiveni ve kullanım alanları, aydınlatma ve havalandırma amacı ile aynı aydınlı ı veya baca bo lu unu payla ıamaz.

Bodrum kat kaç ı merdivenleri

MADDE 46 - (1) Bir yapının bodrum katına hizmet veren herhangi bir kaç ı merdiveninin, kaç ı merdivenlerinde uyulması gereken bütün artlara uygun olması gerekir.

(2) Normal kat merdiveninin devam ederek bodrum kata hizmet vermesi hâlinde, a a ıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Merdiven, bodrum katlar dâhil 4 kattan çok kata hizmet veriyor ise, konutlar için özel durumlar hariç olmak üzere, bodrum katlarda merdivene giri için yangın güvenlik holü düzenlenir.

b) Herhangi bir acil durumda üst katları terk eden kullanıcıların bodrum kata inmelerini önlemek için, merdivenin zemin düzeyindeki sahanlı ının bodrum merdiveninden kapı veya benzeri bir fiziki engel ile ayrılması veya görülebilir uygun yönlendirme yapılması gerekir.

Kaç ı yolu kapıları

MADDE 47 - (1) Kaç ı yolu kapılarının en az temiz geni li i 80 cm'den ve yüksekli i 200 cm'den az olamaz. Kaç ı yolu kapılarında e ik olmaması gerekir. Dönel kapılar ile turnikeler, çık ı kapısı olarak kullanılamaz.

(2) Kaç ı yolu kapıları kanatlarının, kullanıcıların hareketini engellememesi gerekir. Kullanıcı yükü 50 ki iyi a an mekânlardaki çık ı kapılarının kaç ı yönüne do ru açılması arttır. Kaç ı yolu kapılarının el ile açılması ve kilitli tutulmaması gerekir.

(3) Kaç ı merdiveni ve yangın güvenlik holü kapılarının; duman sızdırmaz ve 4 kattan daha az kata hizmet veriyor ise en az 60 dakika, bodrum katlara ve 4 kattan daha fazla kata hizmet veriyor ise en az 90 dakika yangına kar ı dayanıklı olması arttır. Kapıların, kendili inden kapatan düzenekler ile donatılması ve itfaiyecilerin veya görevlilerin gerekti inde dı arıdan içeriye girmelerine imkân sa layacak ekilde olması gerekir.

(4) Kaç ı kapısında, tek kanatlı kapıda temiz geni lik, kapı kasası veya lamba çıkıntısı ile 90 derece açılmı kanat yüzeyi arasındaki ölçüdür. Tek kanatlı bir çık ı kapısının temiz geni li i 80 cm'den az ve 120 cm'den çok olamaz. ki kanatlı kapıda temiz geni lik, her iki kanat 90 derece açık durumda iken, kanat yüzeyleri arasındaki ölçüdür.

(5) Merdivenden tabii zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan bütün kaç ı yolu kapıları ile bir kattaki ki i sayısının 100'ü geçmesi hâlinde, kaç ı merdiveni, kaç ı koridoru ve yangın güvenlik holü kapıları, kaç ı yönünde kapı kolu kullanılmadan açılacak ekilde düzenlenir.

(6) Kapıların en çok 110 N kuvvetle açılacak ekilde tasarlanması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Bina Kullanım Sınıflarına Göre Özel Düzenlemeler

Konutlar

MADDE 48 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Bodrum katlar dâhil 4 katı geçmeyen konutlar ile tek evler, ikiz evler ve sıra evler

gibi konutlarda, tek bir kullanıma hizmet veren binalarda veya böyle bir binanın ayrılmı bir bölümünde kaçılar, kaçım mesafesi aranmaksızın normal merdivenlerle sağlanabilir. Bu merdivenlerde başka herhangi bir özellik aranmaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki konutlarda, konut içindeki herhangi bir noktadan konut çıkışı kapısına kadar olan uzaklığın 20 m'yi, ya murlama sistemi olan konutlarda 30 m'yi geçmemesi gerekir. Kiden çok ara kat bulunmayan apartman dairelerinde tek kapı bulunması hâlinde, bu kapı üst katta düzenlenemez. Üstteki katın döşeme alanı, bu kat için ayrı bir çıkış sağlanmadıkça 70 m²'yi aşamaz.

(3) Konut birimlerinden bütün çıkışların, kaçım merdivenlerine veya güvenli bir açık alana doğrudan erişim imkânı sağlayacak şekilde olması gerekir.

(4) Kaçım uzaklığı, apartman dairelerinin kapısından başlanarak ölçülür. Bir apartman dairesi için aynı kat düzeyinde iki kapı gerektiğinde, yalnızca tek doğrultuda kaçım veya tek bir kaçım merdiveni sağlanıyor ise kaçım uzaklığı en uzaktaki kapıdan başlanarak ve iki ayrı doğrultuda kaçım imkânı sağlanabiliyor ise kaçım uzaklığı her bir kapıdan başlanarak ölçülür.

(5) Kaçım mesafeleri uygun olmakla birlikte, binaların sadece konut bölümlerine hizmet veren kaçım merdivenleri aşağıdaki şekilde düzenlenir:

a) Yapı yüksekliği 21.50 m'nin altındaki konutlarda korunumsuz normal merdiven kaçım yolu olarak kabul edilir ve ikinci çıkış aranmaz.

b) Yapı yüksekliği 21.50 m'den fazla ve 30.50 m'den az olan konutlarda, en az 2 merdiven düzenlenmesi, merdivenlerden en az birisinin korunumlu olması ve her daireden 2 merdivene de ulaşılması gerekir.

c) Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla ve 51.50 m'den az olan konutlarda, birbirlerine alternatif, her ikisi de korunumlu ve en az birinde yangın güvenlik holü düzenlenmiş veya basınçlandırma uygulanmış 2 kaçım merdiveni yapılması mecburidir. Kattaki konutların her birinin içinden bir yangın güvenlik holünden geçilerek yangın merdivenine ulaşılıyor ise binanın genel merdiveninin korunumlu olması gerekli değildir.

ç) Yapı yüksekliği 51.50 m'den yüksek olan konutlarda, birbirlerine alternatif ve yangın güvenlik holü olan ve basınçlandırılan en az 2 kaçım merdiveni yapılması arttır.

(6) Konut yapılarının farklı amaçla kullanılan bodrum katlarında, konut ile ortak kullanılan kaçım merdivenlerinin önüne yangın güvenlik holü düzenlenmesi gerekir.

(7) Giriş, çıkış ve aiftleri üst katlardan 120 dakika yangına dayanıklı döşeme veya bölme ile ayrılan bodrum katlar, beinci fıkrada belirtilen yapı yüksekliklerine dahil edilmez ve yangın güvenlik tedbirleri bakımından ayrı değerlendirilir.

(8) Çatı arası piyeslerden binanın normal merdivenine veya korunumlu kaçım merdivenine alternatif kaçım imkânı sağlanması durumunda, çatı arası piyes yüksekliği beinci fıkrada belirtilen yapı yüksekliklerine dahil edilmez.

Sağlık yapıları

MADDE 49 - (1) Sağlık yapıları kapsamında olan, hastanelerde, yaşlılar için dinlenme ve bakım evleri ve bedensel ve zihinsel engelliler için olan bakım evlerinde aşağıda belirtilen şartlara uyulur:

a) Kullanıcı yükü 15 kişiyi aşan herhangi bir hasta yatak odası veya süit oda için birbirinden uzakta konulandırılması 2 kapı bulunması gerekir.

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

b) Hastanelerin ve bakımevlerinin 300 m²'den büyük olan yatılan katlarının her biri, en az yarısı büyüklü ünde iki veya daha fazla yangın kompartımanına ayrılır veya korunumlu yatay tahliye alanları te kil edilir. Yatay tahliye alanlarının hesaplanmasında kullanıcı yükü 2.8 m²/ki i olarak dikkate alınır.

(2) Hastanelerde koridor geni likleri 2 m'den az olamaz.

Oteller, moteller ve yatakhaneler

MADDE 50 - (1) Otellerin, motellerin ve di er binaların yatakhane olarak kullanılan bölümlerinin a a ıda belirtilen artlara uygun olması gerekir:

a) Yatak odaları, iç koridordan en az 60 dakika yangına kar ı dayanıklı bir duvar ile ayrılır. Toplam yatak sayısı 20'den fazla veya kat sayısı ikiden fazla olan otellerde her katta en az 2 çıkı sa lanır. Yatak sayısı 20'den az ve yapı yüksekli i 15.50 m'den az olan bina veya bloklarda ise, merdiven korunumlu yapıldı ı veya basınçlandırıldı ı takdirde, tek merdiven yeterli kabul edilir.

b) ç koridora açılan kapıların yangına kar ı en az 30 dakika dayanıklı olması ve kendili inden kapatan düzenekler ile donatılması gerekir.

c) ç koridorlar, bir dı duvarda yer alan bo luklar ile do al yolla havalandırılır veya mekanik duman tahliyesi yapılır.

ç) Yatak odası koridoruna açılan di er odaların veya koridorun bir parçasını olu turup kaçı ları tehlikeye sokabilecek di er mekânlar için, yatak odalarıyla aynı düzeyde bir kompartıman özelli inin sa lanması arttır.

(2) Bir dı koridor ile eri ilen otel yatak odalarının a a ıda belirtilen artlara uygun olması gerekir.

a) Yatak odalarının, yangına en az 60 dakika dayanıklı bir duvar ile dı koridordan ayrılması gerekir. Ancak, parapet üst kotu koridor bitmi dö eme üst kotundan 1.1 m veya daha yukarda konumlandırılan yanmaz malzemedden yapılmı havalandırma bo lukları için bu art aranmaz.

b) Dı koridora açılan kapıların yangına kar ı en az 30 dakika dayanıklı olması ve kendili inden kapatan düzenekler ile donatılması gerekir.

c) Dı koridorlarda dı kaçı geçitlerine ili kin en az geni lik, dö emede kot de i imleri, çatı koronumu koridor dı kenarı boyunca korkuluk yapılması ve benzeri artlara uyulması gerekir.

(3) Otel yatak odasında veya süit odada en uzak bir noktadan çıkı kapısına kadar ölçülen uzaklı ın 15 m'yi a maması hâlinde, tek kaçı kapısı bulunması yeterli kabul edilir. Ancak:

a) Otel yatak odasında veya süit odada en uzak bir noktadan çıkı kapısına kadar ölçülen uzaklı ın 15 m'yi a ması hâlinde, birbirinden uzakta konu landırılmı en az 2 çıkı kapısı bulunması gerekir.

b) Tamamı ya murlama sistemi ile donatılmı otellerin yatak odalarında veya süit odalarında, en uzak bir noktadan kapıya kadar ölçülen uzaklı ın 20 m'yi a maması gerekir.

(4) Kaçı uzaklı ı, yatak odası veya süit odanın çıkı kapısından ba layarak bir kaçı

merdivenine, dış kaçış geçidine veya dış açık alana açılan çıkış kapısına kadar olan ölçüdür.

(5) Koridor boyunca yalnızca tek yönde kaçış imkânı var ise, kaçış uzaklığı en uzaktaki yatak odası çıkış kapısından itibaren ölçülür. İki yönde kaçış sağlanabiliyor ise, kaçış uzaklığı her bir yatak odasının çıkış kapılarından ölçülür.

(6) Doğal veya mekanik yolla havalandırılmayan iç koridorlar; ya murlama sistemi olan binalarda 45 m ve ya murlama sistemi bulunmayan binalarda 30 m aralıklarla duman kesicileri ile bölümlendirilir ve buralarda aşağıdaki şartlara uyulur:

a) Duman kesicileri yangına en az 60 dakika dayanıklı olur. Bölme içinde yer alan kaçış kapılarının yangına en az 60 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz nitelikte olması şarttır. Duman kesicilerin, koridoru kapatan duvar da dâhil olmak üzere, bütün kat yüksekliği ince tavana veya çatı örtüsünün altına kadar devam etmesi ve ara kesitleri sıkıca kapatması gerekir.

b) Duman kesicileri ile oluşturulan bölmelerin her birinden bir çıkışa, kaçış merdivenine, dış kaçış geçidine veya kaçış rampasına doğrudan engelsiz erişim imkânı sağlanması gerekir.

c) Duman sızdırmaz kapılara, camlı kapılar hariç olmak üzere, alanı her bir kanat yüzey alanının en az % 25'i de erinde net görüş sağlayan cam paneller konulur.

ç) Duman sızdırmaz kapılar tek veya çift kanatlı olabilir. Ancak, kendiliğinden kapatan düzenekler ile donatılması ve kanatların, içinde yer aldığı bölüme bütünüyle kapatması şarttır. Kasaların duvar boşluğuna sıkıca yerleştirilmesi ve kanat ile döşeme arasındaki aralığın 4 mm'yi aşmaması gerekir.

d) Duman sızdırmaz kapıların normal olarak kapalı durumda tutulması gerekir. Ancak, bu kapılar algılama sistemi yolu ile çalıştıran elektro-manyetik veya elektro-mekanik düzenekler ile otomatik olarak kapatılabiliyor ise açık durumda tutulabilir.

Toplanma amaçlı binalar

MADDE 51 - (1) Tiyatro, sinema, oditoryum, konser salonu ve bunlar gibi sabit koltuklu toplantı amaçlı salonlarda iki koltuk sırası arasındaki geçitlerin aşağıda belirtilen şekilde olması gerekir:

a) Salonlarda ve balkonlarda kapılara veya çıkış kapılarına götüren ve genişliği koridor genişliğinden az olmayan ara dolaşım alanlarının sağlanması gerekir.

b) Koltuk sıralarının oluşturduğu kümeler arasında dolaşım alanlarının düzenlenmesi ve bir koltuk sırası içindeki koltuk sayısının Ek -6'da belirtilen şartlara uygun olması gerekir. Sıra iç geçi temiz genişliği 30 cm'den az olamaz ve bu genişlik sıranın arkasından otomatik kalkan koltuklar dâhil olmak üzere, dik durumdaki koltuğun en yakın çıkıntısına kadar yatay olarak ölçülür. Sıra iç geçi genişliğinin bütün sıra boyunca sabit tutulması gerekir.

c) Ara dolaşım alanlarında eğim % 10'u aşımadıkça kot değişimlerinin çözümü için basamak yapılamaz.

ç) Ara dolaşım alanlarında, basamakların eğimi 30 dereceyi veya rampa eğimi % 10'u aşmaması takdirde, koltukları yandan kapatan korkulukların yapılması gerekir.

d) Ara dolaşım alanlarını oluşturan basamakların ve rampaların bitiş kaplamalarında kaymayı önleyen malzemeler kullanılması şarttır.

e) Her bir basama ın, genel aydınlatmanın kesilmesi hâlinde net olarak görülebilecek şekilde ıklandırılması gerekir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Karı ık kullanım amaçlı binalarda, tiyatro, sinema veya konser salonlarında gerekli ıkı ların sayısının ve kapasitesinin en az yarısının, kendi kompartımanı kapsamında dü ünülmesi gerekir.

Fabrika, imalathane, ma aza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezi

MADDE 52 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Fabrika, imalathane, ma aza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezlerinde en az 2 ba ımsız kaç ı merdiveni veya ba ka ık ı ların sa lanması gerekir. Ancak,

a) Yapı yüksekli inin 21.50 m'den az olması,

b) Bir kattaki kullanıcı sayısının 50 ki iden az olması,

c) Bütün katlarda en fazla kaç ı uzaklı ının Ek-5/B'deki uzaklıklara uygun olması,

ç) Yapımda yanmaz ürünler kullanılmı olması,

d) malât ve depolamada kolay alevlenici ve parlayıcı maddelerin kullanılmaması,

artlarının hepsinin birlikte gerçekle mesi hâlinde tek kaç ı merdiveni yeterli kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM: Bina Bölümlerine ve Tesislerine li kin Düzenlemeler

B R NC BÖLÜM: Bina Bölümleri ve Tesisler

Bina bölümleri ve tesisler

MADDE 53 - (1) Binaların yangın bakımından kritik özellikler gösteren kazan daireleri, yakıt depoları, sobalar ve bacalar, sı ınaklar, otoparklar, mutfaklar, çatılar, asansörler, yıldırımdan korunma tesisatı, transformatör ve jeneratör gibi kısımlarda alınacak tedbirler bu Kısımda gösterilmi tir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen yerlere yanıcı madde atılması veya depolanması yasaktır. Bu yerlerin belirli aralıklarla temizlenmesi art olup, bina sahibi veya yöneticisi bunu sa lamakla mükelleftir.

K NC BÖLÜM: Kazan Daireleri

Kazan daireleri

MADDE 54 - (1) Kazan dairelerinin ilgili Türk Standartlarına uygun olması arttır.

(2) Kazan dairesi, binanın di er kısımlarından, yangına en az 120 dakika dayanıklı bölmelerle ayrılmı olarak merkezi bir yerde ve bütün hâlinde bulunur. Bina dilatasyonu, kazan dairesinden geçemez.

(3) Kazan dairelerinde duman bacalarına ilave olarak temiz ve kirli hava bacaları yaptırılması arttır.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Kazan dairesi kapısının, kaçış merdivenine veya genel kullanım merdivenlerine doğrudan açılmaması ve mutlaka bir ortak hol veya koridora açılması gerekir.

(5) Isıl kapasiteleri 50 kW -350 kW arasında olan kazan dairelerinde en az bir kapı, döşeme alanı 100 m²'nin üzerindeki veya ısı kapasitesi 350 kW'ın üzerindeki kazan dairelerinde en az 2 çıkış kapısı olur. Çıkış kapılarının olabildiği kadar birbirinin ters yönünde yerleştirilmesi, yangına en az 90 dakika dayanıklı, duman sızdırmaz ve kendiliğinden kapanabilecek özellikte olması gerekir.

(6) Kazan dairesi tabanına sıvı yakıt dökülmemesi için gerekli tedbir alınır ve dökülen yakıtın kolayca boşaltılması için bir kanal sistemi yapılır.

(7) Sıvı yakıtlı kazan dairesinde en az 0.25 m³ hacminde uygun yerde betondan pis su çukuru yapılır. Zemin suları uygun noktalardan bodrum süzgeçleri ile toplanarak pis su çukuruna akıtılır ve bu pis su çukuru kanalizasyona bağlanır. Kot düşük ise, pis su çukuru pompa konularak kanalizasyona bağlanır. Sıvı yakıt akıntıları yakıt ayırıcısından geçirildikten sonra pis su çukuruna akıtılır ve kontrollü bir şekilde kazan dairesinden uzaklaştırılır.

(8) Kazan dairesinde en az 1 adet 6 kg'lık çok maksatlı kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ve büyük kazan dairelerinde en az 1 adet yangın dolabı bulundurulur.

Doğalgaz ve LPG tesisatlı kazan daireleri

MADDE 55 - (1) Kazan dairelerinde doğalgaz ve LPG kullanılması hâlinde, bu madde ile Sekizinci Kısımın ilgili hükümleri uygulanır. Kazan dairesinin doğalgaz ve LPG tesisatı, projesi, malzeme seçimi ve montajı ilgili standartlara ve gaz kurullarının teknik arnamelerine uygun olarak yapılır.

(2) Sayaçların kazan dairesi dışına yerleştirilmesi gerekir.

(3) Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek olan ana kapama vanası ile elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılabilecek bir yere konulur. Gaz ana vanasının yerini gösteren plaka, bina girişinde kolayca görülebilecek bir yere asılır.

(4) Gaz kullanılan kapalı bölümlerde, gaz kaçmasına karşı doğal veya mekanik havalandırma sağlanması gerekir.

(5) Kazan dairesinde doğalgaz veya LPG kullanılması hâlinde, bu gazları algılayacak gaz algılayıcıların kullanılması şarttır.

(6) Kazan dairesi topraklaması 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğine uygun şekilde yapılır.

(7) Kullanılan gazın özelliği dikkate alınarak, aydınlatma ve açma -kapama anahtarları ile panolar, kapalı tipte uygun yerlere tesis edilir.

(8) Kullanılan gazın özelliği dikkate alınarak, tablolar, anahtarlar, prizler, borular gibi bütün elektrik tesisatının ilgili yönetmeliklere ve Türk Standartlarına uygun olarak tasarlanması ve tesis edilmesi gerekir. Bu tesisat ve sistemlerde kullanılacak her türlü cihaz ve kabloların ilgili standartlara uygun olması gerekir.

(9) Doğalgaz tesisatlı kazan dairesi tavanının mümkün olduğu kadar düz olması ve gaz sızıntısı hâlinde gazın birikeceği yerlerin bulunmaması gerekir.

(10) LPG kullanılan kazan daireleri bodrum katta yapılamaz. Bodrumlarda LPG tüpleri bulundurulamaz.

(11) LPG kullanan ısı merkezlerinde, gaz algılayıcının ortamdaki gaz kaçını algılayıp uyarması ile devreye giren ve bina girişinde, otomatik emniyet vanası ve ani kapama vanası gibi gaz akını kesen emniyet vanası bulunması gerekir.

(12) Yetkili bir kurum tarafından verilen kazan dairesi işletmecisi kursunu bitirdiğine dair sertifikası bulunmayan şahıslar, kazan dairesini işletmek üzere çalıştırılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yakıt Depoları

Yakıt depoları

MADDE 56 - (1) Yakıt depoları, yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş bir hacme yerleştirilir. Yakıt deposu ile kazan dairesinin yangına 120 dakika dayanıklı bir bölme ile ayrılması gerekir. Depoda yeterli havalandırmanın sağlanması ve tank kapasitesinin en az üçte birini alacak şekilde havuzlama yapılması şarttır. Yakıt tankları, ilgili Türk Standartlarına göre hesaplanır ve yerleştirilir.

(2) Akaryakıt depoları; merdiven altına, merdiven boşluğuna, mutfakta, banyoya ve yatak odasına konulamaz.

(3) Kalorifer yakıtı olarak kullanılan sıvı yakıtlar; aşağıda belirtilen şekilde ve miktarlarda depolanabilir:

a) 1000 litreye kadar bodrumda ve varil içinde,

b) 3000 litreye kadar bodrumda ve sızintisız sac kaplarda,

(DEKRE BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

c) 40000 litreye kadar bina içinde bodrum katta, yangına 120 dakika dayanıklı kâgir odada sızintisız tanklarda veya bina dışında sızintisız yeraltı ve yerüstü tanklarında,

ç) (MÜLGA BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

d) Stok ihtiyacının 40000 litreden fazla olması hâlinde, yakıt tankları, binadan ayrı, bağımsız, tek katlı bir binaya yerleştirilmeli ve Sekizinci Kısımda belirtilen emniyet tedbirleri alınmalıdır.

(4) Akaryakıt depolarınının metal bölümleri, ilgili yönetmeliklere göre statik elektrikten korunmalı ve topraklanır.

(5) Akaryakıt yakan kat kaloriferininin yakıt depoları daire içinde merdiven boşluklarına ve mutfakta, banyoya ve yatak odasına konulamaz. Bu depolar, bu Yönetmelikte belirtilen hususlara ve ilgili standartlara uymak kaydıyla, bodrumda en fazla 2000 litre hacminde yapılabilir. Günlük yakıt deposu ise, en fazla 100 litre olmak üzere, daire içinde kapalı bir hacimde yapılabilir. Günlük yakıt deposu sadece havalık ile atmosfere açılır, tahliye borusu ana yakıt deposuna bağlanır.

(6) Kat kaloriferi tesisatı bulunan veya gazyağı kullanan binalarda, en az 1 adet 6 kg'lık kuru ABC tozlu el yangın söndürme cihazı bulundurulması şarttır.

(7) Kömürlük; kazan dairesine bitişik, taban kotu seviyesi ile veya stoker ile yükleme ve boşaltmaya elverişli olarak tesis edilir. Kömürün rahat tahliye olabilmesi ve cürufun kolay atılabilmesi gerekir. Kömürlük alanı 1.5 m kömür yüksekliği esas alınarak hesaplanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Mutfaklar, Çay Ocakları, Sobalar ve Bacalar

Mutfaklar ve çay ocakları

MADDE 57 - (1) Konutlar hariç olmak üzere, alı veri merkezleri, yüksek binalar içinde bulunan mutfaklar ve yemek fabrikaları ile bir anda 100'den fazla ki iye hizmet veren mutfakların davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılması ve ocaklarda kullanılan gazın özelliklerine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatının kurulması arttır.

(2) Mutfakların bodrumda olması ve gaz kullanılması hâlinde, havalandırma sistemleri yapılır. kinci bir çıkı tesis edilmeksizin gaz kullanılması yasaktır.

(3) Mutfak ve çay ocakları binanın di er kısımlarından en az 120 dakika süreyle yangına dayanıklı bölmeler ile ayrılmalı biçimde konumlandırılır. Bölme olarak ah ap ve di er kolay yanıcı maddeler kullanılamaz.

(4) LPG kullanılan mutfaklarda, LPG tüpleri bodrum katta bulundurulamaz. LPG kullanılan mutfakların bodrum katta olması hâlinde; gaz algılayıcının ortamdaki gaz kaça ını algılayıp uyarması ile devreye giren ve gaz akı ını kesen, otomatik emniyet vanası veya ani kapama vanası gibi bir emniyet vanasının ve havalandırmanın bulunması gerekir.

(5) Mutfaklarda do algaz kullanılması hâlinde, 112 nci maddede belirtilen esaslara uyulması arttır.

Soba ve bacalar

MADDE 58 - (1) Baca tesisatının, ilgili Türk Standartlarındaki esaslara uygun olması arttır. Her kazan için tercihan ayrı bir baca kullanılır, soba ve ofben boruları kazan bacalarına ba lanamaz.

(2) Kazan dairesi için ayrıca havalandırma bacası yapılır. Baca çeki inin azalmaması bakımından, bacaların mümkün ise, kom u yüksek binalardan en az 6 m uzaklıkta yapılması ve ait oldu u bina mahyasının en az 0.8 m üzerine kadar çıkarılması gerekir.

(3) Kazana ait baca duvarları 500 0C sıcaklı a dayanıklı olan malzemedен yapılır ve yapılmasında delikli tu la ve briket kullanılamaz.

(4) Sıcak baca gazlarının yaladı ı baca iç yüzeylerinin sıvanmaması hâlinde, projelendirmede en uygun derzlendirme biçiminin seçimi gibi tedbirler alınır. Baca duvarlarının dı yüzeyleri uygun ekilde sıvanır.

(5) Sıvı ve katı yakıtlı kazanların bacalarının altında bir kurum temizleme menfezi bulunması ve yılda en az iki defa yetkili ki ilere temizlettirilmesi gerekir. Bacaların temizli inden bina sahibi ve yöneticisi sorumludur.

(6) Isıtma aracı olarak soba kullanılan yerlerde soba, tahta ve boyalı kısımlara zarar vermeyecek ekilde, altına metal kaplı tabla, mermer veya benzeri malzeme konularak kurulur. Taban beton ise, bu tedbirlerin alınması mecburi de ildir.

(7) Ba dadi duvardan boru geçirmek mecburiyeti hasıl olursa, duvarın ya lı boya veya ah ap gibi çabuk yanıcı kısmına künk veya büz yerle tirilir ve boru bu delikten geçirilir.

(8) Odada baca yok ise soba borusu; sac konan pencereden çıkarılıp, saçaktan 25 cm açıkta ve 50 cm yüksekte ve ucunda apka kullanılarak kurulur. Boruların birle ti i yerler çember ile kapatılıp, bu çemberden duvar ve tavana ba lanmak suretiyle,

birbirinden ayrılması ve devrilmesi önlenir.

(9) Kullanım sırasında soba kapakları açık bırakılmaz, altında ve yanlarında odun, çıra, kömür, kibrit, benzin, gaz ve benzeri yanıcı ve parlayıcı madde bulundurulmaz. Çindeki ate , gerekti inde kapaklı mangala alınır. Sobanın, kullanılmadı ı mevsimde kaldırılması gerekir. Sobanın kaldırılmadı ı yerlerde, kapaklar açılmayacak şekilde tellerle bağlanır.

(10) Odun ve kömür gibi katı yakıtlar ile yüksek oranda is bırakan sıvı yakıtlar kullanıldı ı takdirde, borular ayda bir, bacalar ise iki ayda bir temizlenir.

(11) Baca temizliği, mahallin itfaiye tekilatı tarafından yapılır. Ancak, bu konuda itfaiye tekilatından aldığı izin ile ve belediye encümeninin belirlediği fiyat tarifesi üzerinden faaliyet gösteren özel firmalar var ise, temizlik onlara da yaptırılabilir.

(EKLENMİŞ FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(12) Doğalgaz kullanılan kombi ve sobaların bacaları ile cihazları bacaya bağlayan boruların paslanmaz çelik ve birleştirme noktalarındaki kelepçelerin sızdırmaz olması gerekir. Bacaların yapımı, yıllık bakımı ve temizliği gaz dağıtım şirketlerinin belirleyeceği uzman ve yetkili kişiler tarafından yaptırılır ve bu kişiler tarafından bacalar ve temiz hava girişleri kontrol edilir. Baca gazı sensörü olmayan cihazların kullanılmasına izin verilmez.

BEKEM BÖLÜM: Sıvalıklar, Otoparklar ve Çatılar

Sıvalıklar

MADDE 59 - (DEKEM MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) İlgili mevzuatına uygun olarak 100 m²'den büyük olan sıvalıklarda, Altıncı Kısımın ikinci Bölümüne uygun duman tahliye sistemi kurulması ve Üçüncü Kısımın ikinci Bölümünde belirtilen esaslara uygun ve en az 2 çıkışın sağlanması mecburidir. Bu Yönetmeliğe göre algılama, uyarı ve söndürme sistemlerinin yapılması mecburi olan binaların sıvalıklarında, belirtilen bu sistemlerin kurulması arttırılır.

Otoparklar

MADDE 60 - (DEKEM FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının park etmeleri için kullanılan otoparkların açık otopark olarak kabul edilebilmesi için, dışarıya olan toplam açık alanın, döşeme alanının % 5'inden fazla olması gerekir. Aksi takdirde bu otoparklar kapalı otopark kabul edilir. Açık otoparklarda, dışarıya olan açıklıklar iki cephede ise bunların karlılıklı iki cephede bulunması ve her bir açıklığın gerekli toplam açıklık alanının yarısından büyük olması gerekir. Açıklıkların kuranglezleğinde bir bölüme açılması hâlinde, söz konusu bölümin genişliğinin en az otopark kat yüksekliği kadar olması ve kurangleze açılan ilâve her kat için en az kat yüksekliğinin yarısı kadar artırılması gerekir. Alanlarının toplamı 600 m²'den büyük olan kapalı otoparklarda otomatik yağmurlama sistemi, yangın dolap sistemi ve itfaiye su alma araçları yapılması mecburidir.

(DEKEM FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Toplam alanı 2000 m²'yi aşan kapalı otoparklar için mekanik duman tahliye sistemi yapılması arttırılır. Duman tahliye sisteminin binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması ve saatte en az 10 hava değişimi sağlanması gerekir.

(3) Araçların asansör ile alındığı kapalı otoparklarda doğal veya mekanik havalandırma sistemi yapılması arttırılır.

(4) LPG veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar kapalı otoparklara giremez ve alınmaz.

Çatılar

MADDE 61 - (1) Çatı aralarında kolay alevlenici, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(2) Isıtma, so utma, haberle me ve ileti im alıcı ve verici elektrikli cihazlarının çatı arasına yerle tirilmesi gerekti i takdirde, elektrikli cihazlar için, yangına dayanıklı kablo kullanılması ve çelik boru içerisinden geçirilmesi gibi, yangına kar ı ilave tedbirler alınarak yetkili ki iler eliyle ilgili yönetmeliklere uygun elektrik tesisatı çekilebilir.

(3) Çatı giri kapısı devamlı kapalı ve kilitli tutulur. Çatıya bina sahibi, yöneticisi veya bina yetkilisinin izni ile çıkılabilir. Çatı araları periyodik olarak temizlenir.

(EKLENM FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

(4) Çatı arası veya katında, tavanı ve tabanı betonarme ve duvarları tu la ve benzeri yapı malzemesinden yapılan, yangına en az 120 dakika dayanıklı bölmeler ile ayrılmı olan, giri inde yangın güvenlik holü olu turulması kaydıyla ve yakıtın çatı katı veya arasında depolanmaması, do algaz tesisatı ve projesi, malzeme seçimi ve montajı ilgili standartlara ve gaz kurulu larının teknik arnamelerine uygun olmak artıyla, içerisinde do algaz ile çalı an kaskad ve benzeri ısıtma sistemi yer alan ısı (teshin) merkezi odaları tesis edilebilir.

ALTINCI BÖLÜM: Asansörler

Asansörlerin özellikleri

MADDE 62 - (DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Asansör sistemleri, 31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmi Gazete?de yayımlanan Asansör Yönetmeli ine (95/16/AT) ve 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmi Gazete?de yayımlanan Asansör Bakım ve letme Yönetmeli ine uygun olarak imal ve tesis edilir.

(2) Asansör kuyusu ve makina dairesi, yangına en az 60 dakika dayanıklı ve yanıcı olmayan malzemedен yapılır.

(3) Aynı kuyu içinde 3?den fazla asansör kabini düzenlenemez. 4 asansör kabini düzenlendi i takdirde, iki erli gruplar hâlinde araları yangına 60 dakika dayanıklı bir malzeme ile ayrılır.

(4) Asansör kuyusunda en az 0.1 m2 olmak üzere kuyu alanının 0.025 katı kadar bir havalandırma ve dumandan arındırma bacası bulundurulur veya kuyular basınçlandırılır. Aynı anda bodrum katlara da hizmet veren asansörlere, bodrum katlarda korunmu bir koridordan veya bir yangın güvenlik holünden ula ılması gerekir. Asansörlerin kapıları, koridor, hol ve benzeri alanlar dı ında do rudan kullanım alanlarına açılmaz. (EKLENM CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) Otoparklara asansörlerin ve yürüyen merdivenlerin önüne lamine cam ile hol olu turulması durumunda otopark bölümü ve cam, ya murlama sistemi ile korunur.

(5) Yüksek binalarda ve topluma açık yapılarda kullanılan asansörlerin a a ıda belirtilen esaslara uygun olması gerekir:

a) Asansörlerin, yangın uyarısı aldıklarında kapılarını açmadan do rultuları ne olursa olsun otomatik olarak acil çıkı katına dönecek ve kapıları açık bekleyecek özellikte olması gerekir. Ancak, asansörlerin gerekti inde yetkililer tarafından kullanılacak elektrikli sisteme sahip olması da gerekir.

b) Asansörlerin, yangın uyarısı alındığında, kat ve koridor çarşılarını kabul etmemesi gerekir.

c) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde bulunan yüksek binalarda, deprem sensöründen uyarı alarak asansörlerin deprem sırasında durabileceği en yakın kata gidip, kapılarını açıp, hareket etmeyecek tertibat ve programa sahip olması gerekir.

(6) Asansör kapısı, yangın merdiven yuvasına açılmaz.

(DEK FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

(7) Asansör kat kapılarının TS EN 81-58 standardında belirtilen özellikleri haiz ve Ek-3/B'de belirtilen yangın dayanım özelliklerine sahip olması gerekir.

(EKLENM FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

(8) Asansör kabini dışında asansör holünde, kolayca okunabilecek büyüklükte "YANGIN SIRASINDA KUTLANILMAZ" levhasının olması zorunludur.

Acil durum asansörü

MADDE 63 - (1) Acil durum asansörü; bir yapı içinde yangına müdahale ekiplerinin ve bunların kullandıkları ekipmanın üst ve alt katlara makul bir emniyet tedbiri dâhilinde hızlı bir şekilde taşınmasını sağlamak, gerekli kurtarma işlemlerini yapmak ve aynı zamanda engelli insanları tahliye edilebilmek üzere tesis edilir. Asansör, aynı zamanda normal şartlarda binada bulunanlar tarafından da kullanılabilir. Ancak, bir yangın veya acil durumda, asansörün kontrolü acil durum ekiplerine geçer.

(2) Yapı yüksekliği 51.50 m'den daha fazla olan yapılarda, en az 1 asansörün acil hâllerde kullanılmak üzere acil durum asansörü olarak düzenlenmesi şarttır.

(3) Acil durum asansörleri önünde, aynı zamanda kaçış merdivenine de geçiş sağlayacak şekilde, her katta 6 m²'den az, 10 m²'den çok ve herhangi bir boyutu 2 m'den az olmayacak yangın güvenlik holü oluşturulur.

(DEK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Acil durum asansörünün kabin alanının en az 1.8 m², hızının zemin kattan en üst kata 1 dakikada erişecek hızda olması ve enerji kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girecek özellikte ve 60 dakika çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir.

(5) Acil durum asansörlerinin elektrik tesisatının ve kablolarının yangına karşı en az 60 dakika dayanıklı olması ve asansör boşluğu içindeki tesisatın sudan etkilenmemesi gerekir.

(6) Acil durum asansörünün makina dairesi ayrı olur ve asansör kuyusu basınçlandırılır.

YED NC BÖLÜM: Yıldırımdan Korunma Tesisatı, Transformatör ve Jeneratör

Yıldırımdan korunma tesisatı

MADDE 64 - (1) Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için ilgili yönetmelik ve standartların gereğinin yerine getirilmesi şarttır. Elektrik yükünün yapı veya yapı içindeki diğer tesisat üzerinde risk yaratmaksızın toprağa iletelebileceği yeterli bağlantının sağlanması ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulması gerekir.

Transformatör

MADDE 65 - (1) Transformatörün kurulacağı odanın bütün duvarları, tabanı ve tavanı en

az 120 dakika süreyle yangına dayanabilecek şekilde yapılır.

(2) Yangın transformator kullanılması durumunda;

a) Yangın toplama çukurunun yapılması gerekir.

b) Transformatorün içinde bulunacağı odanın bina içinde konumlandırılması hâlinde; bir yangın hâlinde transformatörden çıkan dumanların ve sıcaklığının binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi ve serbest hareketi engellememesi gerekir.

c) Uygun tipte otomatik yangın algılama ve söndürme sistemi yapılır.

(3) Ana elektrik odalarından ve transformator merkezlerinden temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı donanımı ve ekipmanları geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

Jeneratör

MADDE 66 - (1) Bir mahal içerisinde tesis edilen birincil veya ikincil enerji kaynağı olarak jeneratör kullanılan bütün bina ve yapılarda aşağıdaki tedbirlerin alınması şarttır:

a) Jeneratörün kurulacağı odanın duvarları, tabanı ve tavanı en az 120 dakika süreyle yangına dayanabilecek şekilde yapılır.

b) Jeneratörün içinde bulunacağı odanın bina içinde konumlandırılması hâlinde; bir yangın hâlinde çıkan dumanların ve sıcaklığının binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi ve serbest hareketi engellememesi gerekir.

c) Jeneratörün ana yakıt deposunun bulunacağı yer için, 56 ncı maddede belirtilen şartlara uyulur.

(2) Jeneratör odalarından temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı donanımı ve ekipmanları geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

BE - NC KISIM: Elektrik Tesisatı ve Sistemleri

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Elektrik tesisatı ve sistemlerin özellikleri

MADDE 67 - (1) Binalarda kurulan elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, yangın hâlinde veya herhangi bir acil hâlde, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek, binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak ve güvenli bir ortam oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir.

(2) Her türlü elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının, acil durum aydınlatma ve yönlendirmesinin ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, ilgili tesisat yönetmeliklerine ve standartlarına uygun olarak tasarlanması ve tesis edilmesi şarttır.

(3) Binalarda kurulacak elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin tasarımı ve uygulaması, ruhsat veren idarenin kontrol ve onayına tabidir. Sistemlerin ve cihazların periyodik kontrolü, test ve bakımları, bina sahibi veya yöneticisi ile bunların yazılı olarak sorumluluklarını devrettiği bina yetkilisince yaptırılır.

K NC BÖLÜM: Ç Tesisat

ç tesisat

MADDE 68 - (1) Her türlü binada elektrik iç tesisatı, koruma teçhizatı, kısa devre hesapları, yalıtım malzemeleri, bağlantı ve tespit elemanları, uzatma kabloları, elektrik tesisat projeleri ve kuvvetli akım tesisatı; 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik ç Tesisleri Yönetmeliğine, 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğine, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğine ve ilgili diğer yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tesis edilir.

(2) Yapı yüksekliği 51.50 m'den fazla olan binalarda raft içinde bus -bar sisteminin bulunması mecburidir.

Yangın bölmelerinden geçişler

MADDE 69 - (1) Bütün bina ve yapılarda elektrik tesisatının bir yangın bölmesinden diğer bir yangın bölümüne yatay ve dikey geçişlerinde yangın veya dumanın veyahut her ikisinin birden geçişini engellemek üzere, bütün açıklıkların yangın durdurucu harç, yastık, panel ve benzeri malzemelerle kapatılması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Acil Durum Aydınlatması ve Yönlendirmesi

Acil durum aydınlatması ve yönlendirmesi

MADDE 70 - (1) Kaçış yollarında, kullanıcıların kaçışı için gerekli aydınlatmanın sağlanması şarttır. Acil durum aydınlatması ve yönlendirmesi için kullanılan aydınlatma ünitelerinin normal aydınlatma mevcutken aydınlatma yapmayan tipte seçilmesi hâlinde, normal kaçış yolu aydınlatması kesildiğinde otomatik olarak devreye girecek şekilde tesis edilmesi gerekir.

Kaçış yollarının aydınlatılması

MADDE 71 - (1) Bütün kaçış yollarının ve kaçış merdivenlerinin aydınlatılması gerekir.

(2) Kaçış yollarında aydınlatmanın, bina veya yapıda kaçış yollarının kullanılmasının gerekli olacağı bütün zamanlarda sürekli olarak yapılması şarttır. Aydınlatma bina veya yapının genel aydınlatma sistemine bağlı aydınlatma tesisatı ile sağlanır ve doğal aydınlatma yeterli kabul edilmez.

Acil durum aydınlatması sistemi

MADDE 72 - (1) Acil durum aydınlatma sistemi; tehlike ebekesi veya benzeri bir dış elektrik beslemesinin kesilmesi, yangın, deprem gibi sebeplerle bina veya yapının elektrik enerjisinin güvenlik maksadıyla kesilmesi ve bir devre kesici veya sigortanın açılması sebebiyle normal aydınlatmanın kesilmesi hâllerinde, otomatik olarak devreye girerek yeterli aydınlatma sağlayacak şekilde düzenlenir.

(2) Bütün kaçış yollarında, toplanma için kullanılan yerlerde, asansörde ve yürüyen merdivenlerde, yüksek risk oluşturan hareketli makineler ve kimyevi maddeler bulunan atölye ve laboratuvarlarda, elektrik dağıtım ve jeneratör odalarında, merkezi batarya ünitesi odalarında, pompa istasyonlarında, kapalı otoparklarda, ilk yardım ve emniyet ekipmanının bulunduğu yerlerde, yangın uyarı butonlarının ve yangın dolaplarının bulunduğu bölümler ile benzeri bölümlerde ve aşağıda belirtilen binalarda, acil durum aydınlatması yapılması şarttır:

- a) Hastaneler ve huzur evlerinde ve eğitim amaçlı binalarda,
- b) Kullanıcı yükü 200'den fazla olan bütün binalarda,
- c) Zemin seviyesinin altında 50 veya daha fazla kullanıcısı olan binalarda,
- ç) Penceresiz binalarda,
- d) Otel, motel ve yatakhanelerde,
- e) Yüksek tehlikeli yerlerde,
- f) Yüksek binalarda.

(3) Acil durum aydınlatmasının normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde en az 60 dakika süreyle sağlanması şarttır. Acil durum çalışması süresinin kullanıcı yükü 200'den fazla olduğu takdirde en az 120 dakika olması gerekir.

(4) Kaçış yolları üzerinde aydınlatma ünitesi seçimi ve yerleştirilmesi, tabanlarda, döşemelerde ve yürüme yüzeylerinde, kaçış yolunun merkez hattı üzerindeki herhangi bir noktada acil durum aydınlatma seviyesi en az 1 lux olacak şekilde yapılır. Acil durum çalışması sonunda bu aydınlatma seviyesinin herhangi bir noktada 0.5 lux'den daha düşük bir seviyeye düşmemesi gerekir. En yüksek ve en düşük aydınlatma seviyesine sahip noktalar arasındaki aydınlatma seviyesi oranı 1/40'dan fazla olamaz.

(5) Acil durum aydınlatması;

- a) Kendi akümülatörü, arj devresi, ebeke gerilimi denetleyicisi ve lamba sürücü devresine sahip bağımsız aydınlatma armatürleri,
- b) Bir merkezi akümülatör bataryasından doğrudan gerilim veya bir invertör devresi aracılığıyla alternatif gerilim sağlayan bir merkezi batarya ünitesinden beslenen aydınlatma armatürleri,

ile sağlanır.

(6) Normal aydınlatma maksadıyla kullanılan aydınlatma armatürleri, acil durum dönüşüm kitleri doğrudan armatür muhafazasının içerisinde veya hemen yakınında monte edilerek ve gerekli bağlantılar yapılarak bağımsız acil durum aydınlatma armatürlerine dönüşüm yapılabilir.

(7) Merkezi batarya veya jeneratörden beslenen acil aydınlatma sistemlerinde, merkezi ünite ile aydınlatma armatürleri arasındaki bağlantılar metal tesisat boruları içerisinde veya mineral izolasyonlu veyahut benzeri yangına dayanıklı kablolar ile yapılır. Kendi bağlantılarına acil durum aydınlatması yapabilen aydınlatma armatürlerine yapılacak ebeke gerilimi bağlantıları normal aydınlatmada kullanılan tipte kablolarla yapılabilir.

(8) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde, kaçış koridorları ve merdivenlerindeki acil aydınlatmanın, kendi bağlantılarına çalışabilen bataryalı acil aydınlatma armatürleri ile sağlanması gerekir.

Acil durum yönlendirmesi

MADDE 73 - (1) Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda, kullanıcıların çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmesi yapılır. Acil durum hâlinde, bina içerisinde tahliye için kullanılacak olan çıkışların konumları ve bina içerisindeki her bir noktadan planlanan çıkış yolu bina içindekilere gösterilmek üzere, acil durum çıkışı işaretlerinin

yerle tirilmesi arttır.

(2) Yönlendirme i aretlerinin aydınlatması 72 nci maddede belirtilen özelliklere sahip acil aydınlatma üniteleri ile dışarıdan aydınlatma suretiyle yapılır veya bu aydınlatmada, aynı özelliklere ve içeriden aydınlatılan i aretlere sahip acil durum yönlendirme üniteleri kullanılır.

(3) Acil durum yönlendirmesinin normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde en az 60 dakika süreyle çalışması gerekir. Kullanıcı yükünün 200'den fazla olması hâlinde, acil durum yönlendirmesinin çalışma süresinin en az 120 dakika olması arttır.

(4) Yönlendirme i aretleri; yeşil zemin üzerine beyaz olarak, ilgili yönetmelik ve standartlara uygun sembolleri ve normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için "ÇIKI ", acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, "ACİL ÇIKI " yazısını ihtiva eder. Yönlendirme i aretlerinin her noktadan görülebilecek şekilde ve i aret yüksekliği 15 cm'den az olmamak üzere, azami görülebilirlik uzaklığı; dışarıdan veya kenarından aydınlatılan yönlendirme i aretleri için i aret boyut yüksekliğinin 100 katına, içeriden ve arkasından aydınlatılan i aretlere sahip acil durum yönlendirme üniteleri için i aret boyut yüksekliğinin 200 katına eşit olan uzaklık olması gerekir. Bu uzaklıktan daha uzak noktalardan erişim için gerektiği kadar yönlendirme i areti ilave edilir.

(5) Yönlendirme i aretleri, yerden 200 cm ilâ 240 cm yüksekliğe yerle tirilir.

(6) Kaçış yollarında yönlendirme i aretleri dışında, kaçış yönü ile ilgili tereddüt ve karışıklık yaratabilecek hiçbir işareti i aret veya nesne bulundurulamaz.

(7) Yönlendirme i aretlerinin hem normal aydınlatma ve hem de acil durum aydınlatma hâllerinde kaçış yolu üzerinde bütün erişim noktalarından görülebilir olması gerekir. Dışarıdan aydınlatılan yönlendirme i aretleri aydınlatmasının, görülebilen bütün doğrultularda en az 2 cd/m² olması ve en az 0.5 derecinde bir kontrast oranına sahip bulunması arttır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri

Tasarım ilkeleri

MADDE 74 - (1) Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54'e uygun olarak üretilmesi, tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi arttır.

(2) Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların ve uzak kontrol ve denetim merkezlerine iletişim maksadıyla kullanılan bütün hatların; kopukluk, kısa devre ve toprak kaçışı gibi arızalara karşı sürekli olarak denetim altında tutulması gerekir.

(3) Yangın uyarı sisteminin herhangi bir sebeple devre dışı kalması hâlinde, tekrar çalışır duruma getirilinceye kadar korumasız kalan bölgelerde ilave güvenlik personeli ile denetim yapılır ve gerekli tedbir alınır.

Algılama ve uyarı sistemi

MADDE 75 - (1) Yangın algılama ve uyarı sisteminin, el ile, otomatik olarak veya bir söndürme sisteminden aldığı uyarılardan biri veya birkaçı ile devreye girmesi gerekir.

(2) El ile yangın uyarısı, yangın uyarı butonları ile yapılır. Yangın uyarı butonları yangın kaçış yollarında tesis edilir. Yangın uyarı butonlarının, bir kattaki herhangi bir noktadan o kattaki herhangi bir yangın uyarı butonuna yatay erişim uzaklığının 60 m'yi

geçmeyecek şekilde yerleştirilmesi gerekir. Engelli veya yaşlıların bulunduğu yerlerde bu mesafe azaltılabilir. Tüm yangın uyarı butonlarının görülebilir ve kolayca erişilebilir olması gerekir. Yangın uyarı butonları, yerden en az 110 cm ve en fazla 130 cm yüksekliğe yerleştirilir. Aşağıda belirtilen binalarda yangın uyarı butonlarının kullanılması mecburidir:

- a) Konutlar hariç, kat alanı 400 m²'den fazla olan iki kat ile dört kat arasındaki bütün binalarda,
- b) Konutlar hariç, kat sayısı dörtten fazla olan bütün binalarda,
- c) Konutlar dâhil bütün yüksek binalarda.

(3) Yapı yüksekliği veya toplam kapalı alanı Ek -7'deki değerleri aşan binalara otomatik yangın algılama cihazları tesis edilmesi mecburidir.

(4) Algılama sisteminin gerekli olduğu ve fakat duman algılama cihazlarının kullanımının uygun veya yeterli olmadığı mahallerde, sabit sıcaklık, sıcaklık artışı, alev veya başka uygun tip algılama cihazı kullanılır.

(5) Ek -7'de belirtilen binalardaki bütün mahallere, TS EN 54 -14'e göre algılayıcılar yerleştirilir. Yangın anında normal baca niteliği olmayan, içinde yanmaya elverişli madde bulunmayan ve erişilmesi mümkün olmayan bölgelere duman algılayıcı takılması gerekli değildir.

(6) Bütün algılama cihazlarının periyodik testler ve bakımlar için ulaşılabilir olması gerekir.

(7) Binada otomatik yangın müdahale sistemi bulunuyor ise, yangın müdahale sisteminin açılması hâlinde yangın uyarı sisteminin otomatik algılama yapması sağlanır. Bu amaçla, her bir zon hattına su akı anahtarları tesis edilir ve bu akı anahtarlarının kontak çıkışları yangın alarm sistemine giriş olarak bağlanır. Otomatik yangın müdahale sistemi olan yerler, otomatik sıcaklık algılayıcıları donatılmış gibi işlem görür. Bu mahallerde otomatik sıcaklık artışı algılayıcılarının kullanılması mecburi değildir.

(8) Binada veya yapıda otomatik veya el ile çalıştırılan dikey gazlı, kuru kimyevi tozlu veya benzeri sabit söndürme sistemi bulunuyor ise, bunların devreye girdiğinin yangın alarm sistemi tarafından otomatik olarak algılanması gerekir. Bunu sağlamak üzere, söndürme sistemlerinden, söndürme sisteminin devreye girdiğini bildiren kontak çıkışları yangın alarm sistemine giriş olarak bağlanır.

Alarm verme

MADDE 76 - (1) Bir yangın algılama ve uyarı sisteminin devreye girmesi hâlinde, sesli ve ışıklı olarak veya data iletimi ile alarm verme;

- a) Ana kontrol panelinde ve diğer izleme noktalarındaki tali kontrol panellerinde veya tekrarlayıcı panellerde sesli, ışıklı veya alfa nümerik göstergeleri,
- b) Binanın kullanılan bütün bölümlerinde yangın ve benzeri bir acil durumdan haberdar etmek için sesli ve ışıklı uyarı cihazları,
- c) Binada bulunan yangın ve acil durum mücadele ekiplerinin uyarılması ve itfaiyeye haber verilmesi için sesli ve ışıklı uyarı cihazları ve direkt hatlar veya diğer iletim ortamları üzerinden data iletimi ile yapılır.

Yangın bölgeleri ve kontrol panelleri

MADDE 77 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Yangın kontrol panelleri ve tekrarlayıcı paneller aşağıda belirtilen şekilde olur:

a) Kontrol ve tekrarlayıcı paneller, binanın, tercihen zemin katında veya kolay ulaşılabılır bölümünde ve sürekli olarak görevli personel bulunan bir yerde tesis edilir.

b) Yangın kontrol panelinin tesis edildiği yerde personelin bulunamadığı zaman aralıkları var ise bu sürelerde sürekli personel bulunan ikinci bir mahalde veya daha fazla mahalde tekrarlayıcı paneller tesis edilir.

Ya murlama sistemi alarm istasyonları

MADDE 78 - (1) Bir binada ya murlama sistemi ve otomatik algılama sistemi kurulması hâlinde, ya murlama sistemi alarm istasyonları ve akı anahtarları yangın alarm sistemine bağlanır. Ya murlama sisteminden gelen alarm uyarıları ayrı bir bölgesel izleme panelinde veya yangın kontrol panelinde ayrı bölgesel alarm göstergeleri oluşturularak izlenir. Hat kesme vanalarının izleme anahtarlarının ve ya murlama sistemine ilişkin diğer arıza kontaklarının da aynı şekilde yangın alarm sistemi tarafından sürekli olarak denetlenmesi gerekir.

Gazlı söndürme sistemi alarm ve arıza çıkışları

Madde 79 - (1) Bir binada gazlı söndürme sistemi kurulması hâlinde, binada algılama ve uyarı sistemi var ise, söndürme sisteminin alarm ve arıza çıkışları, yangın alarm sistemine bağlanarak ayrı bölgesel göstergelerle izlenir.

Duman kontrol ve basınçlandırma sistemleri kontrol ve izlemeleri

MADDE 80 - (1) Bir binada duman kontrol ve basınçlandırma sistemleri kurulması hâlinde, bu sistemler ile ilgili arıza ve konum değişikliği sinyalleri ayrı bir bölgesel izleme panelinde veya yangın kontrol panelinde ayrı bölgesel durum ve arıza göstergeleri oluşturularak izlenir ve kontrol edilir. Duman kontrol ve basınçlandırma sistemlerinin el ile kontrolleri ayrı bir kontrol panelinden yapılabileceği gibi, yukarıda belirtilen izleme panelleri ile birleştirilerek yangın alarm sistemi bünyesinde de gerçekleştirilebilir.

Sesli ve ışıklı uyarı cihazları

MADDE 81 - (1) Bir binanın kullanılan bütün bölümlerinde yangın uyarıları yangından veya benzeri acil hâllerden haberdar etme işlemleri, sesli ve ışıklı uyarı cihazları ile gerçekleştirilir. Yangın uyarı butonunun mecburi olduğu yerlerde uyarı sistemi de mecburidir.

(2) Yangın alarm sinyali gecikmesiz olarak, yangın mücadele ekipleri ve yangına müdahale konusunda eğitilmiş personele ulaştırılmakla birlikte, yangın alarm sinyalinin gerçekliğini araştırmaya imkân verecek şekilde bir ön uyarı sistemine izin verilir. Tehlikeli maddelerin bulunduğu veya işlendiği endüstriyel binalarda ve depolama amaçlı yapılarda herhangi bir yangın algılamasının otomatik olarak bina tahliye uyarı sistemlerini harekete geçirmesi gerekir. Bu bina ve yapılarda ön uyarı sistemine izin verilmez.

(3) Tahliye uyarıları, aşağıda belirtilen istisnalar dışında, hem sesli ve hem de ışıklı olarak yapılır:

a) itme engelli ki ilerin bulunma ihtimali olmayan alanlarda ı ıklı uyarı cihazı kullanılması mecburi de ildir.

b) Sa lık hizmeti amaçlı binalar için öngörüldü ü takdirde sadece ı ıklı uyarı cihazları kullanılmasına izin verilir.

(4) Tahliye uyarı sistemlerinin, a a ıda belirtilen istisnalar dı ında, yapının tamamında devreye girmesi gerekir:

a) Yapısı itibarıyla tamamının birden bo altılması mümkün olmayan binalarda, ba langıçta sadece yangından etkilenen ve etkilenecek olan bölgelerde uyarı sistemleri devreye girer. Böyle bir hâlde, binanın düzenli bir ekilde bo altılabilmesi için, uyarı sistemi, di er bölgelerde kademeli olarak devreye sokulacak ekilde tesis edilir.

b) Ya lılık, fiziksel veya zihinsel yetersizlik ve benzeri sebeplerle kendi ba larına dı arı çıkamayacak ki iler bulunan binalarda, sadece bu ki ilerin bakımları ve binadan tahliyeleri ile görevli personele yangın uyarısı verilmesine izin verilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(5) Sesli uyarı cihazları binanın her yerinde, yerden 150 cm yükseklikte ölçülecek ve ses seviyesi ortalama ortam ses seviyesinin en az 15 dBA üzerinde olacak ekilde yerle tirilir. Uyuma maksatlı bölümler ile banyo ve du lar da, ses seviyesinin en az 75 dBA olması gerekir. Sesli uyarı cihazlarının 3 m uzaklıkta en az 75 dBA ve en çok 120 dBA ses seviyesi elde edilecek özellikte olması arttır. Acil anons sistemi hoparlörü olan hacimlerde ayrıca siren sistemi konulması gerekli de ildir.

(6) Sesli yangın uyarı cihazlarının seslerinin, binada ba ka amaçlarla kullanılan sesli uyarıcılardan ayırt edilebilecek özellikte olması gerekir.

(7) A a ıda belirtilen yerlerde, otomatik olarak yayınlanan ses mesajları ve yangın merkezinden mikrofonla yayınlanan canlı ses mesajları ile binada ya ayanların tahliyesini veya bina içerisinde yer de i tirmelerini sa layacak ekilde anons sistemleri kurulması mecburidir:

a) Binadaki yatak sayısı 200'den fazla olan otel, motel ve yatakhanelerde,

b) Yapı in aat alanı 5000 m2'den büyük olan veya toplam kullanıcı sayısı 1000 ki iyi a an topluma açık binalarda, alı veri merkezlerinde, süpermarketlerde, endüstri tesislerinde ve benzeri binalarda,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

c) Yapı yüksekli i 51.50 m'yi geçen bütün binalarda.

(8) Sesli ve ı ıklı uyarı cihazları, sadece yangın uyarı sistemi ve di er acil durum uyarıları için kullanılır. Anons sistemleri ise, yangın uyarı sistemi ve di er acil durum anonsları öncelik almak ve otomatik olarak di er kullanım amaçlarını devre dı ı bırakmak artıyla, genel anons ve fon müzi i yayını gibi ba ka amaçlar ile de kullanılabilir.

Acil durum kontrol sistemleri

MADDE 82 - (1) Yangın hâlinde otomatik olarak gerekli kontrol fonksiyonlarını yerine getirecek acil durum kontrol sisteminin;

a) Yangın sırasında kapanması gereken yangın kapılarını ve di er açıklıkları kapatma amaçlı cihazları normal hâlde açık durumda tutan elektromanyetik kapı tutucu ve benzeri cihazlarının serbest bırakılması,

- b) Merdiven yuvaları ve asansör kuyuları basınçlandırma cihazlarının devreye sokulması,
- c) Duman kontrol sistemlerinin i lemlerini yerine getirmesi,
- ç) Acil durum aydınlatma kontrol i lemlerini gerçekleştirilmesi,
- d) Güvenlik ve benzeri sebeplerle kilitli tutulan kapıların ve turnikelerin açılması,
- e) Asansörlerin yapıları özelliklerine ba lı olarak yangın esnasında kullanımının engellenmesi veya tahliye amacıyla itfaiye veya e itilmi bina yangın mücadele ekipleri tarafından kullanılmasının sağlanması,
- f) Mahalli itfaiye ile elektrik i letmesine, belediyeye, polise veya jandarmaya, kurum amirine, bina sahibine ve gerekli görülen di er yerlere yangının otomatik olarak haber verilmesi,

özelliik ve fonksiyonlarına sahip olması lazımdır.

(2) Acil durum kontrol i lemleri, yangın alarm sisteminin donanım ve yazılım bütünlü ü içerisinde bulunan kontrol birimleri ile gerçekleştirilir. Kontrol edilen sistemin ve cihazlar ile ili kisi bulunan güvenlik sistemlerinin, bina otomasyon sistemleri gibi di er sistemler tarafından yapılabilecek her türlü kontrol ve kumanda i lemlerinin, yangın veya benzeri bir acil durumda yangın kontrol panelinden yapılacak acil durum kontrol i lemlerini hiçbir ekilde engellememesi gerekir.

Kablolar

MADDE 83 - (1) Bir yangın sırasında çalı ır durumda kalması gereken;

- a) Yangın kontrol panellerinden, sesli ve ı ıklı uyarı cihazlarına, sesli tahliye sistemi amplifikatör ve hoparlörlerine ve acil durum kontrol cihazlarına giden sinyal ve besleme kablolarının,
- b) İtfaiye ve yangın mücadele ekiplerine haber vermek için kullanılan kabloların bina içerisinde kalan kısımlarının,
- c) Ana yangın kontrol paneli ile tali yangın kontrol panelleri ve tekrarlayıcı panellerin birbirleri arasındaki haberleşme ve besleme kablolarının,
- ç) Bütün yangın kontrol panellerine ve tekrarlayıcı panellere enerji sağlayan besleme kablolarının, yangına karşı en az 60 dakika dayanabilecek özelliikte olması şarttır.

(2) Yangına karşı dayanıklı olması gereken kabloların, ilgili standartlara uygun olarak deneye tabi tutulmuş ve sertifikalı olması gerekir.

(3) Bir yangının algılanmasından sonra uzun süre çalı ır durumda kalması gerekli olmayan yangın uyarı butonlarında, algılayıcılarda ve yangın kontrol panelleri arasındaki kablolarda ve enerjisi kesildi inde tehlikeli bir durum oluşmayan elektromanyetik kapı tutuculara ve benzeri cihazlara giden kablolarda yangına dayanıklılık özelli i aranmayabilir.

(4) Yangın alarm sistemi kablolarının, sistemin sağlıklı ve güvenilir çalışmasını sağlayacak ekilde yangın algılama, kontrol ve uyarı ekipmanı üreticilerinin spesifikasyonlarına uygun tipte olması ve elektriksel gürültü ve benzeri etkilerden

korunacak şekilde, diğer sistemlerden ve enerji taşıyan kablolardan ayrılarak tesis edilmesi gerekir.

(EKLENMİŞ FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(5) Sağlık hizmeti amaçlı binalarda, 100'den fazla kişinin bulunduğu konaklama amaçlı binalarda ve kullanıcı sayısı 1000'i geçen toplanma amaçlı binalarda her türlü besleme ve dağıtım kabloları ve kablo muhafazalarında kullanılan malzemelerin halojenden arındırılması ve yangına maruz kaldığında herhangi bir zehirli gaz üretmeyen özellikte olması gerekir.

BE NC BÖLÜM: Periyodik Testler, Bakım ve Denetim

Periyodik testler, bakım ve denetim

MADDE 84 - (1) Bu Yönetmelikte öngörülen acil aydınlatma, yönlendirme ve yangın algılama ve uyarı sistemleri; bina sahibinin ve yöneticinin veya bunların yazılı olarak sorumluluklarını devrettiği bina yetkilisinin sorumluluğu altında, ilgili standartlarda belirtilen sistemin gerektirdiği periyodik kontrole, teste ve bakıma tabi tutulur.

(2) Kabul işlemlerinde de, birinci fıkrada belirtilen hususlara uyulur.

ALTINCI KISIM: Duman Kontrol Sistemleri

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Tasarım ilkeleri

MADDE 85 - (1) Binalarda duman kontrol sistemi olarak yapılan basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının; binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek ve binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak güvenli bir ortamı oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir.

(2) Kurulması gereken basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının yerleştirilmesi ve kullanılacak teçhizatın cinsi ve miktarı, binanın kullanım sınıfına, tehlike sınıfına, binada bulunanların hareket kabiliyetine ve binada bulunan yangın önleme sistemlerinin özelliklerine göre belirlenir.

(3) Her türlü basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının, ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi gerekir.

(4) Bu Yönetmelikte öngörülen her türlü sistemin, cihazın ve ekipmanın, montaj ve işletme süresince performans ve çalışmaya sürekliliği sağlanacak şekilde kabul testinin yapılması, periyodik kontrol, test ve bakıma tabi tutulması gerekir. Binalarda kurulacak basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatı da, binanın yangın sorumlusunun gözetiminde test ve bakıma tabi tutulur.

(5) Duman tahliyesinde kullanılacak fanların ve basınçlandırma fanlarının besleme kablolarının yangına en az 60 dakika dayanıklı olması ve jeneratörden beslenecek şekilde tesis edilmesi gerekir.

K NC BÖLÜM: Duman Kontrolü

Duman kontrolünün esasları

MADDE 86 - (1) Doğal duman tahliyesi yapılabilecek yerlerde duman çeki bacaları,

duman kesicileri ve duman bölmeleri kullanılır. Mekanik duman kontrol sistemleri olarak iklimlendirme sistemleri özel düzenlemeler yapılarak kullanılır veya ayrı mekanik havalandırma veya duman kontrol sistemleri kurulur.

(2) Duman tahliye a ızları, daima açık olabilece i gibi, yangın sırasında otomatik olarak veya el ile kolaylıkla açılabilen mekanik düzenler ile de çalı tırılabilir. Bu tür mekanizmaların sürekli bakım suretiyle i ler durumda tutulması mecburidir.

iklimlendirme ve havalandırma tesisatının duman kontrolünde kullanımı

MADDE 87 - (1) Yangın hâlinde, mevcut iklimlendirme ve havalandırma tesisatı duman kontrol sistemi olarak da kullanılabilir. Bu durumda, bu Yönetmelikte mekanik duman kontrol sistemi için öngörülen bütün artlar, iklimlendirme ve havalandırma sistemi için de aranır.

(2) Mekanik duman kontrol sistemleri için tesis edilen havalandırma ve tahliye kanallarının çelik, alüminyum ve benzeri malzemedan yapılmı olması gerekir.

(3) Bütün mekanik havalandırma ve duman tahliye sisteminde kullanılacak kanalların yeterli sayıda askı elemanları ile ba lanması arttır.

(4) Kanal kaplama malzemesinin, en azından zor alevlenici malzemedan olması gerekir.

(5) Havalandırma ve duman tahliye kanallarının, kaç ı merdivenlerinden ve yangın güvenlik hollerinden geçmemesi asıldır. Ancak, çe itli sebeplerden dolayı, kanalın bu bölümlerden geçmesi hâlinde, geçti i bölümün yapısal olarak yangına dayanım süresi kadar yangına dayanacak bir malzeme ile kaplanması arttır.

(6) Aynı hava santrali ile birden fazla yangın kompartımanının havalandırılması veya iklimlendirilmesi yapılıyor ise, yangın kompartımanları arası geçi lerde, üfleme ve emi kanallarında yangın damperi kullanılması gerekir.

(7) Asma tavan arası ve yükseltildi dö eme alt ı gibi mahallerin plenum olarak kullanılması hâlinde; bu bölümler içerisinden sadece mineral, alüminyum veya bakır zırlı kablolar, rijit metal borular ve sıvı sızdırmaz esnek metal borular geçirilebilir. Bilgisayar, televizyon, telefon ve iç haberle me sistemleri kablolarının ve yangın korunum sistemi boruları ile alevlenmeyen sıvılar ta ıyan yanmaz malzemedan boruların kullanılmasına izin verilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1)

(8) Havalandırma ve duman tahliye kanallarının yangın kompartımanı duvarlarını delmemesi gerekir. Kanalın yangına 120 dakika dayanıklı bir yangın kompartımanı duvarım veya katını geçmesi hâlinde, kanal üzerine yangın kompartımanı duvarını veya katını geçti i yerde 120 dakika ve üzerindeki yangın zonu geçi lerinde yangın damperi konulması veya önt baca veya özel kelepçe gibi yangın geçi ini engelleyen önlemler alınması gerekir. Havalandırma kanalı, korunmu bir aft içinden geçiyor ise afta giri ve ç ıkı ta yangın damperi kullanılması arttır.

(9) Basınçlandırma sisteminin kanallarında yangın damperi kullanılmaz.

(10) Duman kontrol sistemi uzaktan el ile kumanda edilerek veya yangın algılama ve uyarı sistemi tarafından otomatik olarak devreye sokulabilir.

(11) Yangının yayılmasında rol oynayan tesisat bacasının ve kanallarının, yangın kompartımanları hizasında olması ve kompartımanın yangın dayanımını azaltmayacak ekilde yalıtılması gerekir. Havalandırma kanal ve bacalarının yangın kompartımanlarını a malarına özel detaylar d ında izin verilmez. Hava kanallarının, yanmaz malzemedan

yapılması veya yanmaz malzeme ile kaplanması arttır.

(12) Yapı yüksekli i 51.50 m'nin üzerinde olan binaların hol ve koridor gibi ortak alanlarında duman kontrol sistemi yapılması mecburîdir.

Kazan dairesi, jeneratör odası, mutfak, otoparklar ve tahıl depolarında duman kontrolü

MADDE 88 - (1) Dizel pompa ve acil durum jeneratörünü çalıştırmak için mekanik havalandırmanın gerekli olduğu yerlerde, bu bölümlerin duman tahliye sistemlerinin; diğer bölümlere hizmet veren sistemlerden bağımsız olarak dizayn edilmesi, havanın doğrudan dışarıya ve herhangi bir egzoz çıkışı noktasından en az 5 m uzaktan alınması ve mahallin egzoz çıkışının da doğrudan dışarıya ve herhangi bir hava girişi noktasından en az 5 m uzağa atılması gerekir.

(2) Otel, restoran, kafeterya ve benzeri yerlerin mutfaklarındaki pişirme alanlarının mekanik egzoz sisteminin; binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması, egzoz kanallarının, korunmamış yanabilir malzemelerden en az 50 cm açıktan geçmesi, egzozun doğrudan dışarıya atılması ve herhangi bir hava girişi noktasından en az 5 m uzakta olması gerekir. Mutfak dışından geçen egzoz kanalının; geçtiği bölümün veya mutfak bölümünün yapısal olarak yangına dayanma süresi kadar bir malzeme ile kaplanması, ayet kanal bir tuvalet içerisinden geçiyor ise, aletin diğer bölümlerinden ve diğer kanallardan veya servis elemanlarından ayrılması arttır. Mutfak egzoz kanallarına yangın damperi konulamaz.

(3) Toplam alanı 2000 m²'yi aşan kazan dairelerinde, kapalı otopark alanlarında ve bodrum katlardaki depolarda mekanik duman tahliye sistemi yapılması mecburidir. Duman tahliye sisteminin, binanın diğer bölümlerine hizmet veren sistemlerden bağımsız olması ve saatte en az 10 defa hava değişimi sağlanması gerekir.

(4) Un, tahıl, kepek, nişasta ve şeker gibi parlayıcı organik tozlar meydana getiren maddelerin toplandığı, imal veya depo edildiği yerlerde, bu maddelerin tozlarının toplanmasını önleyecek özel havalandırma tertibatı yapılması mecburidir. Bu yerlerde soba, ocak ve benzeri açık ateş kaynağı bulundurulması ve tedbir alınmaksızın kaynak yapılması yasaktır.

(5) Doğalgaz, LPG veya tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde fanların ve havalandırma motorlarının patlama ve kıvılcım güvenli (ex-proof) olması gerekir. Kablo ve pano tesisatlarının da kıvılcım güvenli olması arttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Basınçlandırma Sistemi

Basınçlandırma sistemi

MADDE 89 - (1) Konutlar hariç olmak üzere, bütün binalarda, merdiven kovasının yüksekli i 30.50 m'den fazla ise, kaçış merdivenlerinin basınçlandırılması gerekir. Bodrum kata ve üst katlara hizmet veren kaçış merdiveni aynı yuvada olsa bile, zemin seviyesinde, yangına 120 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz bir duvar ile ayrılması ve ayrı çıkışı düzenlenmiş ise, merdiven yuvası için üst katların yüksekli i esas alınır.

(2) Bodrum kat sayısı 4'den fazla olan binalarda bodrum kata hizmet veren kaçış merdivenleri basınçlandırılır.

(3) Yapı yüksekli i 51.50 m'den yüksek olan konutların kaçış merdivenlerinin basınçlandırılması arttır.

(4) Yangın anında acil durum asansör kuyularının yangın etkisi altında kalmaması için

acil durum asansörü kuyularının basınçlandırılması gerekir.

(5) Basınçlandırma sistemi çalışırken, bütün kapılar kapalı iken basınçlandırılan merdiven yuvası ile bina kullanım alanları arasındaki basınç farkının en az 50 Pa olması arttır. Açık kapı durumu için basınç farkı en az 15 Pa olması gerekir.

(6) Basınçlandırma sisteminin yangın güvenlik holüne de yapılması hâlinde, merdiven tarafındaki basıncın yangın güvenlik holü tarafındaki basınçtan daha yüksek olacak şekilde bir basınç dağılımı oluşturulması gerekir.

(7) Hem basınçlı havanın ve hem de otomatik kapı kapatıcının kapı üzerinde yarattığı kuvveti yenerek kapıyı açmak için kapı koluna uygulanması gereken kuvvetin 110 Newtonu geçmemesi gerekir.

(8) Yangına müdahale sırasında basınçlandırma sisteminin, açık bir kapıdan basınçlandırılmaya başlanana kadar duman girişini engelleyecek yeterlilikte hava hızını sağlayabilmesi gerekir. Hava hızı, birbirini takip eden iki katın kapılarının ve dışarı tahliye kapısının tam olarak açık olması hâlinde için sağlanır. Ortalama hız büyüklüğünün her bir kapının tam açık hâlinde için en az 1 m/s olması gerekir.

(9) En az 2 iç kapının ve 1 dışarıya tahliye kapısının açık olacak şekilde düzenlenerek, diğer kapalı kapılardaki sızıntı alanları da ilave edilerek dizayn yapılır ve bina kat sayısına göre açık iç kapı sayısı artırılır.

(10) Basınçlandırma havası miktarının, sızıntı alanlarından çevreye olan hava akımlarını karşılayacak mertebede olması gerekir.

(11) Merdiven içerisinde meydana gelebilecek olan aşırı basınç artışlarını bertaraf etmek üzere, aşırı basınç damperi ve frekans kontrollü fan gibi sistemlerin yapılması gerekir.

(12) Basınçlandırma havasının doğrudan dışarıdan alınması ve egzoz çıkış noktalarından en az 5 m uzakta olması gerekir. Yüksekliği 25 m'den fazla olan kapalı merdivenlerin basınçlandırılmasında, birden fazla noktadan üfleme yapılır. Her noktadan üfleme yapılması hâlinde, üfleme yapılan noktalar arasındaki yüksekliğin en az merdiven yüksekliğinin yarısı kadar olması arttır. Yapı yüksekliği 51.50 m'den fazla olan binalarda, her katta veya en çok her üç katta bir üfleme yapılması gerekir.

(13) Basınçlandırma fanının dışarıdan hava emilimine algılayıcı konulur; duman algılanması hâlinde, fan otomatik olarak durdurulur.

(14) Basınçlandırma sisteminin yangın algılama ve uyarı sistemi tarafından otomatik olarak çalıştırılması gerekir.

(15) Basınçlandırma fanını el ile çalıştırmayı durdurabilmek için, bir açma-kapatma anahtarının bulunması gerekir.

(16) Kaçış merdivenlerinde basınçlandırma yapılmamış ise, merdiven bölümünde açılabilir pencerenin veya merdivenin üzerinde devamlı havalandırmayı sağlayacak tepe penceresinin bulunması arttır.

YED NC KISIM: Yangın Söndürme Sistemleri

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Tasarım ilkeleri

MADDE 90 - (1) Yangın söndürme sistemleri, bu Yönetmelik kapsamındaki bütün yapı ve

binalar ile tünel, liman, dok, metro ve açık arazi işletmeleri gibi yapılarda yangın öncesinde ve sırasında kullanılan sabit söndürme tesisatıdır. Binalarda kurulan yangın söndürme tesisatının, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek ve yangını söndürecek şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir.

(2) Yangın söndürme sistemlerinin; her yapıda meydana gelebilecek olan yangını söndürecek kapasitede olması ve yapının ekonomik ömrü boyunca, otomatik veya el ile gereken hızda devreye girerek fonksiyonunu yerine getirebilmesi gerekir.

(3) Kurulması gereken sabit yangın söndürme sistemlerinin ve tesisatının nitelikleri, kullanılacak teçhizatın cinsi, miktarı ve yerleştirilmeleri; binanın ve binada bulunabilecek malzemelerin yangın türüne göre belirlenir. Sistemde kullanılacak bütün ekipmanın sertifikalı olması şarttır.

(4) Her türlü yangın söndürme sistemlerinin, ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi mecburidir.

(5) Binalarda kurulacak söndürme sistemlerinin tasarımı ve uygulaması, yetkili merci tarafından kontrol edilir ve onaylanır. Periyodik kontrol, test ve bakım gerektiren sistemlerin ve cihazların kontrolü, testi ve bakımı bina sahibi, yöneticisi veya bunların yazılı olarak sorumluluklarını devrettiği bina yetkilisince yaptırılır.

K NC BÖLÜM: Sulu Söndürme Sistemleri

Su basınç ve debi değerleri

MADDE 91 - (1) Sabit boru tesisatı, yangın dolapları sistemi, hidrant sistemi ve yağmurlama sistemi gibi sulu söndürme sistemleri için yapılmış hidrolik hesaplar neticesinde gerekli olan su basınç ve debi değerleri, merkezi embeke veya embeke bükümleri tarafından kararlaştırılmıyorsa yapılarda, kapasiteyi karşılayacak yangın pompa istasyonu ve deposu oluşturulması gerekir.

Su depoları ve kaynaklar

MADDE 92 - (1) Sistemde en az bir güvenilir su kaynağı bulunması şarttır.

(2) Sulu söndürme sistemleri için kullanılacak su depolarının yangın rezervi olarak ayrılması bölümlerinin başka amaçla kullanılmaması ve sadece söndürme sistemlerine hizmet verecek şekilde düzenlenmesi gerekir.

(3) Sulu söndürme sistemleri tasarımında 19 uncu maddedeki bina tehlike sınıfları dikkate alınır. Su deposu hacmi, düşük tehlike için 30 dakika, orta tehlike için 60 dakika ve yüksek tehlike için 90 dakika esas alınarak bulunur.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Yağmurlama sistemi, yangın dolabı ve hidrant sistemi bulunan sulu söndürme sistemleri su deposu hacmi, ön hesap için Ek-8/A tablosunda yer alan veriler esas alınarak veya belediye fıkra belirtilen usule göre hesaplanabilir. Tablo kullanılırken yükseklik olarak yağmurlama binalarının kullanıldığı en üst kod esas alınır. Su deposu hacmi hidrolik hesap yapılarak hesaplanır ise hidrolik hesap metoduyla bulunan su deposu hacmi esas alınır.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(5) Su deposu hacmi ön hesaplaması, Ek-8/B'ye göre hesaplanan yağmurlama sistemi su debisine, Ek-8/C'de belirtilen yangın dolabı su debisi ve hidrant sistemi var ise hidrant debisi de ilave edilerek, tehlike sınıfına göre üçüncü fıkrada belirtilen sürenin

çarpılması ile hesaplanabilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(6) Yapıda sulu söndürme sistemi olarak sadece yangın dolapları sistemi mevcut ise su kapasitesi, TS EN 671-1 ve TS EN 671-2'ye uygun sistemlerde 94 üncü maddede verilen tasarım debi de erlerinin tehlike sınıfları için bu maddenin üçüncü fıkrasında verilen süreler ile çarpımı ile hesaplanır. Kullanım alanı yüksek tehlike sınıfı de ilse ve yapıda sadece yangın dolapları sistemi mevcutsa yangın dolapları binanın kullanım suyu sistemine ba lanabilir ve ayrı bir sistem istenmez.

(7) Yapıda sadece çevre hidrant sistemi bulunması hâlinde, su ihtiyacı, en az 1900 l/dak debiyi 90 dakika süre ile kar ılayacak kapasitede olmak üzere, bina tehlike sınıfına göre yapılacak hidrolik hesaplar ile belirlenir.

Yangın pompaları

MADDE 93 - (1) Yangın pompaları; sulu söndürme sistemlerine basınçlı su sa layan, anma debi ve anma basınç de eri ile ifade edilen pompalardır. Pompaların, kapalı vana (sıfır debi) basma yüksekli i anma basma yüksekli i de erinin en fazla % 140'ı kadar olması ve % 150 debideki basma yüksekli i anma basma yüksekli inin % 65'inden daha küçük olmaması gerekir. Bu tür pompalar, istenen basınç de erini kar ılamak artıyla, anma debi de erlerinin % 130'u kapasitedeki sistem talepleri için kullanılabilir.

(2) Sistemde bir pompa kullanılması hâlinde, aynı kapasitede yedek pompa olması gerekir. Birden fazla pompa olması hâlinde, toplam kapasitenin en az % 50'si yedeklenmek artıyla, yeterli sayıda yedek pompa kullanılır.

(3) Pompanın çevrilmesi, elektrik motoru yanı sıra içten yanmalı motorlar veya türbinler ile olabilir.

(4) Yedek dizel motor tahrikli pompa kullanılmadı ı takdirde, yangın pompalarının enerji beslemesi güvenilir kaynaktan ve binanın genel elektrik sisteminden ba ımsız olarak sa lanır.

(5) Yangın pompalarının, otomatik hava bo altma valfi ve sirkülasyon rahatlama valfi gibi yardımcı elemanlarının bulunması gerekir.

(6) Her pompanın ayrı bir kumanda panosu ve panonun da kilitli olması gerekir. Elektrik kumanda panosunun, faz hatasının, faz sırası hatasının ve kumanda fazı hatasının bilgi ı ıkları ile donatılması gerekir. Pano ana giri devre kesicisine pano kilidi açılmadan eri ilememesi gerekir.

(7) Her pompanın ayrı bir kumanda basınç anahtarının olması gerekir. Basınç anahtarlarının; kumanda panosunun içine yerle tirilmi , su basıncını boru ba lantısıyla hisseden, su darbelerine kar ı korumalı, alt ve üst de erler ayrı ayrı ve ba ımsız olarak ayarlanabilir ve ayarlandıktan sonra kilitlenebilir olması arttır.

(8) Pompa kontrolü basınç kumandalı; tam veya yarı otomatik olabilir.

(9) Pompa odası veya pompa istasyonunda elektrik motor tahrikli pompalar için +4 °C ve dizel motor tahrikli pompalar için +10 °C üzerinde sıcaklı ın sürekli sa lanabilmesi için uygun gereçler sa lanır.

(10) Pompa istasyonunda, servis, muayene ve ayar gerektiren cihazların çalı ma alanı etrafında acil aydınlatma sa lanması arttır.

(11) Zemin yeterli bir drenaj için e imli hazırlanarak suyun pompadan, sürücüden ve

kontrol panosu gibi kritik cihazlardan uzakla tırılması sa lanır.

Sabit boru tesisatı ve yangın dolapları

MADDE 94 - (1) Tesisatın amacı, bina içinde yangın ile mücadelede güvenilir ve yeterli suyun sa lanmasıdır. Bunun için, bina içinde itfaiye su alma hattı ve yangın dolapları tesis edilir:

a) itfaiye su alma hattı; yangın ile mücadelede, itfaiye personeli ve e itilmi personel tarafından kullanılmak üzere tesis edilir. itfaiye su alma hattı tesisinde a a ıda belirtilen artılara uyulur:

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

1) Yüksek binalar ile kat alanı 1000 m²'den fazla olan alı veri merkezlerinde, otoparklarda ve benzeri yerlerde ıslak veya kuru sabit boru sistemi üzerinde, itfaiye personelinin ve e itilmi personelin kullanımına imkân sa layan ba lantı a ızları bırakılması ve bu ba lantı a ızlarının kaç merdiveni veya yangın güvenlik holü gibi korunmu mekânlarda olması arttır. Bir boyutu 60 m'yi geçen katlarda yangın dolabı ve itfaiye su alma a zı yapılması gerekir.

2) Herhangi bir noktadan su alma a zına olan mesafe 60 m'den fazla olamaz.

3) Sabit boru tesisatı üzerinde bulunan bütün hortum ba lantıları, itfaiyenin kullandı ı normlarda storz tip 50 mm veya 65 mm çapında olur.

4) Ba lantı a ızlarının, binanın ya murlama ve yangın dolapları sistemine suyu sa layan sabit boru tesisatında bırakılması hâlinde, bu ba lantıların ana kolonlar üzerinden do rudan yapılması gerekir.

b) Yangın dolapları tesisatı; bina içindeki ki ilerin yakındaki küçük bir yangını kontrol etmesini ve söndürmesini sa layabilmek üzere, bina içine tesis edilen sabit bir tesisatı ifade eder. Tesisat, duvarlar üzerine veya kabinler içine monte edilmi ve kalıcı olarak bir su temin tesisatına ba lanmı olan sabit birimlerden olu ur. Yangın dolaplarının tesisinde a a ıdaki artılara uyulur:

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

1) Yüksek binalar ile toplam kapalı kullanım alanı 1000 m²'den büyük imalathane, atölye, depo, konaklama, sa lık, toplanma amaçlı ve e itim binalarında, alanlarının toplamı 600 m²'den büyük olan kapalı otoparklarda ve ısı kapasitesi 350 kW'ın üzerindeki kazan dairelerinde yangın dolabı yapılması mecburidir.

2) Yangın dolapları, her katta ve yangın duvarları ile ayrılmı her bölümde aralarındaki uzaklık 30 m'den fazla olmayacak ekilde düzenlenir. Yangın dolapları mümkün oldu u kadar koridor çığı ı ve merdiven sahanlı ı yakınına kolaylıkla görülebilecek ekilde yerle tirilir. Binanın ya murlama sistemi ile korunması ve katlara itfaiye su alma a zı bırakılması hâlinde, yangın dolapları, ıslak tip ya murlama bran man hattından beslenebilir ve aralarındaki uzaklık 45 m'ye kadar çıkarılabilir.

3) Hortumların saklandı ı dolabın ve kabinlerin gerekli cihazların dö enmesine izin verecek büyüklükte olması arttır. Bunların yangın sırasında hortum ve cihazların kullanılmasını zorla tırmayacak ekilde tasarlanması ve sadece yangın söndürme amacı için kullanılması gerekir.

4) Hortumları serme ve ba lama gibi becerilere sahip e itilmi personeli veya itfaiye görevlisi olmayan yapılarda, yuvarlak yarı -sert hortumlu yangın dolaplarının TS EN 671 -1' e uygun olması arttır. Hortumun, yuvarlak yarı -sert TS EN 694 normuna uygun, çapının 25 mm olması, uzunlu unun 30 m'yi a maması ve lüle (lans) kapama,

püskürtme veya fıskiye veyahut her üçünü birden yapabilmesi gerekir.

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

5) çinde itfaiye su alma a zı olmayan yuvarlak yarı-sert hortumlu yangın dolaplarında tasarım debisinin 100 l/dak ve tasarım basıncının 400 kPa olması arttır. Lüle giri indeki basıncın 900 kPa'ı geçmesi hâlinde, basınç dü ürücülerin kullanılması gerekir.

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

6) Yeti mi yangın söndürme görevlisi bulundurulmak mecburiyetinde olan yapılarda kullanılabilecek yassı hortumlu yangın dolaplarının TS EN 671-2 standardına uygun olması arttır. Yassı hortumun; anma çapının 50 mm'yi, uzunlu unun 20 m'yi geçmemesi ve lüle kapama, püskürtme veya fıskiye veyahut her üçünü birden yapabilmesi gerekir. Dolap tasarım debisinin 400 l/dak ve tasarım basıncının en az 400 kPa olması arttır. Lüle giri indeki basıncın 900 kPa'ı geçmesi hâlinde, basınç dü ürücü kullanılır.

7) Binalarda bulunan yangın dolaplarının ve hortum makara sistemlerinin TS EN 671 -3 standardında belirtilen periyodik bakımlarının, bina sahibi, yönetici veya sorumlu bina yetkilisi tarafından yaptırılması mecburidir.

Hidrant sistemi

MADDE 95 - (1) Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahalede söndürülemeyen yangınlara dı arıdan müdahale edebilmek için mümkün oldu unca yapının veya binanın bütün çevresini kapsayacak ekilde tesis edilecek hidrant sistemi bünyesinde yerle tirilecek hidrantların, itfaiye ve araçlarının kolay yana abilece i ve ba lantı yapabilece i ekilde düzenlenmesi gerekir.

(2) Hidrant sistemi dizayn debisinin en az 1900 l/dak olması arttır. Debi, binanın tehlike sınıfına göre artırılır. Hidrant çığı nda 700 kPa basınç olması gerekir.

(3) Hidrantlar arası uzaklık çok riskli bölgelerde 50 m, riskli bölgelerde 100 m, orta riskli bölgelerde 125 m ve az riskli bölgelerde 150 m alınır.

(4) Normal artlarda hidrantlar, korunan binalardan ortalama 5 ilâ 15 m kadar uza a yerle tirilir.

(5) Hidrant sistemine suyu sa layan boru donanımında ring sistemi mevcut de il ise, kullanılabilecek en dü ük borunun çapının 100 mm olması ve hidrolik hesaba göre belirlenmesi gerekir.

(6) Sistemde kullanılacak hidrantların, ilgili Türk Standartlarına uygun yerüstü yangın hidrantı olması gerekir. Hidrant sisteminde, hidrant yenilenmesini ve bakım i lemlerinin yapılmasını kolayla tıracak uygun noktalarda ve yerlerde yeraltı veya yerüstü veyahut hem yeraltı ve hem de yerüstü hat kesme vanaları temin ve tesis edilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(7) çerisinde her türlü kullanım alanı bulunan ve genel yerle me alanlarından ayrı olarak planlanan yerle im alanlarında yapılacak binaların taban alanları toplamının 5000 m²'den büyük olması halinde dı hidrant sistemi yapılması mecburidir.

(8) Sorumluluk bölgelerinde hizmette bulunan araçların giremeyece i veya manevra yapamayaca ı, ula ım imkânı olmayan yerle im mahalleri olan belediyeler, buralarda meydana gelebilecek yangınlara etkili bir ekilde müdahale yapılabilmesi bakımından, bu yerle im yerlerinin uygun yerlerine yerüstü yangın hidrantları veya pompa ile teçhiz edilmi yeterli kapasitede yangın havuzları ve sarnıçları yaptırmak mecburiyetindedir.

Ya murlama sistemi

MADDE 96 - (1) Ya murlama sisteminin amacı; yangına erken tepki verilmesinin sağlanması ve yangının kontrol altına alınması ve söndürülmesi için belirli bir süre içerisinde tasarım alanı üzerine belirlenen miktarda suyun boşaltılmasıdır. Ya murlama sistemi, aynı zamanda bina içindekilere alarm verilmesi ve itfaiyenin çağırılması gibi çeşitli acil durum fonksiyonlarını da aktif hâle getirebilir. Ya murlama sistemi; ya murlama bantları, borular, bantlı parçaları ve askılar, tesisat kontrol vanaları, alarm zilleri, akı göstergeleri, su pompaları ve acil durum güç kaynağı gibi elemanlardan meydana gelir. Ya murlama sistemi elemanlarının TS EN 12259'a uygun olması şarttır.

(2) Aşağıda belirtilen yerlerde otomatik ya murlama sistemi kurulması mecburidir:

a) Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla olan konut haricindeki bütün binalarda,

(DEKRETE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

b) Yapı yüksekliği 51.50 m'yi geçen konutlarda,

(DEKRETE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

c) Alanlarının toplamı 600 m²'den büyük olan kapalı otoparklarda ve 10'dan fazla aracın asansörle alındığı kapalı otoparklarda,

ç) Birden fazla katlı bir bina içerisindeki yatılan oda sayısı 100'ü veya yatak sayısı 200'ü geçen otellerde, yurtlarda, pansiyonlarda, misafirhanelerde ve yapı yüksekliği 21.50 m'den fazla olan bütün yataklı tesislerde,

(DEKRETE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

d) Toplam alanı 2000 m²'nin üzerinde olan katlı mağazalarda, alışveriş, ticaret ve eğlence yerlerinde,

e) Toplam alanı 1000 m²'den fazla olan, kolay alevlenici ve parlayıcı madde üretilen veya bulundurulmuş yapılarda.

(3) Yanıcı malzeme içermeyen ve yanıcı malzeme depolanmayan ıslak hacimlere, yanıcı malzeme ihtiva etmeyen ve yangına dirençli yapı elemanları ile ayrılan yangın merdiveni yuvalarına, asansör kuyusuna ve gazlı, kuru toz, su sprey ve benzeri diğer otomatik söndürme sistemleri ile korunan mahallere ya murlama sistemi yapılmaz.

(4) Su ile genleşen veya reaksiyona girerek yangının büyümesine sebep olabilecek maddelerin bulunduğu mahallere ya murlama sistemi yapılmaz.

(DEKRETE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(5) Ya murlama sistemi tasarımının TS EN 12845'e göre yapılması gerekir. Ya murlama bantlarının yerleştirilmesi, kullanım alanının tehlike sınıfı ve ya murlama bantlarının koruma alanı dikkate alınarak yapılır. Düşük Tehlike ve Orta Tehlike-1 kullanım alanlarında, bir adet standart ya murlama bantı en çok 21 m² alanı koruyacak şekilde yerleştirilebilir.

(6) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde, sismik hareketlere karşı ana kolonların herhangi bir yöne sürüklenmemesi için, dört yönlü destek kullanılması ve 65 mm ve daha büyük nominal çaplı boruların katlardan ana dağıtım borularına bağlanmasında esnek bantlar ile boruların tavanlara tutturulmasında iki yönlü enlemesine ve boylamasına sabitleme askı elemanları kullanılarak boruların kırılmasının önlenmesi gerekir. Dilatasyon geçişlerinde her üç yönde hareketi karşılayacak detaylar uygulanır.

(7) Ya murlama sistemi ana besleme borusu birden fazla yangın zonuna hitap ediyor ise, her bir zon veya kolon hattına akı anahtarları, test ve drenaj vanası ve izleme anahtarlı hat kesme vanası konulur.

(8) Muhtemel küçük çaplı yangınlarda ya murlama ba lı ının patlaması veya birkaçının hasara u raması hâlinde, hemen de i tirilir ve yangın güvenlik sisteminin süreklili ini sa lamak için 6 adetten az olmamak kaydıyla sistemin büyüklü üne göre yeterli miktarda yedek ya murlama ba lı ı ve ba lı ın de i tirilmesi için özel anahtarlar bulundurulur.

(9) Ya murlama sistemini besleyen borular üzerinde kesme vanaları bulunur. Boru hatlarında bulunan vanaların, bölgesel kontrol vanalarının ve su kayna ı ile ya murlama sistemi arasında bulunan bütün vanaların devamlı açık kalmasını sa layacak tedbirlerin alınması gerekir.

(10) Sistemde basınç dü ürücü vana kullanılması hâlinde, her bir basınç dü ürücü vananın önüne ve arkasına 1'er adet manometre konulur.

İtfaiye su verme ba lantısı

MADDE 97 - (1) Yüksek binalarda veya bina oturma alanı 1000 m²'den büyük binalarda veya cephe geni li i 75 m'yi a an binalarda, itfaiyenin sisteme dı arıdan su basabilmesi için, sulu yangın söndürme sistemlerine en az 100 mm nominal çapında itfaiye su verme ba lantısı yapılması arttır. İtfaiye su verme ba lantısında 2 adet 65 mm storz tip rakor ve sistemde çek valf bulunur ve çek valf ile itfaiye ba lantısı arasındaki borulardaki suyun otomatik olarak bo almasını sa layacak elemanlar konulur. İtfaiye araçlarının ba lantı a zına ula ma mesafesi 18 m'den fazla olamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Köpüklü, Gazlı ve Kuru Tozlu Sabit Otomatik Söndürme ve Önleme Sistemleri

Köpüklü, gazlı ve kuru tozlu sabit otomatik söndürme ve önleme sistemleri

MADDE 98 - (1) Köpüklü, gazlı ve kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri; tesisin nitelik ve ihtiyaçlarına ba lı olarak uygun, güncel, sertifikalı ve ilgili standartlara göre tasarlanır.

(2) Suyun söndürme etkisinin yeterli görülmedi i veya su ile reaksiyona girebilecek maddelerin bulundu u, depolandı ı ve üretildi i hacimlerde uygun tipte söndürme sistemi tesis edilir.

(3) Gazlı yangın söndürme sistemlerinin tasarımında TS ISO 14520 standardı esas alınır. Her türlü gazlı söndürme sistemleri kurulurken; otomatik gaz bo altımı sırasında veya sistemin devreye girdi ini i leticiye ve mahalde çalı an personele bildiren ve ki ilerin söndürme mahallini tahliye etmesini sa layacak olan sesli ve ı ıklı uyarılar temin ve tesis edilmek zorundadır.

(4) Gazlı yangın söndürme sistemi uygulanacak hacimlerdeki, do al havalandırma amaçlı pencerede, kapıda veya duvarda bulunan menfez ve varsa havalandırma bacalarının yangın algılama ve gaz bo alım anında otomatik olarak kapanacak ekilde dizayn edilmesi gerekir.

(5) Halon alternatifi gazlar ile tasarımı yapılmı gazlı yangın söndürme sistemlerinde kullanılan söndürücü gazın, ilgili standartlara göre belgelenmi uzun süreli kullanım geçerlili inin olması gerekir.

(EKLENM FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

(6) Sürekli insan ya amının olmadığı kapalı alanlarda (depo, ar iv, bili im sistem odaları ve benzeri) yangın olu umunu önleyen ve akreditasyona tabi ulusal veya uluslararası sertifikasyon sistemine sahip oksijen azaltma sistemleri uygulanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Ta ınabilir Söndürme Cihazları

Ta ınabilir söndürme cihazları

MADDE 99 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Ta ınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;

- a) A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,
- b) B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,
- c) C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,
- ç) D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru metal tozlu,

söndürme cihazları bulundurulur. Hastanelerde, huzurevlerinde, anaokullarında ve benzeri yerlerde sulu veya temiz gazlı söndürme cihazlarının tercih edilmesi gerekir.

(2) Dü ük tehlike sınıfında her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında her 250 m² yapı in aat alanı için 1 adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg'lık kuru kimyevi tozlu veya e de eri gazlı yangın söndürme cihazları bulundurulması gerekir.

(3) Otoparklarda, depolarda, tesisat dairelerinde ve benzeri yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme cihazı bulundurulması mecburidir.

(4) Söndürme cihazları dı arıya do ru, geçi bo luklarının yakınına ve dengeli da ıtılarak, görülebilecek ekilde i aretlenir ve her durumda kolayca girilebilir yerlere, yangın dolaplarının içine veya yakınına yerle tirilir. Söndürme cihazlarına ula ma mesafesi en fazla 25 m olur. Söndürme cihazlarının, kapı arkasında, yangın dolapları hariç kapalı dolaplarda ve derin duvar girintilerinde bulundurulmaması ve ısıtma cihazlarının üstüne veya yakınına konulmaması gerekir. Ancak, herhangi bir sebeple söndürme cihazlarının do rudan görünmesini engelleyen yerlere konulması halinde, yerlerinin uygun fosforlu i aretler ile gösterilmesi arttır.

(5) Ta ınabilir söndürme cihazlarında söndürücünün duvara ba lantı asma halkası duvardan kolaylıkla alınabilecek ekilde yerle tirilir ve 4 kg'dan daha a ır ve 12 kg'dan hafif olan cihazların zeminden olan yüksekli i yaklaşık 90 cm'yi a mayacak ekilde montaj yapılır.

(6) Arabalı yangın söndürme cihazlarının TS EN 1866 ve di er ta ınabilir yangın söndürme cihazlarının TS 862- EN 3 kalite belgeli olması arttır.

(7) Yangın söndürme cihazlarının periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürme cihazlarının bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının dolum ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis veren firmalar, istenildi inde mü terilerine belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme cihazlarının standartlarda belirtilen hususlar do rultusunda yılda bir kez yerinde genel kontrolleri yapılır ve dördüncü yılın sonunda içindeki söndürme maddeleri yenilenerek hidrostatik testleri yapılır. Cihazlar dolum için alındı ında, söndürme cihazlarının

buldukları yerleri tehlike altında bırakmamak için, servisi yapan firmalar, bakıma aldıkları yangın söndürme cihazlarının yerine, aldıkları söndürücü cihazın özelliğinde ve aynı sayıda kullanıma hazır yangın söndürme cihazlarını geçici olarak bırakmak zorundadır.

(8) Binalara konulacak yangın söndürme cihazlarının cinsi, miktarı ve yerlerinin belirlenmesi konusunda, gerekirse mahalli itfaiye teklifatının görüşü alınabilir.

BE NC BÖLÜM: Periyodik Testler ve Bakım

Periyodik testler ve bakım

MADDE 100 - (1) Bu Yönetmelikte öngörülen yangın söndürme sistemlerinin, bina sahibi, yöneticisi veya bunların yazılı olarak sorumluluklarını devrettiği bina yetkilisinin sorumluluğu altında, ilgili standartlarda belirtilen sistemin gerektirdiği periyodik kontrole, teste ve bakıma tabi tutulması arttır.

SEK Z NC KISIM: Tehlikeli Maddelerin Depolanması ve Kullanılması

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Tehlikeli maddeler ile ilgili olarak uygulanacak hükümler

MADDE 101 - (1) Tehlikeli maddelerin depolanması, doldurulması, kullanılması, üretilmesi ve satışa sunulması hakkında bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde ilgili mevzuat ve standartlara uyulur.

Tehlikeli maddelerin sınıflandırılması

MADDE 102 - (1) Tehlikeli maddelerin sınıfları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Patlayıcı maddeler,
- b) Parlayıcı ve patlayıcı gazlar,
- c) Yanıcı sıvılar,
- ç) Yanıcı katı maddeler,
- d) Oksitleyici maddeler,
- e) Zehirli ve iğrendirici maddeler,
- f) Radyoaktif maddeler,
- g) Dağılayıcı maddeler,
- ğ) Diğer tehlikeli maddeler.

Depolama hacimlerinin genel özellikleri

MADDE 103 - (1) (DE KÜMULE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1) Tehlikeli maddelerin depolandığı ve üretildiği yerlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulması mecburidir:

- a) Toplumla açık yerlerde ve konutların altında veya bitişinde tehlikeli maddeler ile ilgili olarak yapılan işlemlerin, ilgili standartlarda belirtilen şartlara uygun olması gerekir.

b) Parlayıcı ve patlayıcı maddeler üretilen veya i lenen veya depolanan tek katlı binalarda duvarların yanmaz veya yangına 120 dakika dayanıklı olması gerekir. Çok katlı binalarda ise, binaların en üst katında olmak artıyla ilgili tüzük ve yönetmeliklerde öngörülen ölçüde bu maddelerin üretilmesine veya i letilmesine veya depolanmasına müsaade edilir.

c) Herhangi bir amaçla tehlikeli madde bulundurulan yapılarda, tehlikeli maddenin miktarlarına ve tehlike sınıfına ba lı olarak çevre güvenli i sa lanır.

ç) Binaya ula ım yollarının sürekli olarak açık tutulması ve bu yollar üzerine park yapılmaması gerekir.

d) Üretimin ve tehlikeli maddenin özelli ine göre binaların tabanlarının statik elektri i iletici özellikte yapılması ve kapıların statik elektri e kar ı topraklanması arttır.

e) Binalardaki giri ve çıkı kapılarının, pencerelerin, panjurların ve havalandırma kanallarının kapaklarının basınç kar ısında dı arıya do ru açılması ve tehlike anında bina içinde bulunanların kolayca kaçabilmelerini veya tahliye edilebilmelerini sa layacak biçimde yapılması gerekir.

f) Binanın pencerelerinde parmaklık veya kafes bulunamaz. Birden çok bölümü bulunan i yeri binalarında bölümlerden her birinin, biri do rudan do ruya dı arıya, di eri ana koridora açılan en az 2 kapısının bulunması arttır. ç bölmelerin, meydana gelebilecek en yüksek basınca dayanıklı, çatlaksız düz yüzeyli, yanmaz malzemeden yapılmı , açık renkte boyanmı veya badanalanmı , kolayca yıkanabilir ekilde olması gerekir. Hafif e imli yapılan tabanlar bir drenaj sistemiyle beraber bir depoya veya dinlendirme kuyusuna ba lanır. Tehlikeli maddelere uygun özellikteki atık su arıtma tesisleri de bu amaçla kullanılabilir.

g) Binaların tavanlarının ve tabanlarının yanmaz, sızdırmaz, çarpma ile kıvılcım çıkarmaz ve kolay temizlenir malzemeden, hafif e imli olarak, pencerelerin ise, büyük parçalar hâlinde, etrafa da ılmayacak ve zarar vermeyecek telli cam veya kırılmaz cam gibi maddelerden yapılması gerekir.

K NC BÖLÜM: Patlayıcı Maddeler

Patlayıcı maddeler

MADDE 104 - (1) Bu Yönetmeli e göre patlayıcı maddeler; sürtme, darbe ve ısı etkisi altında ba ka bir maddenin katılmasına gerek olmadan hızla reaksiyona giren ve çevreye zarar veren maddelerdir.

(2) Kolay yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile benzeri maddelerin depo ve satı yerleri altında, üstünde ve biti i inde, oteller, e lence yerleri ve kahvehaneler gibi topluma açık yerler bulunamaz.

(3) Av malzemesi satan i yerlerinin, müstakil ve tercihen tek katlı binada bulunması ve ba ka bir i yeri veya mesken ile kapısının veya ba lantı penceresinin olmaması gerekir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(4) Katları farklı amaçlarla kullanılan çok katlı binalarda veya pasajlarda av malzemesi satılabilmesi için; satı yerinin zemin katında olması, sokaktan do rudan giri inin bulunması, binanın di er bölümleri ile ba lantısının bulunmaması ve duvarları yangına en az 180 dakika dayanıklı olması arttır.

(5) Av barutu ve malzemesi satı yerlerinin içi uygun bir malzeme ile ate e dayanıklı

hâle getirilir. Özel kasa ve çelik dolaplar; arabalı sistemde, bir kişinin kolayca yerini değiştirebileceği ve yangın hâlinde ortamdan çıkarıp güvenli bir yere taşıyabileceği şekilde yapılır. Binalardaki giriş ve çıkış kapılarının, pencerelerin, panjurların ve havalandırma kanallarının kapaklarının basınç karışında dışarıya doğru açılması ve tehlike anında bina içinde bulunanların kolayca kaçabilmelerini sağlayacak biçimde yapılması arttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Parlayıcı ve Patlayıcı Gazlar

Genel

MADDE 105 - (1) Bu Yönetmeliğe göre normal sıcaklık ve basınç altında buhar fazında bulunan maddeler gaz olarak kabul edilir. Kritik sıcaklığı $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ 'in altında olan gazlara basınçlı gazlar ve kritik sıcaklığı $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ 'in üzerinde olup mutlak buhar basınçları $50\text{ }^{\circ}\text{C}$ de 300 kPa 'ı aşan gazlar sıvılaştırılmı gazlar olarak isimlendirilir. Her iki tip gaz bir çözücü içinde çözünmüş hâlde ise, basınç altında çözünmüş gazlar sınıfına girer.

(2) Gaz hâlinde veya bir sıvıda çözünmüş hâlde veya sıvılaştırılmı hâlde basınçlı gaz ihtiva eden bütün tüplerin, içinde bulunan basınçlı gazın özelliklerine, teknik gerektirdiği esaslara ve ilgili mevzuat ve standartlara uygun olarak yapılması arttır.

(3) Her tüpün dip tarafının, yere deymeyecek şekilde, belirli bir yükseklikte, çemberle çevrili olması ve LPG tüpleri hariç olmak üzere, diğer tüplerin vana ve emniyet supaplarının içinde gazların birikmesini önleyecek şekilde havalandırma delikleri olan bir koruyucu bariyerin bulunması gerekir.

(4) Tüpler, hiçbir zaman izin verilenden fazla bir basınçla ve tüp üzerinde belirtilen ağırlığın üzerinde basınçlı gaz ile doldurulamaz. Tüplerin doldurulmadan önce ilgili mevzuata göre yeniden doldurulmaya müsait olup olmadığına dikkat edilir, kritik sıcaklıkları genel olarak çevre sıcaklığından fazla olan gazların konulduğu tüpler, tamamen doldurulmayarak tehlikeli basınçların meydana gelmesi önlenir. Basınçlı gazların doldurulduğu tüpler, ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde doldurulur ve dolum öncesinde ve sonrasında ağırlık kontrolüne tabi tutulur.

(5) Basınçlı gaz tüplerinin depolanmasında aşağıda belirtilen şartlara uyulması mecburidir:

a) Dolu tüplerin sıcaklık değişimlerine, güneş ışınlarına, radyasyon ısısına ve nemden korunması bakımından ilgili standard hükümlerine uyulur.

b) Dolu tüpler, ilgili yerlerinde tehlike yaratmayacak miktarda depolanır. Tüpler, yangına en az 120 dakika dayanıklı ayrı binalarda veya bölmelerde, radyatör ve benzeri ısı kaynaklarından uzakta bulundurulur ve tüplerin devrilmemesi veya yuvarlanmaması için gerekli tedbirler alınır.

c) Tüpler, içinde bulunan gazın özelliğine göre sınıflanarak depolanır ve boş tüpler ayrı bir yerde toplanır.

ç) Tüplerin depolandığı yerlerin, uygun havalandırma tertibatının ve yeteri kadar kapısının bulunması gerekir.

d) Yanıcı basınçlı gaz ihtiva eden tüplerin depolandığı yerlerde ateş ve ateşli maddeler kullanma yasağı uygulanır.

e) Tüplerin depolandığı yerlere ikaz levhaları konulur.

LPG tüplerinin depolanmasına ilişkin esaslar

MADDE 106 - (1) LPG depolanacak binaların;

- a) Müstakil ve tek katlı olması,
- b) Dö emesinin, tavanın ve duvarlarının yangına en az 120 dakika dayanıklı malzeme ile yapılması,
- c) Çatısında hafif malzemeler kullanılması,
- ç) Dı duvarlarında veya çatısında, her 3 m³ depo hacmi için en az 0.2 m²'lik kırılmaz cam veya benzeri hafif malzeme ile kaplanmı bir bo luk bırakılması,
- d) Depo kapılarının yangına kar ı en az 90 dakika dayanıklı malzemedен yapılması, arttır.

(2) Tüplerin depolama mahallinde, a ırı sıcaklık artı ına ve insan veya araç trafi ine maruz kalmayacak ve fiziki hasar görmeyecek tarzda yerle tirilmesi gerekir. Tüp içerisindeki LPG'nin gaz fazıyla do rudan temas hâlinde olması için, tüplerin, emniyet valfleri LPG sıvı fazı seviyesinden yukarıda olacak konumda, yana yatırılmı veya ba a a ı durumda olmaksızın dik olarak depolanması gerekir.

(3) Depolarda ısıtma ve aydınlatma amacı ile açık alevli cihazlar kullanılamaz.

(4) Depoların dö eme hizasında ve bölme duvarlarının tabana yakın kısımlarında açılıp kapanabilen havalandırma menfezleri bulundurulur.

(5) Do al havalandırma uygulanması hâlinde, dı duvarların her 600 cm'si için en az 1 adet menfez bulunması arttır. Dı duvar uzunlu unun 600 cm'yi geçmesi hâlinde, menfez adeti aynı oranda artırılır. Menfezlerin her birinin alanının en az 140 cm² ve menfezlerin toplam alanının, dö eme alanının her metrekaresi için en az 65 cm² olması gerekir.

(6) Havalandırma fan ile yapılıyor ise;

- a) Patlama ve kıvılcım güvenli (ex-proof) malzeme kullanılması,
- b) Havalandırma debisinin dö emenin her bir m²'si için en az 0.3 m³/dak olması,
- c) Havalandırma çıkı a zının di er binalardan en az 3 m uzaklıkta bulunması,
- ç) Havalandırma kanalının zeminden itibaren tespit edilmesi,
- d) Kablo ve pano tesisatının kıvılcım güvenli olması,

arttır.

(7) Depoların dö emeleri tabii veya tesviye zemin seviyesinden a a ıda olamaz. Dö emenin doldurulmu durumda olması ve havalandırılması gerekir.

(8) Tüpler, depoların çıkı kapıları ve merdiven bo lukları yakınına konulamaz ve kaçış yollarını engelleyecek ekinde depolanamaz.

(9) Tüpler, vanalarının üzerinde emniyet tıpası takılmı olarak ve dolu tüpler ise, vanalarının üzerinde ilk kullanım kapa ı takılmı olarak depolanır.

(10) Bo tüpler tercihen açıkta depolanır. Bina içinde depolanacaklar ise, depolama miktarının hesaplanmasında dolu tüp gibi kabul edilir.

(11) Depo binalarının elektrik sistemleri, ankastre olarak kıvılcım ve kısa devre olu turmayan özellikteki malzeme ile yapılır. Elektrik anahtarlarının binanın dış yüzeyinde ve zeminden 2 m yükseklikte bulunması ve aydınlatma armatürlerinin tavana monte edilmiş olması gerekir.

(12) Depolarda ısıtma sadece merkezi sistem ile yapılır ve ısı merkezi dışarıda olur. Tüplerin kalorifer radyatörlerinden en az 2 m uzaklıkta bulundurulması gerekir.

(13) Özel olarak inşa edilmiş LPG depolarında, tüplere doldurulmuş durumda en çok 10000 kg gaz bulundurulabilir. Bu binaların okul ve cami gibi kamuya açık binaların arsa sınırından en az 25 m ve diğer binaların arsa sınırından en az 15 m uzaklıkta bulunması gerekir. LPG ve ticari propan tüpleri, birbiriyle karışmayacak şekilde depolanır.

(14) Bina dışında LPG'nin tüplere doldurulmuş hâlinde depolandığı mahallin emniyet merdidinin, asgari emniyet uzaklıklarının Ek -9'daki gibi olması şarttır.

(15) Bina dışındaki özel tüp depolarının bulunduğu güvenlik sahası, tel çit veya duvar ile çevrilir ve üzerine ikaz levhaları konulur.

(16) Tüp depolanmasında kullanılan özel binaların girişine ikaz levhaları konulur.

LPG'nin dökme olarak depolanması

MADDE 107 - (1) LPG'nin dökme olarak depolandığı yeraltı ve yerüstü tanklarının, binalara, bina gruplarına, komşu arsa sınırına ve ana trafik yollarına veya demir yollarına olan uzaklıkları ile tankların birbirlerine olan uzaklıklarının Ek -10'da belirtilen şekilde olması mecburidir.

(2) LPG'nin yerüstü tanklarında dökme olarak depolanması hâlinde;

a) Dökme LPG depolama tankları, tahta veya beton bir zemin üzerine oturtulmuş olarak ve yanmaz yapıda ayaklar üzerine tesis edilir.

b) Dökme LPG depolama tankları, fuel -oil, benzin ve motorin gibi diğer bir yanıcı sıvı depolanan tanklar ile aynı havuzlama duvarı ile çevrilmiş bir mahalde tesis edilemez ve bu duvarlardan en az 3 m uzaklıkta kurulur.

c) Dökme LPG depolanacak yatay tanklar, genleşmeye ve daralmaya imkân verecek destekler üzerine yerleştirilir. Tankların temele veya ayaklara değen kısımları, korozyona karşı korunur.

(3) LPG'nin yeraltı tanklarında dökme olarak depolanması hâlinde;

(DEĞİŞİKLİK BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

a) Yeraltı depolama tanklarının en üst yüzeyinin toprak seviyesinden en az 300 mm aşağıda kalacak şekilde olması şarttır.

b) Yeraltı depolama tanklarının, motorlu araçların trafik etkisine ve azaltıcı fiziki etkilerin söz konusu olduğu yerlerde bu fiziki etkilere karşı korunmuş olması gerekir.

c) Yeraltı depolama tankları ve yeraltı boru donanımı, toprak özellikleri dikkate alınarak korozyona karşı korunur.

ç) Toprak altına konulacak olan tanklar, yeraltı su seviyelerine göre uygun bir şekilde tasarlanır.

LPG perakende satı yerleri

MADDE 108 - (1) Perakende satı yerlerinde en çok 500 kg LPG bulundurulabilir. LPG bayilerine ait özel depolar var ise, 750 kg daha LPG bulundurulabilir. Perakende satı yerlerinin kapalı mahallerinde ticari propan tüpü bulundurulamaz.

(2) Perakende satı yerleri, tercihen tek katlı ah ap olmayan binalarda, bunun mümkün olmaması hâlinde, çok katlı ah ap olmayan binaların zemin katında bulunabilir. Perakende satı yerlerinin ba ka bir i yeri veya mesken ile kapı veya pencere ile ba lantısının bulunmaması gerekir.

(3) LPG perakende satı yerleri, i hanları, oteller, e lence yerleri, pansiyonlar ve kahvehaneler gibi topluma açık yerler ile kolay yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile benzeri maddelerin depo ve satı yerleri altında, üstünde ve biti i inde bulunamaz.

(4) Perakende satı yerlerinin itfaiye ve cankurtaran araçlarının kolayca girip çıkabilecekleri cadde ve sokaklar üzerinde olması gerekir.

(5) Perakende satı yerleri bodrumlarda, zemin üstü asma katlarda veya halkın rahatlıkla tahliyesine imkân verecek geni likte çıkı ı olmayan yerlerde tesis edilemez.

(DE  K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(6) Perakende satı yerleri en az 120 dakika yangına dayanıklı binalarda kurulur ve bir ba ka i yeri veya konut ve benzeri yerlere ah ap kapı veya ah ap veya madeni çerçeveli camek n bölme ile irtibatlı olamaz.  yet bölme gerekli ise en az 90 dakika yangına dayanıklı malzemedен yapılması arttır. Binalardaki giri ve çıkı kapılarının, pencerelerin ve panjurların-basınç kar ısında dı arıya do ru açılması ve tehlike anında bina içinde bulunanların kolayca kaçabilmelerini veya tahliye edilebilmelerini sa layacak biçimde yapılması gerekir.

(7)  zel bina ve odaların çatısında ve sokak, cadde, bahçe ve benzeri cephe duvarlarında, kesit alanı kapalı hacmin her 3 m³  için en az 0.2 m² esasına göre hesaplanmı patlama panelleri in a edilir.

LPG tüplerinin kullanılması

MADDE 109 - (1) Evlerde 2'den fazla LPG tüpü bulundurulamaz.

(2) LPG tüpleri dik konumda bulundurulur. Tüp ile ocak, ofben, kombi ve katalitik gibi cihazlar arasında hortum kullanılması gerekti inde, en fazla 150 cm uzunlu unda ve ilgili standartlara uygun eksiz hortum kullanılır ve ba lantılar kelepçe ile sıkılır.

(3) Tüpler, mümkünse balkonlarda bulundurulur. Kapalı veya az havalandırılan bir yerde t p bulundurulacak ise bu bölümün havalandırılması sa lanır.

(4) Tüplerin konuldu u yerin do rudan do ruya güne ı nlarına maruz kalmaması ve radyatörlerin, soba veya benzeri ısıtıcıların yakınına t p konulmaması gerekir.

(5) LPG kullanılan sanayi tipi büyük mutfaklarda gaz kaça ını tespit eden ve sesli olarak uyaran gaz uyarı cihazının bulundurulması mecburidir.

(6) yeri veya topluma açık her türlü binada zemin seviyesinin altında kalan tam bodrum katlarında LPG tüpü bulundurulamaz.

(7) Tüpler ve bunlarla birlikte kullanılan cihazlar, uyuma mahallerinde bulundurulamaz.

(8) Bina dışındaki tüplerden bina içindeki tesisata yapılacak bağlantıların, çelik çekme veya bakır borular ile rakor kullanılmadan kaynaklı olması gerekir. Ana bağlantı borusuna kolay görülen ve kolay açılan bir ana açma-kapama valfi takılır. Tesisat, duvar içerisinden geçirilemez.

(9) LPG, tavlama ve kesme gibi işlemler için kullanıldığında, iş sonuçlanır sonuçlanmaz tüpler depolama yerlerine kaldırılır.

(10) Sanayi tesisleri içerisinde LPG kullanıldığında, tüpler bina içinde depolanacak ise; tesisin özel bölmelerle ayrılması, depolama kurallarına uygun, havalandırılması sağlanan özel bir yere konulur.

(11) Tüplerin deşirtilmesinde gaz kaçağlarının kontrolü için bol köpürtülmüş sabunundan faydalanılır ve ateşle kontrol yapılmaz. Ev tipi ve sanayi tipi tüplerin deşirtilmeleri, tüpleri satan bayilerin emriyle ilgili elemanları tarafından ve bayilerin sorumluluğunda yapılır.

(12) Kesme, kaynak ve tavlama gibi ısıya bağlı işlemler sırasında, oksijen tüplerinin ve beraberinde kullanılan LPG tüplerinin bağlantılarında alev tutucu emniyet valflerinin takılı olması gerekir.

LPG ikmal istasyonları

MADDE 110 - (DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) LPG ikmal istasyonlarında emniyet mesafeleri bakımından Ek-13'te yer alan uzaklıklara, diğer güvenlik tedbirleri bakımından ise ilgili yönetmelik ve standartlara uyulur.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) LPG ikmal istasyonlarındaki tanklar yeraltında tesis edilir.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(3) Dispenser ile trafik yolu arasında giriş-çıkış kısmı hariç en az 50 cm yükseklikte sabit korugan yapılır. Dispenser ve tank sahasına, yerden en fazla 20 cm yükseklikte, kıvılcım güvenlikli (Muhtemel Patlayıcı Ortam -ATEX- Belgeli, ex-proof), en az birer LPG algılayıcısı olan sesli veya ışıklı gaz dedektörü ve alarm sistemi konulur. Gaz kaçağı olması halinde, alarm sisteminin tesisin yangın söndürme ve aydınlatma sistemi haricinde bütün elektrikli tesisatın kesilmesi gerekir.

(4) Tankın çevresi, tank dışı duvarının en az 1 m uzaklıktan itibaren en az 180 cm yükseklikte tel örgü veya tel çit ile çevrilir.

(5) Tank sahasında ve dispenserin 5 m'den daha yakınında herhangi bir kanal veya kanalizasyon girişi ve benzeri çukurluklar bulunamaz.

(6) Tankların 3 m yakınında yanıcı madde bulundurulamaz ve bu uzaklıktaki kolay tutuşabilen kuru ot ve benzeri maddelerle gerekli mücadele yapılır.

(7) Boru, vana, pompa, motor ve dispenser üzerindeki bütün topraklamaların eksiksiz olması ve tanklara katodik koruma yapılması gerekir.

(8) İstasyon sahası içerisinde, çapraz ve karışık konumda, 2 adet spiral hortumlu yangın dolabı ve 1 adet sis lansı bulundurulması, bunlar için en az 20 m³ kapasitede yangın suyu deposu tesis edilmesi ve yangın dolaplarının 700 kPa basıncı olan pompa ile su deposuna bağlantısı mecburidir.

LPG depolanması ve ikmal istasyonları ile ilgili güvenlik tedbirleri

MADDE 111 - (1) LPG depolanmasında ve ikmal istasyonlarında a a ıda belirtilen yangın güvenlik tedbirlerinin alınması mecburidir.

a) Genel tedbirler:

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

1) Tank etrafında çukur zemin, foseptik ve benzerleri bulunamaz.

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

2) Yerüstü tankları en az 3 m ve yeraltı tankları en az 1 m uzaklıktan itibaren tel örgü veya çit ile çevrilir ve bu mesafeler içerisinde ot ve benzeri kolay yanabilir maddeler bulundurulmaz.

3) Tankların yakınından veya üstünden elektrik enerjisi nakil hatları geçemez. Anma gerilimi 0.6 ilâ 10.5 kV olan nakil hattının, dikey do rultudan her yandan 2 m uzaklıkta ve anma gerilimi 10.5 kV'ın üzerinde olan nakil hattının da, yatay do rultuda her yönden 7.5 m uzaklıkta olması gerekir.

4) Depolama alanlarında, çıkabilecek yangınları güvenlik sorumlularına uyarı verecek bir alarm sistemi olması arttır.

5) Tank sahasına her yönden okunacak ekilde ikaz levhaları yerle tirilmesi gerekir.

6) Örtülü tankların; toprak veya yanmaz nitelikte korozyona ve ısıya dayanıklı malzeme ile veyahut dere kumu ile örtülmesi, örtü kalınlı ının en az 300 mm olması, örtülü ve toprakaltı tanklarda katodik koruma yapılması arttır.

b) Algılama ve elektrik tesisatı:

1) Depo ve tank sahasındaki elektrik tesisatı, patlama ve kıvılcım güvenli olarak projelendirilir.

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

2) Gaz kaçaklarına kar ı patlama ve kıvılcım güvenli gaz algılama sistemi (Muhtemel Patlayıcı Ortam -ATEX- Belgeli, ex-proof) yapılır.

3) Gaz kapatma vanasının algılama sistemine ba lanması ve tehlike anında otomatik olarak kapanması; ayrıca, gaz kapatma vanasının, gaz kaça ı ve yangın hâlinde uzaktan kapatılabilir özellikte olması gerekir.

4) Yangın veya gaz kaça ı gibi acil hâllerde personeli ikaz etmek üzere, sesli alarm sistemi bulunması mecburidir.

5) Yıldırım tehlikesine kar ı ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun yıldırımdan korunma tesisatı yapılır.

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

6) Yerüstü tank boru ve dispenserlerin topraklamalarının uygun olması, tank ve dispenser bölgesinde statik topraklama penseleri bulunması gerekir.

c) So utma ve söndürme sistemleri:

1) Depo ve tank alanlarında TS 862 -EN 3'e uygun en az 2 adet 12 kg'lık kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı bulundurulur. Kapasitesi 10000 kg'dan fazla 100000 kg'dan az olan depolara, en az 1 adet 12 kg'lık kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ilave edilir. 100000 kg üzerindeki her 250000 kg için ilave olarak 1 adet 12 kg'lık

kuru kimyevi tozlu söndürme cihazı bulundurulur.

2) Toplam kapasitesi 10 m³'den daha büyük depolarda ve yerüstü tanklarında so utma için ya murlama sistemi bulunması mecburidir. Projelendirmede, risk analizi sonuçlarına göre, bir yangın anında çevresindeki en fazla tankı etkileyebilece i kabul edilen yangına maruz tankın toplam dı yüzey alanı ile bu tanktan etkilenebilecek yakın çevresindeki tankların yalnızca dı yüzey alanlarının 1/2'sinin toplamının her m²'si için 10 l/dak, tankların depolama alanı içerisinde birden fazla bölgede gruplandırılması hâlinde, yine aynı esaslara göre bulunacak en büyük tehlike riski ta ıyan grup tankların veya tank dı yüzey toplam alanlarının her m²'si için 10 l/dak veya tüp depolama, dolum tesisi platformu ve sundurma gibi alanlarının her m²'si için en az 10 l/dak su debisi alınması ve su deposunun bu debiyi en az 60 dakika kar ılayacak kapasitede olması gerekir. Hesaplanan su miktarını depolama tankları üzerine veya platform veya sundurma alanına uygun ekilde da ıtılabilecek ya murlama sistemi yapılması arttır. Ya murlama sistemine ve yangın musluklarına ihtiyaca uygun olarak suyu pompalayacak, birbirini yedekleyecek en az 2 pompa bulundurulur ve bu pompaların çıkı basıncı 700 kPa'dan az olamaz. Pompaların alı tırılmasının otomatik veya uzaktan kumandalı olması ve bu sistemin haftada en az bir kere çalı tırılarak kontrol edilmesi gerekir. Pompalardan birisinin jeneratörden do rudan beslenmesi veya dizel yangın pompası olması arttır.

3) Tüp depolama tesislerinde en az 2 adet yangın hidrantı veya komple yangın dolabı bulundurulur. Yangın dolaplarında itfaiye standartlarına uygun hortum ve lans bulundurulur.

4) Kapasitesi 100 m³'den fazla olan yerüstü tüp depolama tesisleri ile tank ve dolum tesislerine çaprazlama olarak her birisi en az 1200 l/dak debide en az 2 adet sabit monitör yerle tirilir.

) Bakım, e itim ve testler:

(DE K ALT BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

1) Statik topraklama ölçümleri, yılda en az 1 defa yetki belgeli uzman ki i ve kurulu lar tarafından yapılır ve sonuçları dosyalanır. Yaylı emniyet valflerinin hidrostatik testleri, 5 yılda bir yapılır. Tankların hidrostatik testleri ise 10 yılda bir yapılır. Türk Standartlarında ve Avrupa Standartlarında belirtilen hidrostatik test alternatifi olan test ve kontrol yöntemleri de uygulanabilir.

2) LPG satılması, ta ınması, kullanılması ve denetlenmesi gibi i ler ile direkt olarak ilgilenen personelin tamamına LPG güvenlik tedbirleri, istasyonlardaki ilgililere ise, gaz kaça ı veya yangın oldu unda müdahalenin nasıl yapılması gerekti i, gaz irketleri tarafından uygulamalı tatbikat ile anlatılır. Nazari ve uygulamalı e itimleri veren firmalar, bu e itime tabi tutulmu personele belge verir.

Do algaz kullanım esasları

MADDE 112 - (1) Do algaz kullanımı konusunda, do algaz ile ilgili mevzuat ve standart hükümlerine ve a a ıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Do algazın kazan dairelerinde kullanılması hâlinde, kazan dairesinde bulunan ve enerjinin alınaca ı enerji tablosunun, etanj tipi patlama ve kıvılcım güvenli olması, kumanda butonlarının pano ön kapa ına monte edilmesi ve kapak açılmadan butonlar ile çalı tırılması ve kapatılması gerekir.

b) Kazan dairelerinde, muhtemel tehlikeler kar ısında, kazan dairesine girilmesine gerek olmaksızın dı arıdan kumanda edilerek elektri inin kesilmesini sa layacak biçimde ilave tesisat yapılır.

c) Kazan dairelerinde aydınlatma sistemleri; tavandan en az 50 cm sarkacak şekilde veya üst havalandırma seviyesinin altında kalacak şekilde veya yan duvarlara etanj tipi floresan veya contalı glop tipi armatürler ile yapılır ve tesisat antigron olarak tesis edilir.

ç) Isı merkezlerinin giri inde 1 adet emniyet selonoid vanası bulunması ve bu vananın en az 2 adet patlama ve kıvılcım güvenli kademe ayarlı gaz sensöründen kumanda alarak açılması gerekir. Büyük tüketimli ısı merkezlerinde, entegre gaz alarm cihazı kullanılması da gerekir.

d) Cebri havalandırma gereken yerlerde fan motorunun brülör kumanda sistemi ile paralel çalışması ve fanda meydana gelebilecek arızalarda brülör otomatik olarak devre dışı kalacak şekilde otomatik kontrol ünitesi yapılması gerekir. Hava kanalında gerekli hava akışı sağlanmayan hâllerde, elektrik enerjisini kesip brülörü devre dışı bırakması için, cebri hava kanalında duyarlı sensör kullanılır. Brülör ve fan ayrı ayrı kontaktör termik grubu ile beslenir.

e) Kazan dairelerinde bulunan doğalgaz tesisatının veya bağlantı elemanlarının üzerinde ve çok yakınında yanıcı maddeler bulundurulamaz.

f) Doğalgaz kullanım mekânlarında herkesin görebileceği yerlere doğalgaz ile ilgili olarak dikkat edilecek hususları belirten uyarı levhaları asılır.

g) Herhangi bir gaz sızıntısında veya yanma hadisesinde, gaz akışı, kesme vanasından otomatik olarak durdurulur.

) Brülörlerde alev sezici ve alevin geri tepmesini önleyen armatürler kullanılır.

h) Bina servis kutusu, ilgili gaz kurulumunun acil ekiplerinin kolaylıkla müdahale edebileceği şekilde muhafaza edilir. Servis kutusu önüne, müdahaleyi zorla tıracak malzeme konulamaz ve araç park edilmez.

ı) Bina içi tesisatın, gaz kesme tüketim cihazlarının ve bacaların periyodik kontrolleri ve bakımları yetkili servislere yaptırılır.

i) Doğalgaz kullanıcılarının tesisatlarını tanıması, gaz kesme vanalarının yerlerini öğrenmesi ve herhangi bir gaz kaçağı oldu unda buna karşı hareket tarzına dair bilgi sahibi olması gerekir.

(DEK BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

j) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde bulunan otel ve motel gibi konaklama tesisleri, toplanma amaçlı binalar, sağlık, eğitim, ticaret ve sanayi binaları ile yüksek binaların ana giri inde, sarsıntı oldu unda gaz akışını kesen tertibat, gaz dağıtım şirketi veya yetkili kıldır kurulu tarafından yaptırılır ve belediye gaz dağıtım şirketi tarafından kontrol edilir. Gaz akışını kesen tertibat herhangi bir nedenle gaz akışını kestiği takdirde kesilen gazın tekrar açılması için bir bedel talep edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Yanıcı ve parlayıcı Sıvılar

Yanıcı ve parlayıcı sıvılar

MADDE 113 - (1) Yanıcı ve parlayıcı sıvılar aşağıdaki şekilde tanımlanır ve sınıflara ayrılır:

a) Yanıcı sıvılar, parlama noktası 37.8 °C ve daha yüksek olan sıvılardır. Yanıcı sıvılar aşağıdaki alt sınıflara ayrılır:

1) Sınıf II sıvılar: Parlama noktaları 37.8 °C ve daha yüksek ve 60 °C'dan düşük olan sıvılardır.

2) Sınıf IIIA sıvılar: Parlama noktaları 60 °C ve daha yüksek ve 93 °C'dan düşük olan sıvılardır.

3) Sınıf IIIB sıvılar: Parlama noktaları 93 °C ve daha yüksek olan sıvılardır.

b) Parlayıcı sıvı (Sınıf I), parlama noktası 37.8 °C'ın altında ve 37.8 °C'daki buhar basıncı 276 kPa'ı aşmayan sıvılar parlayıcı sıvı, yani, Sınıf I olarak kabul edilir. Sınıf I sıvılar, aşağıdaki alt sınıflara ayrılır:

1) Sınıf IA sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan düşük ve kaynama noktaları 37.8 °C'dan düşük olan sıvılardır.

2) Sınıf IB sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan düşük ve kaynama noktaları 37.8 °C ve daha yüksek olan sıvılardır.

3) Sınıf IC sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan yüksek ve 37.8 °C'dan düşük olan sıvılardır.

(2) Parlama noktasının üzerinde ısıtılan Sınıf II ve Sınıf IIIA sıvılar, Sınıf I olarak kabul edilir.

Bildirim ve izin mecburiyeti

MADDE 114 - (1) Sınıf IIIA ve Sınıf IIIB sıvılar dışında olup depolama yerine göre depolanan miktarı Ek -11'de verilen depolama miktarları aşan yanıcı ve parlayıcı sıvı depolarının, ilgili mevzuat uyarınca bildirim mecburidir. Depolanan miktarın, Ek -11'de verilen depolama miktarının üst sınırını aşması veya depolanan yerin farklı olması hâlinde, ayrıca itfaiye teklifatından izin alınması şarttır.

(2) Sınıf I ve Sınıf II sınıfı sıvıların doldurulduğu kapalı hacimlerde, saatte 200 litreden fazla dolm yapıyor ve 1000 litreden fazla yanıcı sıvı bulunduruyor ise, itfaiye teklifatından izin alınması mecburidir.

(3) Sınıf II, Sınıf IIIA ve Sınıf IIIB sıvılar, Sınıf I sıvılar ile beraber depolanıyor ise, 5 litre Sınıf II ve Sınıf IIIA, 1 litre Sınıf I sıvıya eşdeğer olarak alınır ve toplam miktar buna göre hesaplanır.

Azami depolama miktarları ve depolama şekilleri

MADDE 115 - (1) Koridorda, geçişlerde, merdiven sahanlıklarında, merdiven altında, bodrumda, herkesin girebileceği hol ve fuayelerde, kaçış yollarında, çalınan yerlerde, lokanta ve kahvehane gibi umuma açık yerlerde parlayıcı ve yanıcı sıvı depolanamaz.

(2) Diğer kullanım alanlarından yangına en az 90 dakika dayanıklı duvar ve döşemeler ile ayrılan ve tali derecedeki binalarda, depolama odasında veya 200 °C'de 10 dakika yangına dayanıklı dolap içerisinde;

a) Sınıf IA sıvılar 100 litre orijinal kabında,

b) Sınıf IB, Sınıf IC, Sınıf II ve Sınıf IIIA sıvılar, toplam 500 litre orijinal kabında,

c) Sınıf IB, Sınıf IC, Sınıf II ve Sınıf IIIA sıvılar, toplam 2500 litre taşıyabilir tanklarda,

depolanabilir.

(3) Di er kullanım alanlarından yangına en az 90 dakika dayanıklı duvar ve dö emeler ile ayrılan perakende satı yerlerinde yanıcı ve parlayıcı sıvılar, 200 °C'de 10 dakika yangına dayanıklı kabin ve orijinal ambalaj içinde a a ıda belirtilen miktarları a mamak artıyla, beher m2 taban alanı için 5 litre bulundurulabilir.

a) Sınıf IA sıvılar, en fazla 100 litre,

b) Sınıf IB, Sınıf IC, Sınıf II ve Sınıf IIIA sıvılar, toplam kapasite miktarı orijinal kaplarında en fazla 1000 litre,

c) Sınıf IIIB sıvılar, en fazla 2500 litre,

bulundurulabilir.

(4) Sınıf II ve Sınıf III yanıcı sıvılar dökme hâlde bulunduruluyor ise, 119 uncu ve 120 nci madde hükümleri uygulanır.

Tehlike bölgelerinin tanımları

MADDE 116 - (1) İgili yönetmelik ve standartlara uygun olmak artıyla, tehlike bölgeleri üçe ayrılır:

a) 0. Bölge: Patlayıcı gaz -hava karı ımının devamlı surette veya uzun süre mevcut oldu u boru ve kap içleri gibi bölgelerdir.

b) 1. Bölge: Patlayıcı gaz -hava karı ımının normal çalı ma sırasında olu ma ihtimalinin oldu u dolum borusu civarı ve armatürler gibi bölgelerdir.

c) 2. Bölge: Patlayıcı gaz -hava karı ımının normal çalı ma sırasında olu ma ihtimalinin olmadığı ve fakat olması hâlinde yalnız kısa bir süre için mevcut oldu u, tankların yakın çevresi gibi bölgelerdir.

Tehlike bölgelerindeki sınırlamalar

MADDE 117 - (1) Tehlike bölgelerindeki sınırlamalar a a ıda belirtildi i ekilde olur:

a) 0. Tehlike Bölgesinde, beklenen yüksek i letme tehlikesi sebebiyle yalnız bu Bölgede kullanılmasına müsaade edilmi ve var ise Türk Standartları Enstitüsü sertifikalı veya uygunluk belgeli olan cihazların kullanılması mecburidir.

b) 1. Tehlike Bölgesinde, yalnız patlama ve kıvılcım güvenli cihaz ve sistemler kullanılır. Bu bölgeye ta ıma araçlarının girmesine, ancak patlayıcı karı ımların olu masını önleyecek tedbirlerin alınmı olması hâlinde müsaade edilir.

c) 2. Tehlike Bölgesinde, sadece kıvılcım olu turmayan ve buhar hava karı ımının tutu ma sıcaklı ının 4/5 sıcaklı ına eri meyen cihaz ve sistemler kullanılabilir. Bu Bölgede basınçlı, sıvıla tırılmı veya basınç altında çözünmü gazlar, yanmayan ve sa lı a zararlı olmayan gazlar ve söndürme cihazları hariç olmak üzere, sadece yangına en az 120 dakika dayanıklı kapalı hacimlerde depolanabilir.

Depo binası içinde depolama

MADDE 118 - (1) Yanıcı ve parlayıcı sıvıların depolandı ı depo binaları en az 120 dakika yangına dayanıklı ekilde yapılır. Sınıf I parlayıcı sıvıların depolandı ı binaların bodrum katının bulunmaması gerekir. Sınıf II sıvılar, bodrum katta depolanamazlar. Sınıf IIIA ve

Sınıf IIIB sıvılar bodrum katta depolanacaklar ise, depolanacak miktar 40000 litreyi geçemez.

(2) Bir kapalı hacimde beher yı ında Ek -12/A'da belirtilen de erleri a mamak kaydıyla, en fazla 5 ayrı yı ın olu turarak, her bir yı ının birbirlerine olan mesafesi 3 m olmak üzere parlayıcı sıvı depolanabilir. Aynı hacimde çe itli tehlike sınıflarına giren sıvılar birlikte depolanıyor ise, toplam depolanacak miktar, en yüksek tehlike sınıfına göre alınır ve;

a) Sınıf IA + Sınıf IB/2

b) Sınıf IA + Sınıf IC/4

c) Sınıf IA + Sınıf II/12

ç) Sınıf IA + Sınıf IIIA/40

d) Sınıf IA + Sınıf IIIB/80

eklinde depolanır. Sınıf IA cinsinden depolanan toplam sıvı miktarı, 12500 litreyi geçemez.

(3) Yanıcı ve parlayıcı sıvıların, bunların i lendi i fabrika ve atölye binalarında depolanmasına, Ek -12/B'de belirtilen de erleri a maması ve i lemin yürütüldü ü alandan tecrit edilmi bir alan içinde yer alması artı ile izin verilir.

(4) Depo hacimleri 1. Tehlike Bölgesidir. Depo hacminden dı arıya açılan kapılardan ve pencerelerden ve di er açıklıklardan itibaren 5 m yarıçapındaki bölge, dö emeden 0.8 m yüksekli e kadar 2. Tehlike Bölgeleridir.

(5) Depo hacimlerine i i olmayanların girmesi yasaklanır ve uygun bir levha ile bu yasak belirtilir.

(6) Kom u hacimlere boru geçi lerinin ve tavan deliklerinin yanıcı olmayan yapı malzemeleri ile buhar hava karı ımı geçmeyecek ekilde tıkanması mecburidir.

(7) Depo binaları, konutlara ve insanların bulundu u hacimlere biti ik olamaz.

(8) Dö emelerin depolanan sıvı için geçirgen olmaması ve yanıcı olmayan malzemedan yapılması gerekir. Dökülen yanıcı sıvının, atık su çukurlarına, kanallara, borulara ve boru ve tesisat kanallarına sızması önlenir. Kapılar en az 120 dakika yangına dayanıklı olur.

(9) Depo hacimlerinin yeteri kadar havalandırılması ve elektrik ile teknik kurallara uygun ekilde aydınlatılması gerekir. Do al çekim yeti miyor ise, dö eme düzeyinde etkili, saatte en az 6 hava de i imi yapacak patlama ve kıvılcım güvenli mekanik bir düzen kurulur.

Açıkta yerüstü depolama

MADDE 119 - (1) Açıkta kurulan yerüstü tanklarının meskun yerlerden ve kara ve demir yollarından uzaklı ı Ek -12/C'de verilen esaslara göre belirlenir.

(2) Havuzlama:

a) Havuzlama hacmi, aynı büyüklükte tanklar kurulu ise bir tankın hacmine, çe itli boylarda tanklar var ise en büyük tankın hacmine e it olur.

b) Havuzlama hacmi, ta inabilir tankların toplam hacimlerinin % 75'ine veya en az en büyük ta inabilir bir tankın hacmine e it olur.

c) Karma depolama yapılır ise, havuzlama hacmi, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre yapılan hacimlerin toplamına e it olur.

ç) Ham petrol ve karbonsülfür depolandı ında, havuzlama hacmi, toplam hacme e it alınır.

d) Ham petrol ve karbonsülfür dı ındaki, Sınıf I, Sınıf II ve Sınıf III yanıcı sıvılar, toplam hacim Sınıf IA parlayıcı cinsinden 12500 litreyi geçmedi i sürece, tek havuzlama bölgesinde depolanabilir.

e) Ham petrol veya karbonsülfür için, depolanan hacim 15000 m³'ü ve havuzlama yüzeyi 700 m²'yi geçmedi i sürece, bir havuzlama bölgesi yapılabilir.

f) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslar, sınıfı, Sınıf I, Sınıf II ve Sınıf III sıvılar ile beraber depolandı ında da geçerlidir.

g) Havuzlama bölgesi hafriyat veya setler ile yapılabilir. Sızdırmazlı ı sa layan folyo dı ında bütün malzemenin yanmaz olması ve cidarların yangın hâlinde sızdırmaz kalması gerekir. Folyolar yanıcı ise, yangına kar ı korunması arttır.

) Tankların, yüksekliklerinin 4/5'inden daha alçak olan set ve duvarlardan en az 3 m uzaklıkta olması gerekir. Bu konudaki ölçüm, tank cidarından yapılır.

h) Havuzlama hacimlerinin set ve duvar depolarından boru geçiyor ise, bunların sızdırmaz ekilde yerle tirilmesi ve havuzlama hacminden su bo altma imkânı bulunması gerekir. Akıntıların kapanabilir ve yanıcı sıvıyı ayırabilen düzen ile donatılması arttır.

ı) Havuzlama hacmi içinde bölmeler yapılmı ise, bunların yüksekli i dı duvarların yüksekli inin 4/5'inden daha az olamaz ve kanal var ise, üstünün açık olması gerekir. Bu amaçla kanal üzerine ızgara konulabilir.

i) Havuzlama bölgesinde, tanklar dı ında yalnız armatür ve boru bulunabilir.

(3) Koruma bölgesi:

a) Yerüstü tanklarında yapılan depolamada, tankların çevresinde koruyucu uzaklık bırakılması gerekir. Bu uzaklıklar, Ek -12/C'de verilen de erlere göre belirlenir.

b) Depolama ta inabilir kaplar ile yapılıyor ise, uzaklıklar Ek -12/D'de verilen de erlere uygun olarak belirlenir. Uzaklıklar, depolanan kap toplulu unun dı sınırlarından itibaren ölçülür.

c) Koruyucu bölge geni li i tank cidarından itibaren ölçülür ve en az 2/3'ünün havuzlama bölgesi dı ında olması gerekir. Ölçümde, havuzlama duvarının iç kenarının üstü esas alınır.

ç) Gerekli olan emniyet havuzlama bölgesi dı ında kurulu, yangına 120 dakika dayanıklı, tankın en az 4/5'i yüksekli inde bir duvar veya set ile sa lanıyor ise; koruyucu bölge, itfaiyenin görü ü alınarak daha dar tutulabilir.

d) Koruyucu bölgede depo i letmesinin yapılabilmesi için gerekli olan tesis ve binalar, havuzlama bölgesi dı ında olmak artı ile kurulabilir.

(4) Tehlike bölgeleri:

- a) A a ıdaki maddelerde aksi belirtilmedi i sürece tank cidarından itibaren 5 m'lik bir uzaklık, zeminden 0.8 m yüksekli ine kadar 2. Tehlike Bölgesidir.
- b) Yanıcı sıvılar bir havuzlama bölgesi içinde depolanmı ise, bu bölge havuz setinin üst kenarının 0.8 m üstüne kadar 1. Tehlike Bölgesidir.
- c) Yanıcı sıvıların yerüstünde açıkta depolandı ı arazinin, genel trafik akı ına açık olmaması gerekir.
- ç) Depolama sahasına i i olmayanların giri inin yasaklanması ve bu yasa ın uygun bir levha ile gösterilmesi gerekir.

Depolama tankları

MADDE 120 - (1) Yeraltı tanklarında, yerüstü tanklarında ve ta ınabilir kapların dolduruldu u ve bo altıldı ı yerlerde uyulması mecburi olan hususlar bu maddede belirtilmi tir:

(2) Yeraltı tankları:

a) Yeraltı tankı, yeraltına tamamen gömülü, üzerindeki toprak tabakası en az 60 cm olan ve ayrıca üstü en az 10 cm'lik bir beton tabakası ile örtülen tankı ifade eder. Yeraltı tankı üzerinde araç trafi i olacak veya olma ihtimali var ise, üzerinden geçecek araçların verece i zararı önlemek üzere, tankın üzerinin en az 60 cm kalınlı ında sıkı tırlımı dolgu malzemesi ile ve dolgunun üzerinin de 15 cm kalınlı ında demir takviyeli beton plaka ile kapatılması arttır. Beton plaka kullanıldı ında, plakanın yatay düzlemde her yönde, tankın olu turdu u alanın kenarlarından en az 50 cm ta ması gerekir. Beton plaka ile üzeri kapatılmayan tankların üzerinden araç geçi ini önlemek üzere, tankın gömülü oldu u alanın etrafı en az 180 cm yüksekli inde tel örgü ile çevrilir.

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

b) Tankların meskun yerlere olan uzaklı ı ile kendi aralarındaki uzaklık için Ek-12/Ç'deki de erler esas alınır.

c) Yeraltı tanklarının içi, 0. Tehlike ve bakım i lerinin yapıldı ı kanal veya kapak bölmesi, 1. Tehlike Bölgesidir.

ç) Yeraltı tanklarının beklenen mekanik etkilerde ve yangın hâlinde sızdırmaz kalabilmesi gerekir.

d) Korozyona dayanıklı olmayan malzemeden yapılmı yeraltı tankları, korozyon tehlikesine kar ı, dı ından zedesiz ve zarar görmemi bir yalıtım tabakası ile korunur.

e) Tankların kamuya ait boru ve di er ebekelerden en az 1 m uzaklı a yerle tirilmesi gerekir.

f) Tankın, toprak doldurulmadan önce, en az 200 mm kalınlı ında, yanmaz ve izolasyonuna etki etmeyen bir tabaka ile örtülmesi arttır.

g) Tanklar tesis edilecekleri yerde imal edilmiyor ise, izolasyonun sa lamlı ı ve yerle tirilirken sa lam kaldı ı, yetkili bir ki i tarafından tankın yerle tirilmesi sırasında tespit edilir. Tankların zedelenmeden, hazırlanan çukura yerle tirilmeleri gerekir.

) Tankların kapatılmaz bir havalandırma borusunun bulunması ve bu borunun doldurma sırasında gaz sıkı masına meydan vermeyecek ebatta olması arttır. Bu art,

bölmeli tanklarda her bölme için geçerlidir. Havalandırma borularının kapalı hacimlere açılmaması ve zeminden en az 4 m yüksekte açık havaya çıkması gerekir. Boru uçları, yağmur ve yabancı madde girişine karşı korunur.

(3) Yerüstü tankları:

a) Yerüstü tanklarının içi, 0. Tehlike Bölgesidir.

b) Yerüstü tanklarının beklenen mekanik etki ve yangın hâlinde sızdırmaz kalması gerekir.

c) Tank cidarları dıştan korozyona maruz ve korozyona dayanıksız malzemeden yapılmı ise, uygun şekilde bu etkilerden korunur.

ç) Tanklar içindeki sıvı sebebiyle içerden korozyona maruz ise, tankların içi de uygun şekilde korunur.

d) Tanklar ve bölmeli tankların her bölmesi havalandırma boruları ile donatılır.

e) Birkaç tank, ayrı tehlikeli gruba ait sıvılar ihtiva etmiyor veya içerindeki sıvıların karışmalarından tehlikeli bir reaksiyon beklenmiyor ise, ortak boru hattı üzerinden havalandırılabilir.

f) Her tank veya tank bölümünde, sıvı seviyesini gösteren bir düzen bulunur. Gösterge olarak cam veya benzeri borular kullanılıyor ise, bu boruların çabuk kapatılabilir bir vana ile donatılması ve vananın yalnız ölçüm için açılması gerekir.

g) Tankın sıvı hacmine bağlı olarak her boru bir vana ile kapatılır. Vanalar, kolay ulaşılır ve görülen bir şekilde, tanka yakın olarak düzenlenir.

h) Sınıf I, Sınıf II ve Sınıf III sıvıların doldurulduğu tanklar, elektrostatik yüklemeye karşı emniyete alınır.

(4) Taınabilir kapların doldurulduğu ve boşaltıldığı yerler:

a) Taınabilir veya araç üstü tankların doldurulup boşaltıldığı yerlerdeki teçhizat, tankın elektrostatik yüklenme tehlikesini önleyecek tedbirler alınır.

b) Dolum ve boşaltım yapılan yerlerde, akan sıvının yerüstü ve yeraltı su kaynaklarına ve kanalizasyona karışması önlenir.

c) Dolum yapılan yerlerin 15 m yarıçapa ve zeminden 0.8 m yüksekliğe kadar ve dolum alanından itibaren 5 m yarıçapa ve alanından 3 m yüksekliğe kadar olan civarı, 1. Tehlike Bölgesidir.

ç) Boşaltım yapılan yerlerden ve boşaltım sırasında açılan hava tahliye alanından (buhar haznesinden) yanıcı buharların çıkabileceği açıklıkların 5 m yarıçapa ve zeminden 0.8 m yüksekliğe kadar olan civarı, 2. Tehlike Bölgesidir.

Akaryakıt servis istasyonları

MADDE 121 - (1) Servis istasyonları kurulurken bu Yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında, Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik ve ilgili standart hükümlerine uyulur.

(2) Servis istasyonları kurulurken, Ek -13'de verilen uzaklıklara uyulur ve yeterli havalandırma sağlanır.

(3) kmal kolonlarının içi, 1. Tehlike Bölgesidir. Kolonların orta noktalarından 1 m yarıçaplı çevresi, kolon yüksekli ine kadar 2. Tehlike Bölgesidir.

(4) Akaryakıt istasyonlarının düzenlenmesinde a a ıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Akaryakıt servis istasyonlarında, akaryakıt, ancak 120 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yeraltı tanklarında depolanabilir.

b) Tanklar, betonarme havuz içerisinde yerle tirilir. Tank ba ına 45000 litreyi geçmemek artı ile, bir istasyonda 250000 litre akaryakıt depolanabilir.

c) Akaryakıt servis istasyonunun tamamı, merkezi ve geli mi bir topraklama sistemine ba lanır. Topraklama hattından bir seyyar uç, dolum a zı muhafazası içine alınarak bo altım yapan tankerlerin topraklanmasında kullanılır.

ç) Enerji nakil hatları ve yeraltı kabloları ile ilgili hususlar hakkında, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrikli Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeli i hükümleri uygulanır.

d) kmal kolonları ve ikmal sistemleri, devrilmeye ve araç çarpmalarına kar ı emniyete alınır. Bunlar, zemin seviyesinin altına ve özellikle bodurlara konulamaz.

e) kmal kolonunun 5 m yarıçaplı çevresinde, daha alt kotlardaki hacimlere giden kanal, boru ve tesisat açıklıklarının bulunmaması gerekir. Boru ve kabloların geçti i kanallarda yanıcı buhar karı ımları meydana gelmesi, kum doldurulması gibi yollarla önlenir.

f) Bo altma ünitesi, depo doldu unda otomatik olarak kapanan bir vana ile donatılır veya vananın açma kolunda sabitle tirme düzeni bulunmaması gerekir.

g) stasyonda, her dispenser adasının yanında ve her binanın içerisinde, TS 862 -EN 3'e uygun en az 1 adet 6 kg'lık kuru kimyevi tozlu, ilave olarak istasyon içerisinde farklı yerlerde ve fakat doldurma a zına 7 m'den yakın ve 25 m'den uzak olmayacak ekilde, asgari 89 B söndürme etkisi olan en az 2 adet 50 kg'lık kuru kimyevi tozlu tekerlekli yangın söndürme cihazı olması arttır.

) stasyonda, yıldırım tehlikesine kar ı ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun yıldırımdan korunma tesisatı yapılır.

Genel olarak yangından korunma i lemleri

MADDE 122 - (DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Yanıcı sıvıların depolandı ı, dolduruldu u ve nakledildi i tesislerin, yeterli yangın önleme sistemleri ile donatılması, bu sistemlerin daima kullanıma hazır olacak ekilde tutulması ve bakımlarının yapılması gerekir. Gerekli düzen, deponun durumuna göre sabit, hareketli veya kısmen hareketli olabilir. Söndürücü olarak, özellikle köpük, karbondioksit, kuru kimyevi toz ve su kullanılabilir.

(DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Ya murlama tesisatının, bir tank yangınında, kom u tankın ısınarak tutu masını ve patlamasını önleyecek kapasitede olması gerekir.

(3) Yanıcı sıvıların naklinde kullanılan pompalar gibi cihazların, bir yangın hâlinde hızlı ve engelsiz bir ekilde ula ılabilecek bir yerden kontrol edilebilir olması arttır. Bu art, di er sınıftaki sıvılar ile beraberce depolanan sınıf IIIA ve Sınıf IIIB yanıcı sıvılar için de geçerlidir.

(4) Tanklar ve tanklar ile iletken ekilde ba lanmı tesis bölümleri, topra a kar ı bir gerilime sahip olmayacak ekilde kurulur. Topraklama hatlarının ba lantı uçları ve birle me noktaları, kolay ula ılabilecek ekilde düzenlenir ve gev emeye kar ı emniyete alınır. Bu hususta ayrıca topraklama ile ilgili yönetmelik hükümlerine uyulur.

(5) Tank ve ba lı bölümleri, yalnız ba ına topraklayıcı hat olarak kullanılamaz. Topraklayıcı hat malzemesi, tank ve borularda korozyon yapmayacak malzemeden seçilir.

(6) Tankların dolumu sırasında, tanktan dı arı çıkan buharın, hava karı ımının orada çalı anlara ve ba kalarına zarar vermeyecek ekilde açık havaya atılması gerekir. Yapıdan kaynaklanan sebeplerle, bu karı ımın uygun bir yerden dı arı atılması mümkün de il ise, karı ımın uygun bir hortum veya boru hattı ile yanıcı sıvıyı bo altan tanka geri beslenmesi sa lanır.

Bu bölümdeki hükümlerin uygulanmayaca ı alanlar

MADDE 123 - (1) Bu Bölümde yer alan hükümler;

a) Herhangi bir ticari veya endüstriyel faaliyet için yapılmayan, ısıtma merkezi kazan daireleri ve yakıt depoları gibi depolama ve doldurma i leri hakkında,

b) Araç depoları, yer de i tirebilen tesisler ve 300 litreye kadar depo hacmi olan sabit tesisler ile söz konusu araç ve tesislerin ayrılmaz parçası olan yakıt kapları hakkında,

c) letmelerde, herhangi bir yanıcı sıvının, üretimde i lenmesi veya ürün veya ara ürün olarak kısa süre için depolanması hâlinde,

uygulanmaz.

DOKUZUNCU KISIM: Yangın Güvenli i Sorumlulu u, Ekipler, E itim, Denetim, birli i, Ödenek ve ç Düzenlemeler

B R NC BÖLÜM: Yangın Güvenli i Sorumlulu u

Yangın güvenli i sorumlulu u

MADDE 124 - (1) Yapı, bina, tesis ve i letmelerde yangın güvenli inden; kamu ve özel kurum ve kurulu larda en büyük amir, di er bina, tesis ve i letmelerde ise sahip veya yöneticiler sorumludur.

Yangın güvenli i sorumlusunun belirlenmesi

MADDE 125 - (1) Çalı ma saatleri içinde görevli sayısına ve binadaki en büyük amirin takdirine göre, binanın her katı, bölümü veya tamamı için görevliler arasından yangın güvenli i sorumlusu seçilir. Sorumlu, çalı ma saatinin ba langıcından bitimine kadar sorumlu oldu u bölümde, yangına kar ı korunma önlemlerini kontrol etmek ve aldırma ile yükümlüdür. Kat mülkiyetine tabi olan binalarda bu sorumlulu u bina yöneticisi üstlenir.

(2) Kamu binalarında bir gece bekçisi veya güvenlik görevlisi bulunması asıldır. Gece bekçisi temin edilemeyen yerlerde,

a) Hizmetli sayısı 2'den fazla de ilse, durum en yakın polis veya jandarma karakoluna bir yazıyla bildirilir ve binanın devriyeler tarafından sık sık kontrol edilmesi sa lanır.

b) Hizmetli sayısı 2'den fazla ise ve asıl görev aksatılmadan yürütülebilecekse,

hizmetliler sırayla gece nöbeti tutarlar ve ertesi gün istirahat ederler. Nöbet izni sebebiyle asıl görevin aksaması söz konusu ise ve hizmetli sayısı 5'i geçmiyor ise, (a) bendine göre hareket edilir.

c) Kamu binalarında resmî tatil ve bayram günlerinde de hizmetlilerce sırayla nöbet tutulur. Nöbetçi personele, fazla mesai ücreti ödenemediği takdirde nöbet tuttuğu saat kadar mesai günlerinde izin verilir.

K NC BÖLÜM: Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları

Ekiplerin kuruluşu

MADDE 126 - (1) Yapı yüksekliği 30.50 m.'den fazla olan konut binaları ile içinde 50 kişiden fazla insan bulunan konut dışındaki her türlü yapıda, binada, tesiste, işletmede ve içinde 200'den fazla kişinin bulunduğu sitelerde aşağıdaki acil durum ekipleri oluşturulur.

a) Söndürme ekibi,

b) Kurtarma ekibi,

c) Koruma ekibi,

ç) İlk yardım ekibi.

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki yapı, bina, tesis ve işletmelerde ise; bina sahibinin, yöneticisinin veya amirinin uygun göreceği tedbirler alınır.

(3) Ekipler, 136 nci madde uyarınca çıkarılan iç düzenlemeleri yürütmekle görevlendirilen amirin belirleyeceği ihtiyaca göre, en büyük amirin onayıyla kurulur. Söndürme ve kurtarma ekipleri en az 3'er kişiden; koruma ve ilk yardım ekipleri ise, en az 2' er kişiden oluşur. Kurumda sivil savunma servisleri kurulmuş ise, söz konusu ekiplerin görevleri bu servislerce yürütülür.

(4) Her ekipte bir ekip başkanı bulunur. Ekip başkanı, aynı zamanda iç düzenlemeleri uygulamakla görevli amirin yardımcısıdır.

(5) Acil durum ekiplerinin görevleri ile isim ve adres listeleri bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

Ekiplerin görevleri

MADDE 127 - (1) Ekiplerin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Söndürme ekibi; binada çıkacak yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesine mani olmak ve söndürmek,

b) Kurtarma ekibi; yangın ve diğer acil durumlarda can ve mal kurtarma işlemlerini yapmak,

c) Koruma ekibi; kurtarma ekibince kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek,

ç) İlk Yardım ekibi; yangın sebebiyle yaralanan veya hastalanan kişilere ilk yardım yapmak.

Ekiplerin çalışma esasları

MADDE 128 - (1) Acil durum ekiplerinin birbirleriyle i birli i yapmaları ve kar ılıklı yardımla mada bulunmaları esastır.

(2) Ekiplerin yangın anında sevk ve idaresi, itfaiye gelinceye kadar iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amir veya yardımcılara aittir. Bu süre içinde ekipler amirlerinden emir alırlar. tfaiye gelince, bu ekipler derhal itfaiye amirinin emrine girerler.

(3) Bina sahibi ve yöneticileri ile bina amirleri; ekiplerin, yapılarda meydana gelecek yangınlara müdahale etmeleri ve kurtarma i lemlerini yürütmelerinde kullanmaları için gereken malzemeleri bulundurmaları zorundadırlar. Yapının büyüklü üne, kullanım amacına, mevcut koruma sistemlerine ve olu turulan ekip özelliklerine göre, mahalli itfaiye te kilatı ve sivil savunma müdürlü ünün görü ü alınarak, gerekli ise gaz maskesi, teneffüs cihazı, yedek hortum, lans, hidrant anahtarı ve benzeri malzemeler bulundurulur. Bulundurulacak malzemeler, itfaiye te kilatında kullanılan malzemelere uygun olmak zorundadır. Araç -gereç ve malzemenin bakımı ve korunması, iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amirin sorumlulu u altında görevliler tarafından yapılır.

(4) Yangın haberini alan acil durum ekipleri, kendilerine ait araç -gereç ve malzemelerini alarak derhal olay yerine hareket ederler. Olay yerinde;

a) Söndürme ekibi yangın yerinin altındaki, üstündeki ve yanlarındaki odalarda gereken tertibatı alır, yangının geni lemesini önlemeye ve söndürmeye çalı ırlar.

b) Kurtarma ekibi önce canlıları kurtarır. Daha sonra yangında ilk kurtarılabilecek evrak, dosya ve di er e yayı, olay yerinde bulunanların da yardımı ile ve büro eflerinin nezareti altında mümkünse çuvallara ve torbalara koyarak bo altılmaya hazır hâle getirir. Çuval ve torbalar, bina yetkililerinin gerek görmesi hâlinde binanın henüz yanma tehlikesi olmayan kısımlarına ta ınır. Yanan binanın genel olarak bo altılmasına olay yerine gelen itfaiye amirinin veya en büyük mülki amirin emriyle ba lanır.

c) Koruma ekibi bo altılan e ya ve evrakı, güvenlik güçleri veya bina yetkililerinin gösterece i bir yerde muhafaza altına alır ve yangın söndürüldükten sonra o binanın ilgililerine teslim eder.

ç) İlk yardım ekibi yangında yaralanan veya hastalananlar için ilk yardım hizmeti verir.

(5) Yangından haberdar olan bina sahibi, yöneticisi, amiri ile acil durum ekipleri en seri ekilde görev ba ına gelip, söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım i lerini yürütmek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: E itim

Genel e itim

MADDE 129 - (1) Acil durum ekiplerinin personeli; bina sahibi, yöneticisi veya amirinin sorumlulu unda yangından korunma, yangının söndürülmesi, can ve mal kurtarma, ilk yardım faaliyetleri, itfaiye ile i birli i ve organizasyon sa lanması konularında, mahalli itfaiye ve sivil savunma te kilatlarından yararlanılarak e itilir ve yapılan tatbikatlar ile bilgi ve becerileri artırılır. Ekip personeli ile binadaki di er görevliler, yangın söndürme alet ve malzemelerinin nasıl kullanılaca ı ve en kısa zamanda itfaiyeye nasıl ula ılaca ı konularında tatbikî e itimden geçirilir. Binada senede en az 1 kez söndürme ve tahliye tatbikatı yapılır.

Özel e itim

MADDE 130 - (1) (DE K CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1) tfaiye

e itim birimi bulunmayan belediye itfaiye te kilatlarının yönetici personelinin; sivil savunma konularını içeren temel e itimleri Bakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına, ilk yardım temel e itimleri ise Sağlık Bakanlığına verilir. Bu personelin her türlü e itim giderleri, kurullarınca kendi bütçelerinden karşılanır. Belediye itfaiye te kilatının yönetici personelinin teknik e itimleri ile diğer personelin temel ve teknik e itimleri, kendi te kilatlarınca yaptırılır.

(2) (DEK CÜMLE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1) Bünyesinde itfaiye birimi bulunduran mahalli idareler ile kamu kurum ve kurulları ve özel kurullar ile diğer yapı, bina ve işletmelerde itfaiye birimi personelinin e itimi, kendi imkânları ile kendi kurullarınca, gerekirse bünyesinde itfaiye e itim birimi bulunan mahalli itfaiye ve il afet ve acil durum müdürlüklerinden yararlanılarak yapılır. Bu kurullar, ilgili mevzuatına uygun şekilde yangın e itimi veren özel okul, kurs ve dershanelerden e itim hizmeti alabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Denetim

Denetim

MADDE 131 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığına aşağıdaki şekilde denetlenir:

a) Özel yapı, bina, tesis ve işletmeler, mahalli itfaiye te kilatı ile bunların başlı veya ilgili olduğu bakanlık ve kamu kurum ve kurullarının müfettişi, kontrolör veya denetim elemanları tarafından denetlenir. Bina sahibi, yöneticisi ve sorumluları denetim elemanlarınca binaların arzu edilen bütün bölümlerini ve teçhizatını göstermek, istenilen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Denetim sonunda eksik bulunan ve giderilmesi istenilen aksaklıklar ile talep edilen önlemlerin öngörülen uygun süre içerisinde ilgililerce yerine getirilmesi mecburidir.

(DEK BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1)

b) Kamu binaları, kurum amiri ve görevlendireceği kişi veya heyet, mülki amir veya görevlendireceği heyet, kurumun başlı veya ilgili olduğu bakanlık, müsteşarlık, genel müdürlük veya bakanlık müfettişleri veya kontrolörleri tarafından denetlenir. Denetim yetkisini haiz kişiler, kuram, kurullar ve müesseselerin denetim sonuç raporlarını; başlı veya ilgili olduğu bakanlık, müsteşarlık, genel müdürlük veya bakanlıklarına gönderir.

BEKNC BÖLÜM: Birlikli

Birlikli protokolü

MADDE 132 - (1) İtfaiye te kilatı bulunan belediyeler, kamu kurum ve kurulları ve özel kurullar ile Türk Silahlı Kuvvetleri, meydana gelebilecek yangınlarda karılıklı yardımlaşma ve birlikli amacıyla aralarında protokol düzenler.

(2) Protokolde; personelin e itimi, bilgi de i imi, kullanılan araç, gereç ve malzemenin standart hâle getirilmesi, mütekerrek tatbikatların yapılması ve muhtemel yangınlara müdahalenin hangi şartlarda yapılacağı hususları yer alır. Protokol düzenlenmeden evvel bu kurumların ve itfaiyelerin sorumluluk bölgelerinde diğer itfaiyenin yardımını gerektirecek büyüklükte bir yangın meydana gelirse, yardım talebini alan itfaiye te kilatı kendi bölgesinde meydana gelebilecek diğer yangınlara karşı zafiyet yaratmamak amacıyla yardım isteyen itfaiyeye gerekli ve yeterli desteği göndermek zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM: Ödenek

Ödenek

MADDE 133 - (1) Kamuya ve özel sektöre ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde; Bu Yönetmelikte belirtilen sistem ve tesisatın yapımı ile araç -gereç ve malzemenin temini, bakım ve onarımı için ödenek ayrılır. Binaların yangından korunması için yıllık bütçelere konulan ödenek başka bir amaç için kullanılamaz.

Kamuya ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde ödenek

MADDE 134 - (1) Kamuya ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde yangınla mücadele için gereken giderler;

a) İl ve ilçelerdeki hükümet konakları için, çimleri ve Maliye bakanlıklarının ilgili birimlerince tespit edilerek Maliye Bakanlığı bütçesine konulan ve çimleri Bakanlık tarafından belirlenen tahsis ekline göre il emvaline gönderilen,

b) Genel bütçeye dâhil diğer idarelerin merkez ve taşra örgütleri için, ilgili bakanlık ve dairelerin kendi bütçelerine konulan,

c) Özel bütçeli idareler, iktisadi devlet teekkülleri, döner sermayeli kuruluşlar, özel kanun ile kurulan teekküller, özel idare ve belediyeler için kendi bütçelerine konulan,

ödenekler ile karşılanır.

Özel sektöre ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde ödenek

MADDE 135 - (1) Yangınla mücadele için gerekli giderler bina sahibi, kat mülkiyetine tabi binalarda kat malikleri ve bina yöneticileri, diğer özel kurum ve kuruluşlarda işyeri sahipleri tarafından, tüzel kişiliklerde ise ana sermayeden karşılanır. Binaların yangından korunması için sarf olunması gerekli olan bu ödenekler başka bir amaçla kullanılamaz.

(2) Yangınla mücadele amacıyla alınması zorunlu olan mal ve hizmetlerde herhangi bir sebep ileri sürülerek kısıtlama yapılamaz.

(3) 95 inci maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen tesislerin öncelikle yapılması için gerekli ödenek belediye bütçesine konulur.

YED NC BÖLÜM: Çözümleme

Çözümlemelerin hazırlanması

MADDE 136 - (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere belediyeler, kamu kurum ve kuruluşları ve özel kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler; buldukları yer, yapı, bina, tesis ve işletmelerin özelliklerini ve bu Yönetmelik hükümlerini dikkate alarak yangın önleme ve söndürme konusunda iç düzenlemelerde bulunurlar.

Çözümlemelerin kapsamı ve yürütülmesi

MADDE 137 - (1) Yangın önleme ve söndürme konusundaki iç düzenlemelerde; bu Yönetmelikte yer alan hususlardan, acil durum ekiplerinin sayısı, personelin adı ve görevleri, ihtiyaç duyulan araç, gereç ve malzemenin cinsi ve miktarı, söndürme araçlarının kullanma usulleri, eğitim ve bakım hususları, nöbet hizmetleri ile gerek görülecek diğer hususlar düzenlenir. Bina yerleşimini, bina iç ulaşım yollarını, yangın bölmelerini, yangın duvarlarını, yatay bölmeleri, cepheleri, söndürücü sistemi, uyarıcı sistemi ve su besleme üniteleri ile itfaiyeye yardımcı olabilecek diğer hususları gösterir plân ve krokiler bu düzenlemelere eklenir.

(2) Yangın önleme ve söndürme konusundaki iç düzenlemeler yapı, bina, tesis ve işletmenin sahibi, yöneticisi veya amiri tarafından yürütülür.

ONUNCU KISIM: Mevcut Binalar Hakkında Uygulanacak Hükümler

B R NC BÖLÜM: Genel Hükümler

Mevcut yapılara ilişkin uygulama

MADDE 138 - (DE K FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilerek, bedensel veya zihinsel bir hastalığın veya yetersizliğin tedavisinin veya bakımının yapıldığı veya yehut küçük çocuklar, nekahet hâlindeki kişiler veya bakıma muhtaç yaşlıların bakımları için kullanılan sağlık amaçlı bina ve tesisler ile yatılı sağlık kurulları, anaokulları, kreşler, çocuk kulüpleri, ilköğretim okulları, yetiştirme yurtları, emlenme yerleri ve konaklama amaçlı olarak kullanılacak bina ve tesisler ile tehlikeli maddelerin bulundurulacağı binalar dışında kalan mevcut yapılar hakkında bu Kısım hükümleri uygulanır.

(2) Mevcut yapılardan, 12/6/2002 tarihli ve 2002/4390 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe uygun yangın tedbirleri alınmış olan yapılarda, bu Yönetmelik hükümlerine göre ilave tedbir alınmaması esastır. Ancak, yapı sahibi isterse bu Yönetmelik hükümlerine göre ilave tedbirler alabilir.

(3) (MÜLGA FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

Mevcut yapılardan kullanım amacı değiştirilenler hakkında uygulanacak hükümler

MADDE 139 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilenlerden 138 inci maddenin birinci fıkrasında sayılanlar hakkında bu Yönetmeliğin diğer kısımlarında belirtilen hükümler uygulanır.

Mevcut yapılar hakkında uygulanmayacak hükümler

MADDE 140 - (1) (MÜLGA FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) 112 nci maddenin birinci fıkrasının (j) bendi dogalgaz tesisatı yapılmış mevcut yapılarda uygulanmaz.

ilave çıkışı ve kaçış merdiveni

MADDE 141 - (1) Binada, ilave çıkışı gerekliliğini veya kaçış merdivenlerinin yeniden düzenlenmesi mecburiyetini gerektiren bir kullanım mevcut ise, binanın bütünü göz önüne alınarak, bina sahibi veya kat malikleri tarafından, binanın tamamı için ilave çıkışı veya kaçış merdiveni yaptırılması şarttır.

(EKLENMİ FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(2) Mevcut yapılarda ilave çıkışı veya kaçış merdiveni gerektiğinde, muvafakat alınması ve ilave kat yapılmaması kaydıyla komşu parsel veya bina ile birlikte ortak çözümler üretilebilir.

Yangın söndürme sistemi, yangın dolabı ve itfaiye su alma ağı

MADDE 142 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre binaya yangın söndürme sistemi, yangın dolabı veya itfaiye su alma ağı gibi sistemlerin yapılmasının şart olduğu hâllerde, su girişi ana hattı ve ana kolonlar bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

Algılama veya uyarı sistemi

MADDE 143 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre binada algılama sistemi yapılmasının art olduğu hâllerde, algılama veya uyarı sisteminin ana paneli binanın tamamına hizmet verecek şekilde, bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

Yetkili idareden görüş alınması

MADDE 144 - (1) Bu Kısımda belirtilmeyen veya açıklık bulunmayan hususlar hakkında, yapı ruhsatı vermeye yetkili idarenin görüşü esas alınır ve alınması gereken tedbirler bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

K NC BÖLÜM: Mevcut Binalar için Özel Hükümler

Bina taşıyıcı sisteminin stabilitesi

MADDE 145 - (1) Mevcut yapılarda, bina taşıyıcı sisteminin stabilitesi ile ilgili olarak, 23 üncü maddenin dördüncü fıkrası uygulanır.

Kaçı yolları

MADDE 146 - (1) Hastane, otel, huzur evi, ilköğretim okulu, yuva ve benzeri yerlerde bulunan mevcut yapıların kaçış yolları için, 31 inci madde hükümleri esas olmak üzere, bu maddede belirtilen hususlar da kabul edilir.

(2) Mevcut yapılarda; birinci katta kullanıcı sayısı 25 kiden fazla olmamak şartıyla, bina dışındaki güvenlik bölgesine açık, dış zeminden en çok 4 m yükseklikte olup açılabilir kanat genişliği ve yüksekliği en az 70 cm olan pencereler, zaruri hâllerde kaçış yolu olarak kabul edilir.

(3) (DE K CÜMLE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1) Mevcut yapılarda, katta bulunan kullanıcı sayısının 50 kiyi geçmemesi şartıyla, aşağıda belirtilen özellikteki çıkışlar, ikinci kaçış yolu olarak kabul edilir:

a) Bina yüksekliği 30.50 m'den fazla olmayan binalarda, kaçış merdivenine bir pencereden ulaşılmasına;

1) Pencere parapet seviyesinin döşeme seviyesinden 80 cm'den daha yüksek olmaması,

2) Pencerenin temiz açılır-kapanır kısmının en az 70/140 cm boyutlarında olması,

3) Parapet seviyesine ulaşacak şekilde basamak yapılması,

4) Pencere geçişinde kullanılan malzemelerin en az 30 dakika yangına dayanıklı malzemeden yapılması,

artları birlikte mevcut olduğu takdirde müsaade edilir.

b) Kaçış merdivenine bir odadan geçilerek ulaşılmasına; oda kapısının kendiliğinden kapanır olması ve kiltsiz tutulması ve kaçış merdivenine ulaşılacak odanın kapısından kaçış merdivenine olan azami uzaklığın 9 m'yi geçmemesi hâlinde müsaade edilir. Bu odanın duvarlarının ve kapısının yangına en az 60 dakika dayanıklı ve kapının duman sızdırmaz özellikte olması hâlinde kaçış uzaklığı bu odanın kapısına kadar alınır.

c) Toplanma amaçlı olarak kullanılmayan bir bodrum kat için diğer merdivene alternatif olmak üzere, bir merdiven ile ulaşılacak, açılır bir kenarı en az 50 cm ve açılır alanı 0.4

m2'den az olmayan pencereden geçilerek zemin seviyesine ula ılıyor ise, bu pencere ikinci kaçı yolu kabul edilir.

ç) Zemin kat üzerindeki birinci katın kullanıcı sayısı 25 ki iden az ve kullanılan alanın en uzak noktasından katın çıkı kapısına olan uzaklık tek yönlü kaçı mesafesini sa ılıyor ise, bu kata hizmet veren merdivenin zemin kattan ba ımsız olması ve giri inin müstakil düzenlenmesi artı ile, bu katın yüksekli ine bakılmaksızın tek çıkı yeterli kabul edilir.

Çıkı kapasitesi ve kaçı uzaklı ı

MADDE 147 - (1) Mevcut yapılarda, çıkı kapasitesi ve kaçı uzaklı ı için bu maddede belirtilen hususlara uyulur.

(2) Kullanıcı yükü katsayısı olarak, gerekli kaçı ve panik hesaplarında kullanılmak üzere Ek -5/A'daki de erler esas alınır.

(3) Kaçı uzaklı ı, kullanım sınıfına göre Ek -14'de verilen de erlerden daha büyük olamaz. Oda, koridor ve benzeri alt bölümlere ayrılmı büyük alanlı bir katta, odanın en uzak bir noktasından odanın çıkı kapısına kadar ölçülen uzaklı ın 15 m'yi a maması artıyla, kaçı uzaklı ı, odanın çıkı kapısından ba layarak bir kaçı merdivenine, kaçı geçidine veya dı açık alana açılan çıkı kapısına kadar olan ölçüdür.

(4) Binanın sirkülasyon merdivenleri korunumlu hâle getirilmi ise ve a ftlar yatayda korunmu ise, ayrıca katlarda kolay alevlenici ve parlayıcı madde kullanılmıyor ve bulundurulmuyor ise, Ek -14'de verilen kaçı uzaklıkları 1/2 oranında artırılarak uygulanır.

(5) Bina yüksekli i 30.50 m'yi geçmeyen binalarda, birbirine alternatif 2 kaçı merdiveni düzenlenmi ve bunlardan birisi korunumlu ise, iki yönlü kaçı mesafesi uygulanır.

(6) Zemin kattaki dükkânlarda ve benzeri yerlerde kullanıcı sayısı 50'nin altında ve en uzak noktadan dı ortama açılan kapıya kadar olan kaçı uzaklı ı 25 m'den fazla de ilse, bina dı ına tek çıkı yeterli kabul edilir.

Kaçı yolu sayısı ve geni li i

MADDE 148 - (1) Mevcut yapılarda, kaçı yolu ile kaçı merdiveni sayısı ve geni li i için a a ıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Toplam kaçı yolu geni li i, Ek -5/A'ya göre hesaplanan kattaki toplam kullanıcı sayısının 0.4 ile çarpımı suretiyle santimetre olarak bulunur.

b) Kaçı merdiveninin geni li i, düz kollu sahanlıklı merdivende 60 cm'den veya dairesel merdivende 70 cm'den daha az olamaz. Toplam kullanıcı sayısı 60 ki iden fazla olan katlarda bu geni lik, düz kollu sahanlıklı merdivenlerde 70 cm'den veya dairesel merdivenlerde 80 cm'den az olamaz. Hastaneler, huzurevleri, anaokulları ve ilkö retim okullarında ise, sadece sahanlıklı düz kollu merdivenler düzenlenebilir ve bu merdivenin geni li i 100 cm'den az olamaz.

c) Kaçı merdivenlerinde merdiven kolu duvarlar ile çevrelenmi ise, temiz geni lik, her iki duvarın bitmi yüzeyleri arasındaki ölçüdür. Merdiven kolunun bir tarafında duvar, di er tarafında korkuluk var ise, temiz geni lik, duvarın bitmi yüzeyi ile korkuluk iç yüzeyi arasındaki ölçüdür. Kaçı merdivenlerinde temiz geni lik hesaplanırken, küpe tenin yaptı ı çıkıntının 80 mm'si temiz geni li e dâhil edilir.

ç) Bütün çıkı ların ve eri im yollarının, açık -seçik görülebilir olması veya konumlarının simgeler ile vurgulanması ve her an kullanılabilmesi için engellerden arındırılması

durumda bulundurulması arttır.

Yangın güvenlik holü

MADDE 149 - (1) Mevcut yapılarda, yangın güvenlik holü için a a ıda belirtilen hususlara uyulur.

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

a) Yapı yüksekli i 30.50 m'den fazla olan konut harici mevcut binalarda, lobi, koridor ve hol gibi bir kullanım alanından geçilmeden kaç ı merdivenine do rudan girildi i takdirde merdiven içinde basınçlandırma yok ise yangın güvenlik holü bakımından 34 üncü madde uygulanır.

b) Mevcut binalarda kaç ı merdiveni kapılarının, parlayıcı madde içermeyen ve kullanım alanlarından kapı ile ayrılan koridor, hol ve benzeri hacimlere açılması hâlinde, yangın güvenlik holü yapılması zorunlu de ildir.

Acil çık ı ı zorunlulu u

MADDE 150 - (1) Mevcut yapılarda, acil çık ı ı zorunlulu u için a a ıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Mevcut yapılarda, 147 nci ve 148 inci maddeler esas alınarak her bir çık ı ın geni li i 200 cm'yi a mayacak ekilde çık ı ı sayısı bulunur. Bir katta veya katın bir bölümünde, hesaplanan de erden az olmamak üzere 25 ki inin a ıldı ı yüksek tehlikeli yerlerde ve 60 ki inin a ıldı ı yerlerde en az 2 çık ı , 600 ki inin a ıldı ı yerlerde en az 3 çık ı ve 1000 ki inin a ıldı ı yerlerde en az 4 çık ı olması arttır.

b) Kapıların birbirinden olabildi ince uzakta olması gerekir. Bölünmemi mekânlarda kapılar arasındaki mesafe, en uzun kö egenin 1/3'ünden, ya murlama sistemli yapılarda ise, 1/4'ünden az olamaz.

Kaç ı merdiveni yuvalarının yeri ve düzenlenmesi

MADDE 151 - (1) Mevcut yapılarda, kaç ı merdiveni yuvalarının yeri ve düzenlenmesi için a a ıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Yangın hangi noktada çıkarsa çıksın, o katta bütün insanların çık ı larının sa lanması için, di er maddelerde belirtilen özel durumlar hariç olmak üzere, kaç ı yolları ve kaç ı merdivenleri birbirlerinin alternatifi olacak ekilde konumlandırılır.

b) Kaç ı merdivenlerinin tabii zemine kadar ula tırılması esastır. Kaç ı merdiveni, biti noktasında en az 1 m2'lik bir sahanlık yapıp bu noktadan a a ıya e imi 50 dereceden daha fazla olamayacak ekilde mafsallı bir merdiven ile tabii zemine indirilir. Kaç ı merdiveninin tabii zemine indirilmesi mümkün de il ise, yerden 3 m yukarıda bitirilebilir. Ancak, e itim tesislerinde, sa lık hizmeti amaçlı binalarda, e lence yerlerinde, kullanıcı sayısı 50 ki iyi geçen konaklama tesislerinde ve kullanıcı sayısı 100 ki iyi geçen bütün binalarda yangın merdiveninin tabii zemine kadar indirilmesi arttır.

c) Toplanma amaçlı ve kurumsal yapılar hariç, biti ik nizamdaki yapıların acil çık ı larının, soka ı olmayan arka cepheye açılmasına, çık ı noktasından itibaren binanın yüksekli inden az olmamak üzere en az 15 m uzakta açık bir alan bulunması hâlinde izin verilir.

Kaç ı merdiveninin özellikleri

MADDE 152 - (1) Mevcut yapılarda kaç ı merdivenlerinin a a ıda belirtilen özelliklerde

olması gerekir.

- a) Aksi belirtilmedikçe, kaçış merdivenlerinde sahanlık olması ve sahanlığın genişliğinin ve uzunluğunun merdivenin genişliğinden az olmaması gerekir.
- b) Herhangi bir kaçış merdiveninde basamak yüksekliği 18 cm'den çok ve basamak genişliği 20 cm'den az olamaz. Basamakların kaymayı önleyen malzemedan olması arttır.
- c) Merdivenlerde basamak kurtarma yüksekliği, basamak üzerinden en az 210 cm olmalıdır.

Dış kaçış merdivenleri

MADDE 153 - (1) Mevcut yapılarda dış kaçış merdivenlerine; herhangi bir bölümüne yanlardan yatay uzaklık olarak 1.8 m içerisinde korunumsuz duvar boşluğu bulunmamak ve kaçış merdiveni özelliklerine sahip olmak şartıyla, konutlarda 51.50 m ve diğer yapılarda 30.50 m bina yüksekliğine kadar izin verilir.

(2) Herhangi bir bölümüne yanlardan yatay uzaklık olarak 1.8 m içerisinde korunumsuz duvar boşluğu bulunması hâlinde; bütün katlarda bu mesafe içinde kalan boşlukların yangına en az 60 dakika dayanıklı malzemeye dönüştürülmesi veya kaçış merdiveninin bu boşluklardan çıkacak olan duman ve ısı gibi etkilerden korunması için yangına 60 dakika dayanıklı malzeme ile korunumlu yuva içerisine alınması gerekir.

Dairesel merdiven

MADDE 154 - (1) Dairesel merdiven, kullanıcı sayısı 100 kişiyi aşmayan herhangi bir kattan, ara kattan veya balkonlardan zorunlu çıkış olarak hizmet verebilir.

(2) Mevcut yapılarda dairesele merdivenlerin, yanmaz malzemedan yapılması ve en az 70 cm genişlikte olması gerekir. Dairesel merdivenin genişliği, bir kattaki kullanıcı sayısının 60 kişiden fazla olması hâlinde 80 cm'den az olamaz.

(3) Dairesel merdivenler, konutlarda 51.50 m'den ve diğer yapılarda 30.50 m'den yüksek olamaz.

(4) Basamağın kova merkezinden 50 cm uzaklıktaki basamak genişliği 25 cm'den az ve basamak yüksekliği 175 mm'den fazla olamaz.

(5) Dış kaçış merdivenlerinin; korozyona karşı korunması, yeterli dayanım ve taşıma kapasitesine sahip olması ve acil durumlarda kullanılabilir olması gerekir.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(6) Yataklı sağlık hizmeti amaçlı binalarda, huzurevlerinde, anaokulu ve ilköğretim okullarında ve bir kattaki kullanıcı sayısı 50 kişiyi geçen eğlence yerlerinde dairesele merdivene izin verilmez.

Kaçış merdiveni havalandırması

MADDE 155 - (1) Mevcut yapılarda, yüksekliği 30.50 m'den fazla olan bütün kaçış merdivenleri, doğal yolla veya Altıncı Kısımındaki gereklere uygun olarak mekanik yolla havalandırılır veya basınçlandırılır.

(2) Kaçış merdiveni ile mutfak, banyo ve servis merdiveni gibi kullanım alanları, aydınlatma ve havalandırma amacıyla aynı aydınlık veya baca boşluğunu paylaşamaz.

(3) Yüksekliği 51.50 m'den fazla olan veya dörtten çok bodrum kata hizmet veren kaçış

merdivenlerinin basınçlandırılması arttır.

Bodrum kat kaçışı merdivenleri

MADDE 156 - (1) Mevcut yapılarda, bodrum katlarda kaçışı mesafesine bakılmaksızın;

a) Konutlar hariç, bodrum katlardaki mutfaklarda gaz kullanılması,

(DEK BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

b) Topluma açık mekân olarak kullanılan bodrum katlarda kullanıcı sayısının 25 ki iyiden fazla olan bodrum katlarda ise 50 ki iyiden fazla geçmesi,

c) Birden çok katlı bodrumlarda, imalat, üretim ve depolama yapılması,

hâlinde alternatif ikinci çıkışı zorunludur.

(2) Bodrum kata hizmet veren herhangi bir kaçışı merdiveninin, mevcut binalarda kaçışı merdivenleri için aranan bütün şartlara uygun olması gerekir.

(3) Acil durumda üst katları terk eden kullanıcıların bodrum kata inmelerini önlemek için, merdivenin zemin düzeyindeki sahanlığı, bodrum merdiveninden kapı veya benzeri bir fiziki engel ile ayrılır veya görülebilir uygun yönlendirme yapılır.

Kaçışı yolu kapıları

MADDE 157 - (1) Mevcut yapılarda kaçışı merdivenlerinin kapılarının; yapı yüksekliği 30.50 m'den az ise en az 60 dakika ve 30.50 m ve daha yüksek yapılarda, en az 90 dakika yangına dayanıklı ve duman sızdırmaz özellikte olması gerekir. Kaçışı yolu kapılarının genişliği 70 cm'den ve yüksekliği 190 cm'den az olamaz.

(2) Kaçışı yolu kapılarının kanatlarının, kullanıcıların hareketini engellememesi ve kullanıcı sayısı 50 ki iyiden fazla olan mekânlardaki çıkışı kapılarının kaçışı yönüne doğru açılması arttır. Kaçışı yolu kapılarının, el ile açılabilmesi ve kilitli tutulmaması gerekir. Dönel kapılar ve turnikeler çıkışı kapısı olarak kullanılamaz.

(3) Kapıların kendiliğinden kapatır düzenekler ile donatılması ve itfaiyeci veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girebilmelerine imkân sağlanması gerekir.

(4) Merdivenden tabii zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan bütün kaçışı yolu kapılarının ve bir kattaki kullanıcı sayısının 100'ü geçmesi hâlinde kaçışı merdiveni kapılarının kapı kolu kullanılmadan, panik kollu veya benzeri bir düzenek ile açılabilmesi gerekir. Kapılar en çok 110 N kuvvetle açılacak şekilde tasarlanır.

Konutlar

MADDE 158 - (1) Mevcut konutlar için, 48 inci madde a) maddesinde belirtilen istisnalar ile uygulanır.

a) Yapı yüksekliği 30.50 m'nin altındaki mevcut konutlarda ikinci çıkışı aranmaz.

b) Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla ve 51.50 m'den az ise, binanın ana merdiveninin korunmuş kaçışı merdiveni özelliğinde yapılması hâlinde bir merdiven yeterlidir. Korunmuş merdiven iç kaçışı merdiveni ise, bir yangın ihbar butonu ile aktive edilen veya algılama sisteminden otomatik aktive olan basınçlandırma sistemi yapılması gerekir.

c) Yapı yüksekliği 51.50 m'den yüksek olan konutlarda, birbirlerine alternatif en az birisi

korunmu 2 adet kaçı merdiveni gerekir. Korunmu kaçı merdiveni basınçlandırılır.

(2) Binanın ana merdiveni aynı zamanda bodrum katlara da hizmet veriyor ise ve bodrum katlarda konut dışı kullanılan ve kolay alevlenici madde bulunan kullanım alanları var ise, bodrum katlarda merdivene girişte yangın güvenlik holü düzenlemesi arttır.

Kullanım özelliklerine göre binalarda kaçı merdiveni ve çıkı lar

MADDE 159 - (DE K MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları, ayakta tedavi merkezleri, müze, sergi salonları ve benzeri yerlerde en az 2 bağımsız kaçı merdiveni veya bağımsız çıkı ların sağlanması gerekir. Ancak;

- a) Yapı yüksekliğinin 21.50 m'den az olması,
- b) Bir kattaki kullanıcı sayısının 50 kişiden az olması,
- c) Bütün katlarda en fazla kaçı uzaklığının Ek-14'teki uzaklıklara uygun olması,
- ç) Yapımda yanmaz ürünler kullanılmı olması,
- d) malat ve depolamada kolay alevlenici ve parlayıcı maddeler kullanılmaması,

artlarının hepsinin birlikte gerçekleştirilmesi hâlinde tek kaçı merdiveni yeterlidir.

(2) Parlayıcı, patlayıcı, kolay alevlenici ve tehlikeli maddeler ile imalat, üretim ve depolama işlemlerinin yapılmadığı ve yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla olmayan sanayi sitelerinde;

- a) Sitenin dış cephesinde düzenlenmiş ve herhangi bir bölümüne yanlardan yatay uzaklık olarak 1.8 m içerisinde kapı ve pencere gibi korunumsuz duvar boşluğu bulunmayan,
- b) Birbirlerinden binanın köşegen uzunluğunun en az yarısı kadar uzaklıkta konumlandırılmı ve kullanıcı yükü en yoğun bir kata göre hesaplanmı genişliğe sahip,

iç ve dış kaçı merdivenleri ve dış cephede düzenlenen araç rampaları, iki yönlü kaçı mesafelerini sağlamaları kaydıyla kaçı merdiveni olarak kabul edilir.

Asansörler

MADDE 160 - (1) Mevcut yapılarda asansörler için bu maddede belirtilen hususlara uyulur.

(2) Asansör makine dairesinin yangına en az 60 dakika dayanıklı ve yanıcı olmayan malzemeden yapılması arttır.

(3) Asansör kuyusunda en az 0.1 m² olmak üzere, kuyu alanının 0.025 katı kadar bir havalandırma ve dumandan arındırma bacası bulundurulması veya kuyuların basınçlandırılması gerekir.

(4) (DE K CÜMLE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1) Bina yüksekliği 30.50 m'den yüksek konut harici bütün binalarda ve 51.50 m'den yüksek konutlarda kullanılan asansörlerde aşağıdaki esaslar aranır:

- a) Asansörlerin, yangın uyarısı aldıklarında kapılarını açmadan doğrultuları ne olursa

olsun otomatik olarak acil çıkış katına dönmesi, kapıları açık beklemesi ve gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılacak elektriksel sisteme sahip olması arttır.

b) Asansörlerin, yangın uyarısı aldıklarında kat ve koridor çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

c) Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde bulunan yapı yüksekliği 51.50 m'den fazla olan binalarda deprem sensörü kullanılması ve asansörlerin deprem sırasında en uygun kata gidip, kapılarını açıp, hareket etmeyecek tertibat ve programa sahip olması zorunludur.

Algılama ve uyarı sistemi

MADDE 161- (DEK MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(1) Mevcut yapılarda uyarı sistemi için 75 inci madde uygulanır.

(2) 75 inci maddenin algılama sistemine ilişkin hükümleri, mevcut yapılardan konaklama amaçlı binalar, kurum binaları, büro binaları, masazalar, çarşılar ve toplanma amaçlı yapılar hakkında da uygulanır.

Kablolar

MADDE 162 - (1) Mevcut binalarda, elektrik tesisatı yenilenecek ise, 83 üncü maddede belirtilen özellikte kablolar kullanılır.

Basınçlandırma sistemi

MADDE 163 - (1) Mevcut binalarda;

a) Dörtten fazla bodrum kata hizmet veren kaçış merdivenleri,

b) Merdiven kovasının yüksekliği 51.50 m'den fazla olan kaçış merdivenleri,

89 uncu maddede belirtilen esaslara göre basınçlandırılır.

Sabit boru tesisatı ve yangın dolapları

MADDE 164 - (1) Mevcut binalarda sabit boru tesisatı ve yangın dolapları hakkında, bu maddenin ikinci fıkrası hükmü de dikkate alınarak 94 üncü madde hükümleri uygulanır.

(DEK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Yüksek binalar ile toplam kapalı kullanım alanı 2000 m²'den büyük imalathane, atölye, depo, konaklama, satış ve toplanma amaçlı binalar ile eğitim binalarında, alanlarının toplamı 1000 m²'den büyük olan kapalı otoparklarda ve ısı kapasitesi 500 kW'ın üzerindeki kazan dairelerinde yangın dolabı yapılması zorunludur.

Yağmurlama sistemi

MADDE 165 - (1) Mevcut binalarda yağmurlama sistemi, 96 ncı maddenin diğer hükümleri saklı kalmakla birlikte aşağıdaki yerlerde uygulanır:

a) Bina yüksekliği 30.50 m'den fazla olan konut ve büro haricindeki bütün binalarda,

(DEK BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

b) Yapı yüksekliği 51.50 m'yi geçen büro binalarında,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

c) Toplam alanı 1000 m²'den fazla olan kapalı otoparklar ile 10'dan fazla aracın asansörle alındığı kapalı otoparklarda,

ç) kiden fazla katlı bir bina içerisindeki yatak sayısı 200'ü geçen otellerde, pansiyonlarda, misafirhanelerde,

(DE K BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 2)

d) Birden fazla katlı ve toplam yapı inaat alanı 3000 m²'nin üzerinde olan maazalarda, alıveri ve eence yerleri ile kongre ve toplantı salonları gibi yerlerde,

(DE K BENT RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

e) Aksi belirtilmedikçe, birden fazla katlı binalardaki, kolay alevlenen madde bulundurulan ve toplam kapalı alanı, bodrum katlarda 2000 m² ve di er katlarda 4000 m²'den fazla olan depolarda.

tfaiye su verme ba lantısı

MADDE 166 - (1) 97 nci madde hükümleri, mevcut binalardan, konut ve büro haricindeki yüksek binalar ile yangın dolabı mecburiyeti bulunan ve bina kat alanı 2000 m²'den büyük olan binalarda uygulanır.

Tehlikeli maddelerin depolanması ve kullanılması

MADDE 167 - (1) Mevcut binalarda, tehlikeli maddelerin depolanması ve kullanılması konusunda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) İgili mevzuatta düzenlenmeyen hususlar hakkında Sekizinci Kısımda yer alan hükümler uygulanır.

(3) 121 inci madde, mevcut akaryakıt istasyonlarında, bir yeraltı tankı kapasitesi 10 m³'ü geçmiyor ise, pompanın, nefesli in ve dolum a zının kom u arsa ve yola olan mesafesi 5 m'den ve tank cidarının kom u arsaya ve yola olan en yakın mesafesi 3 m'den az olmayacak ekilde uygulanır.

(4) Sekizinci Kısımda belirtilen ve bu Yönetmeli in yürürlü e girdi i tarihten önce ilgili mevzuata uygun ekilde yapılarak (DE K BARE RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1) yapı ruhsatı ve i yeri açma ve çalı ma ruhsatı almı olan tehlikeli maddeler ile ilgili yerlerde, asgari emniyet mesafeleri hariç olmak üzere, yangın güvenli i ile ilgili di er hususlar ve alınması gerekli tedbirler için bu Yönetmelik esas alınır.

ONB R NC KISIM: Tarihi Yapılar

Tarihi yapı

MADDE 167/A - (EKLENM MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(1) Bu Yönetmeli in uygulanmasında 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında korunması gerekli kültür varlı ı olarak tescil edilen yapılar tarihi yapı olarak kabul edilir.

Tarihi yapılarda alınacak yangın tedbirlerinde uyulacak ilkeler

MADDE 167/B - (EKLENM MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(1) Tarihi yapılarda, yangına kar ı güvenlik tedbirleri alınırken;

a) Yapılacak tesisatlara ili kin olarak, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun görü ünün alınması,

(DE K BENT RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411) (KOD 1)

b) Alınacak yangın tedbirlerinde tarihi yapının korunması esastır. Yangın tahliye projeleri ile algılama ve söndürme tesisatı projeleri ilgili teknik mü avir firma tarafından, fiziki ve görsel bakımdan özelli ine uygun olarak, yapıya zarar vermeyecek ekilde hazırlanması, hazırlanan projeler hakkında ilgili itfaiye te kilatının görü ünün alınması,

ilkeleri gözetilir.

Tarihi yapılara ili kin uygulama

MADDE 167/C - (EKLENM MADDE RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344)

(1) Bu Kısımda aksi belirtilmedikçe, tarihi yapıların yangından korunması hakkında, bu Yönetmeli in Onuncu Kısım hükümleri uygulanır.

(2) Ta ıyıcı kolonları ve ana kiri leri ah ap olan tarihi binaların zemin katı haricindeki katları, yataklı sa lık hizmeti, huzurevi, bakımevi, anaokulu, ilkö retim okulu ve ö renci yurdu olarak kullanılamaz.

(3) Tarihi yapı dâhilinde yapılacak tadilât veya tamiratlarda, yapının aslına sadık kalmak maksadıyla yapının in asında kullanılmı olan malzemelerin aynısı veya benzeri kullanılabilir.

(4) Bir kattan fazla katı olan topluma açık tarihi yapılarda, ta ıyıcı kolonların ah ap olması durumunda ana ta ıyıcıların restorasyon sırasında yangına en az 90 dakika dayanıklı olacak ekilde yalıtılması gerekir.

(5) Tarihi yapılardaki kaç ı merdivenlerine, koridor, hol, lobi veya benzeri ortak hacimlerden geçilerek ula ılması hâlinde yangın güvenlik holü zorunlu de ildir.

(6) Merdivenlerden sayı olarak yarısının korunmu olması durumunda, yapının yüksekli ine bakılmaksızın, di er korunumsuz merdivenler kaç ı yolu olarak kabul edilerek, iki yönde kaç ı mesafesi uygulanır ve dairesel merdivenler kabul edilir.

(7) Bir kattaki kullanıcı sayısının 100 ki iyi geçmesi hâlinde, kaç ı kapıları panik kollu bir düzenek ile kaç ı do rultusunda açılacak ekilde de i tirilir veya yapının kullanımı sırasında bir görevli bulundurulur.

(8) Tarihi yapının ah ap kısımlarında kullanılan elektrik kablolarının yangına en az 60 dakika dayanıklı olması ve çelik boru içerisinden geçirilmesi gerekir. Buat ve kasaların yanmaz malzemeden yapılması arttır.

(9) Ah ap yapılarda, ah ap malzemenin korunması veya boyanması için kolay yanıcı ve parlayıcı özelli i olan maddeler kullanılamaz.

(10) Tarihi yapılarda, ayrı yangın kompartımanı olu turulmadan kolay alevlenici, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(EKLENM FIKRA RGT: 09.07.2015 RG NO: 29411)

(11) Tarihi yapıların, fiziki ve görselli i bakımından de i iklik imkânının bulunmadı ı durumlarda, mevcut merdiveni yangın merdiveni ve kaç ı ı olarak kabul edilir.

ON K NC KISIM: Son Hükümler

Yönetmeli e aykırılık hâlleri

MADDE 168 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, aykırı hareketin suç veya kabahat teşkil etmesine göre 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5236 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) İlgili mevzuatta öngörülen diğer yaptırımlar saklıdır.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 169 - (1) 12/6/2002 tarihli ve 2002/4390 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(DEĞİŞİKLİK FIKRA RGT: 09.09.2009 RG NO: 27344) (KOD 1)

(2) Belediyeler de dahil olmak üzere, kapsama dahil kurum ve kuruluşlar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Yönetmeliği uygulamak zorunda olup bu Yönetmeliğe aykırı veya bu Yönetmelikte öngörülen tedbirleri daha ağırla tıran ve uygulanamaz hale getiren düzenlemede bulunamazlar.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yürürlüğe konulmuş bulunan imar, yapı, deprem ve afet ile ilgili yönetmeliklerin, bu Yönetmeliğe aykırı olan hükümleri uygulanmaz.

Mevcut binalar hakkında alınacak tedbirler ile ilgili yapım süresi

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin Onuncu Kısmında belirtilen mevcut binalar için yangına karşı alınması gereken tedbirler, bina sahibi ve yöneticisi ile kurum amirleri tarafından 1 yıl içinde yerine getirilir. Bu süre içerisinde, alınacak tedbirlerin gerekli kısımlarını tesisatın yapımına bağlanılması ise, yapım süresine bağlı olarak ilgili idare tarafından 1 yılı aşmamak üzere yapım süresi tanınabilir.

Yönetmeliğe aykırı diğer mevzuat hükümlerinin uyumlaştırılması

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yürürlüğe konulmuş bulunan imar, yapı, deprem ve afet ile ilgili yönetmeliklerin bu Yönetmeliğe aykırı olan hükümleri, ilgili idarelerce Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 1 yıl içinde bu Yönetmeliğe uygun hâle getirilir.

Yürürlük

MADDE 170 - (1) İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 171 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

NOT: EKLER Ç N RESMİ GAZETEYE BAKINIZ